דבר

ההמודרנית הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון בר כוכבא זיל
מאוחד עם לחרות

יום חמישי, כ"ה בחשון תשמ"ז, 27 בנובמבר 1986 ● גליון 18975

היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר

- נותר לטפל בכישלון/גדעון רפאל
- יורדים על המשטרה/אוריאל בן־עמי
- נוסע סמוי באניה/יוסף מיכלסקי
- השיקום עוד לא מובטח/אריה ארד
- על זנב זייפני הדולארים/נתן רועי
- „עכשיו" (עמ' 9); כוכבים ולילות (עמ' 12)

מזג האויר

נאה עם עליה בטמפרטורה.
ירושלים 10–20, רמת הגולן 9–10, נהריה 13–23, צפת 9–18, חיפה 14–23, סבריה 12–24, נצרת 13–23, עפולה 10–25, שומרון 11–22, תל־אביב 14–24, לוד 12–24, ירחבו 12–25, עזה 14–23, באר־שבע 10–24, אילת 14–28.

„ישראל סיפקה נשק שלל שנתפס בלבנון ל'קונטראס' מאז 1983"

בוושינגטון מעריכים כי שר החוץ ג'ורג' שולץ יאלץ בסופו של דבר לפרוש מתפקידו בעתיד הקרוב

מאת אמנון דנקנר,
מפי „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – חוגים ישראליים בוואשינגטון הביעו אתמול דאגה ממינויו של אדמונד מאסקי לחבר בוועדת הביקורת שמינה הנשיא רייגן אתמול לחקור את פעולותיה המסתרות והבלתי־חוקיות של המועצה לבטחון לאומי, על רקע פרשת הקשר הישראלי־איראני־ניקאראגואה.

מאסקי, שהיה מזכיר המדינה בימי ממשל קארטר אינו ידוע כידיד ישראל, ומאז פרש לעסקי עריכת־דין הוא מייצג אינטרסים ערביים בארה"ב. חברים אחרים מועדה הם הסנאטור לשעבר ג'ורג' סאאוד (ירד) ומי שהיה היועץ לבטחון לאומי במשפל פורד, בראנט סקוקרופט.

הנשיא רייגן יצא אתמול לתפעת הגנה ההדייה כשהוא מתגיע אחריו סימני שאלה רבים בוואשינגטון. רוב הפרשנים הפוליטיקאים היו מאוחדים אתמול בדעה כי עוד אנשים בממשל, לבד מג'ון פוינדקסטר ואוליבר נורת', ידעו על העברת כספי הפיסקות האיראניות למורדים בניקאראגואה. גם שר־המשפטים מיז, בראיון טלוויזיה אתמול בבוקר אמר, כי יתכן שעוד אנשים בממשל היו שותפים לסוד. הוא הכחיש כי בדיקת משרד המשפטים והאף־בי־איי. תימשך.

עם זאת המשיכו אתמול חברים בקונגרס לתבוע כי החקירה לא תישאר בידיו של מיז, הידוע באמונתו לנשיא רייגן, אלא תועבר לידיו של יועץ מיוחד שיטול את החקירה באורח עצמאי וחופשי מלחצים.

מקורות בוואשינגטון אמרו אתמול כי אחד הנושאים שייבדקו על ידי ועדת החקירה של ג'ון סאאוד תהיה השאלה האם הכספים שהועברו לחשבון הבנק השוויצרי חזרו לידיהם של גורמים ישראליים בתמורה למכירת נשק ישראלי למורדים הפרו־אמריקאים בניקאראגואה. ישראל, אמרו המקורות, שימשה בשנים האחרונות מקור חשוב לאספקת נשק ל„קונטראס" בשנים האחרונות.

משלוחי נשק מ־83

ה„ניו־יורק טיימס" כתב אתמול כי ישראל העבירה ל„קונטראס" נשק שלל שנלקח במלחמת לבנון החל מ־1983, והמשיכה לספק להם נשק נוסף במהלך השנים האחרונות, כולל סנקים. עוד כותב העתון כי בשנת 1984 פנה ממשל רייגן לפחות פעמיים לממשלת ישראל בבקשות להלבנת כספים אמריקאיים עבור ה„קונטראס".

העתונות האמריקאית עסקה אתמול בהרחבה בנוגע הישראלית של הפרשה. ה„וואשינגטון פוסט" ציין כי הודעת ממשלת ישראל משלשום עומדת בסתירה להודעתו של שר המשפטים האמריקאי אד מיז, שאמר כי ישראלים העבירו את הכספים ל„קונטראס", אף כי לא ציין האם היו אלה פקידים רשמיים או אנשים פרטיים. ה„ניו־יורק טיימס" וה„וואשינגטון פוסט" מצטטים פקידים ישראליים בכירים, שאמרו לכתבי העתונים בירושלים את הדברים הבאים: „איש בישראל אינו יכול לטעון שלא ידע כי הלבנת כספים עבור ה„קונטראס" אינה תוקפת. יהיה זה חמור מאד עבור ישראל אם ניראה כמי שהלכו מאחורי גבם של הקונגרס הנשיא".

„מנהיגי ישראל מסתכנים במצב מביך מאד, אם יתברר כי ידעו על הפרשה (של העברת הכספים) לפני או אחרי הגשרפותו של עמיס ניר למנעים ולא הודיעו על כך לרייגן,

(המשך בעמ' 2)

פרושו של דבר

בכל זאת „ווטרגייט"

מאת אמנון דנקנר, מפי „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – מאז 1973 נמדדות שערוריות פוליטיות בארה"ב על פי "סולם ווטרגייט", כשהסתבכותו של ניקסון מציינת את הספה 10 בסולם. שלשום בצהריים כששר המשפטים אד מיז גילה את פרטי הפרשה של העברת הכספים ל"קונטראס"המורדים הפראמריקאים בניקאראגוה, חשבו רוב הפרשנים כי המדובר בשערוריה הנמצאת איפה שהוא באמצע הסולם. זה לא "ווטרגייט" אמרו, בעיקר מכיוון שכאן הממשל אינו מסתיר, אלא מגלה מיד לציבור פרטים מהממים. אולם כשהתפנו הכל לעכל את משמעות הדברים הוקפצה השערוריה אל צמרת הסולם.

השאלה ששואלים כאן כולם היא האם זה סביר שאדם אחד, קצין לא בכיר במיוחד, קולונל אוליוור נורת, עשה את כל הדברים האלה על דעת עצמו? שאלה נוספת היא האם נורת והממונה עליו, היועץ לבטחון לאומי פרנדקסטר, שידע על העניין בדיעבד, לא דיווחו על כך לאיש. חרי שניהם קצינים ותיקים האמונים על משמעת ודיווח לממונים. שר המשפטים מיז ניסה לאחר את האש ולטעון כי איש בסגל הבכיר, ובוודאי הנשיא רייגן, לא ידע על כך דבר. כאן אין מאמינים לדבריו של מיז וכל החשודות מופנים אל ראש סגל הבית הלבן דונאלד ריגן ואל הנשיא עצמו. עתה צפויים חודשים ארוכים של חקירות בקונגרס, שיחשפו את כל הפרטים. סביר להניח שהשבתיים האחרונות של נשיאות רייגן לא יעברו על הנשיא בעימים.

מי שיצא מחוזק מהפרשה הוא מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, שהוכיח לכל כי הקו שדבק בו, על פיו אסור היה לשאת ולתת עם האיראנים, היה קו מוצדק. עם התרוקנותה מתוכן של המועצה לבטחון לאומי, שוב מחלקת המדינה של שולץ היא הגוף היחיד שינהל מעתה את מדיניות החוץ האמריקאית. אולם מאד ייתכן שנצחונו של שולץ הוא קצר מדות. בחוג הפנימי של רייגן לא שוכחים לשולץ את עמידתו מנגד כשהנשיא היה צריך להיאבק בגלי הביקורת הנוראים. רעייתו הנשיא נאנסי רוחתה על מזכיר המדינה, ולא כראי להמר כי שולץ ימשיך בתפקידו זמן רב. הניחושים כאן הם שבשוך הסערה יבקש ממנו רייגן ללכת הביתה.

פרס: ישראל פעלה מתוך שיקול מוסרי של עזרה לידיד בצרה

ביקורת קשה נגד „פורום השלושה" שקיבל את ההחלטות על דעת עצמו

מאת יוסי מלמן, מרבה צימוקי
ואריה ארד, מפי „דבר"

● בעסקת הנשק האיראני פעלה ישראל מתוך שיקול מוסרי של עזרה לעורף ידידותית, אריה"ב. ישראל לא הרוויחה מהעסקה דבר. לישראל אין כל קשר להעברת הכספים למורדות ה„קונטראס". כך אמר אתמול בכנסת מיכ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בחשיבו לתשע הצעות לסדר היום בנושא.

● ביקורת חריפה נגד „פורום השלושה", שקיבל את ההחלטות בעסקה. לאסקת. הנשק לאיראן האמריגו אמנון שרים בממשלה. בן הישמעה הדבריה להקים ועדת חקירה.

● חברים פרלמנטריים הכלליים הביעו אתמול חשש כי „הלבאי" עלול להיות אחד מקורבנות הסתבכותה של ישראל ב„קשר האיראני".

בהשיבו למגישי הצעות אי־האמון בכנסת, שטענו כי העסקה מבטאת את התרדרדותה המוסרית של ישראל, אמר פרס: „יש החלטות שצריך לקחת ונקרעים לגזרים". עוד אמר: „יש לזכור שיש מצבים שבהם המציאות מכתיבה חיינה מכללים".

רוב הביקורת נגד „פורום השלושה" הופנתה כלפי העובדה ששמעון פרס, יצחק שמיר ויצחק רבין פעלו בנושא זה, מזה כשנה בחשאי מבלי לדווח לקבינט. רוב שרי הקבינט, ובכלל זה השרים לוי, ארנס וניסים השמיעו ביקורת מסויימת, בעוד בראש המבקרים עמדו השרים עזר וייצמן וארידל שרון.

וייצמן סבור כי אסטרטגיה נשק למשטרי של חומייני היא סעות קשה, שתפגע בסיכוי השלום והתקרבות למצרים ולירדן. השר שרון אף השמיע דרישה להקים ועדת חקירה, ולהסיק מסקנות נגד מי שיעמצא אשם. אף שהר הנעשה והמסוה לא נקב בשמות, הובעה במערכת הפוליטית ההערכה כי ביקורתו מכוונת נגד שר החוץ

(המשך בעמ' 2)

יצחק רבין. אחוז מ„השלושה" בעת הדיון בכנסת (צילום: הרדי)

ג'ונבלאט מאיים להצטרף לקרב על מגדושה יחד עם כוחות „אמל"

במהלך הקרבות עבר הכפר כבר פעמיים מיד אל יד

ביירות („רויטר", עתא"ם). – מנהיג הדרוזים בלבנון וואליד ג'ונבלאט איים אמש לצרף את לוחמיו למאבק נגד המחבלים הפלשתינים במהלך „מלחמת המחנות" בלבנון.

ג'ונבלאט השמיע את האיום בזמן שהלוחמים הפלשתינים ואנשי מיליצית „אמל" המשיכו לנהל מאבק מר על השליטה בכפר מגדושה, שכבר עבר פעמיים מיד ליד, ועל מחנות הפליטים ליד ביירות.

„אנחנו מקווים, שהפלשתינים לא יאלצו אותנו להתערב באופן צבאי", אמר ג'ונבלאט, בעוד הקרבות ממשיכים להשתולל ברחוב. „אנחנו מוכנים להילחם שכם אחת עם אנשי „אמל" נגד הפלשתינים, אם יזנחו הקרבות", והוסיף המנהיג הדרוזי.

ג'ונבלאט והמיליציה הדרוזים בלבנון גינו את פעולת הפלשתינים, אשר השתלטו ביום ב' בקרב עקוב מדם על הכפר הנוצרי מגרושה, הסמוך לכפר מגדושה. המשטרה מסרה, כי לפחות 130 איש הרגו ו300 נפצעו בשני ימי קרבות סביב הכפר הזה. הפלשתינים מסרו, כי 13 מאנשיהם נהרגו בקרב.

ג'ונבלאט, אשר אנשיו מחזיקים בדרום הרים המכתר דרומית מזרחית לביירות, מקורב לפלשתינים הדרוזים, אשר חלקם מאיישים את עמדות הארטילריה בהרים שבשליטת הדרוזים.

משקיפים בביירות אמרו, כי התערבות צבאית של הדרוזים עלולה להפוך על פיו את מאזן הכוחות ולהכריע לטובת מיליצית „אמל" השיעית.

עדי־ראייה בצידון מסרו, כי קרנות עוים של ארטילריה ומרגמות ממשיכים להשתולל במגדושה, אשר עברה פעמיים מיד ליד מאז ביטשה לראשונה על ידי הפלשתינים, בקרב פנים־אל־פנים. המשטרה מסרה, כי בשעת מסירת הידיעה עדיין נאחזים אנשי „אמל" בעמדותיהם בשוליו המזרחיים של הכפר.

מקורות פלשתיניים בביירות מסרו, כי אנשי „אמל" פתחו בהתקפה כבדה על המחנה מזרח אלבראג'נה, הנתון תחת אש ארטילריה כבדה. הדי יריות נשמעו גם מהמחנה שאתילה הסמוך.

ידיעות מאיחוד אזור, שטרם זכו לאישור ולאימות, אומרות כי אנשי „אמל" מזח מעל פני הארמה מחנה פליטים פלשתיני קטן, „אבו אחוד" שמו. הידיעות אומרות, כי לוחמי „אמל" גרשו את 5,000 הפלשתינים שהתגוררו במחנה זה ושרפו עד היסוד את כל המבנים שהיו בתחומו.

ידיעות אחרות אומרות, כי אנשי „אמל" מנצלים את הזדון את השבויים הפלשתינים שנפלו בידיהם במהלך הקרבות במבואות מחנות הפליטים שאתילה ובורג'־אל־בראג'נה, כדי לזרוע פחד בידיבתם.

בתוך כך נודע, כי במגעים המתנהלים בימים אלה בדמשק, בהשתתפות נציגים לוביים, בניסיון להגיע להסכם כלשהו של הפסקת־אש בין הצדדים הנלחמים, לא הושגה עדיין כל התקדמות.

נודע, כי אחת ההצעות שהועלו בדיונים היא, שהפלשתינים יסוגו מכל העמדות שכבשו באחרונה חזרה לתחומי מחנות הפליטים, וכי את המאחזים שיפנו יתפסו כוחות נייטראליים של המיליציות הדרוזיות של ג'ונבלאט.

נראה, כי להצעה זאת מתנגד, בינתיים, נביה ברי, שאמר פעמים אחדות בעת האחרונה, כי את כל המאחזים שיפנו הפלשתינים צריכים לתפוס אך ורק אנשי „אמל".

כתב האישום נגד מרדכי וענונו יוגש היום בי"ם

יואשם בסיוע לאויב במלחמה עפ"י סעיף 99 לחוק העונשין

מאת טובה צימוקי,
מדווחת „דבר" בירושלים

כתב האישום נגד מרדכי וענונו יוגש הבוקר לבית המשפט המחוזי בירושלים. יחד עמו תבקש פרקליטות המדינה להאריך את מעצרו של וענונו עד תום ההליכים.

קודם לוודאי שהסעיף העיקרי בו יואשם וענונו הוא סעיף 99 לחוק העונשין הדן בסיוע לאויב במלחמה. על פי סעיף זה צפוי וענונו למאסר עולם.

וענונו יואשם גם בריגול חמור (סעיף 113 לחוק העונשין). גם על סעיף זה העונש המרבי הוא מאסר עולם.

מקור משפטי בכיר הבהיר אתמול כי על פי סעיפים אלה, אין צורך להוכיח הוקא רצון לפגיעה בבטחון המדינה אלא ניתן להסתפק בכך שהתביעה תוכיח כי מעשיו של הנאשם גרמו לסיוע לאויב ולפגיעה בבטחון המדינה.

את הכנת כתב האישום סיימו אתמול המשנה לפרקליט המדינה עו"ד דורית בייניש ועו"ד עוזי חסון מנהל המחלקה הפיסקלית במשרד המשפטים.

נודע כי מספר העדים במשפטו של וענונו לא יעלה על עשרה.

חוגים משפטיים לא הציגו מכלל אפשרות שבמהלך שלבים מוקדמים של המשפט תיעדך עיסקת טיעון בין הפרקליטות לבין עורך דינו של וענונו אמנון זכרוני שבמסגרתה יודה הנאשם ברוב פרטי האישום ותמורת זאת לא יוטל עליו מאסר עולם.

חוגים משפטיים עדיין לא מוצאים מכלל אפשרות שוענונו יתן עדות פומבית בענין הפגיעה בסודיות יומניו במסגרת תביעה נגד הטלוויזיה הישראלית שפרסמה אותם בלי קבלת רשות.

במקרה כזה אין עילה שהתביעה והליך המשפט לא יהיה פומבי.

ועדה ציבורית לבדיקת הטיפול במפגר בעקבות הגילוי ב„רוחמה"

הפיקוח של משרד העבודה מתקשה בגילויי התנהגות חריגה של מרריכים

מאת אהרון גבע
מפי „דבר"

נציג מבקר המדינה ביקר לאחרונה במוסד הממנים בבפר סבא, ולא גילה את „המעשים האכזריים כלפי חסרים שם – מדע אתמול בירושלים.

במשרד העבודה והרווחה מדגי־שים, שהמדובר באנשים שאינם יכולים לספר ולהתלונן, ולכן מתקשה פיקוח כל שהוא לגלות התנהגות חריגה. רק גורמים מבפנים יכולים לדווח, וזה אמנם קרה: דווחו מתנדבים מגרמניה וטוכנות משטרה שעבדה במקום.

שר העבודה הרווחה, משה קצב, הודיע אתמול, שהוא מוכן להקים ועדה ציבורית שתבדוק את הטפול במפגר בתנאי, שגם נציג האוצר ישתתף בועדה. המשרד יראה בעין יפה כל הצעה שיש באפשרותה לשפר את הטפול במפגרים. מובן, הוסיפו במשרד, שתוספת כספים עשויה לאפשר את גיוסו של כח אדם נוסף. כל עובד נוסף מקל על העול המוטל על העובדים במקום. במשרד הוסיפו, שעל אף הקיצוצים בתקציב, הגדילו השנה את התקציב לשרות במפגר.

פרופ' יונה רוזנפלד מהאוני־ברסיטה העברית שיבח אתמול את שר העבודה, שלא ניסה לטשטש את המצב ודאג לגילוי המעשים. בשיחה עם סופרנו אמר פרופ' רוזנפלד, שחסר לובי לילדים, בזמנם לוקים.

הצעה להעביר את מנועי בית שמש לתעשיה האווירית

בלי תמורה ובלי למחוק את חובות המפעל

מאת אריה ארד,
מפי „דבר"

הצעה שלא לבטל בעת את חובות „מנועי בית־שמש" ולהעביר את הבעלות עליה לתעשיה האווירית ללא תמורה, עשויה להתרסף להצעה שיוגשו היום לוועדת פרס, המתבנסת לישיבתה הראשונה.

ההצעה האחרת היא, שהממשלה תיטול על עצמה את כל חובות המפעל ותמכור אותו ליהם פרטי במחיר מלא. שווי המפעל נאמד ב־40 מיליון דולר.

ההצעה שלא לבטל בעת את חובות המפעל נובעה באחר מתוך שיקולים תקציביים ונוחות משרדית. הסדר כזה עשוי להגדיל השקעה ממשלתית מיזערית במוזמנים וישאיר בידי הממשלה יכולת תימרון ניכרת לעתיד. כן מקווים בעלי הצעה, כי בהמשך יהיה אפשר להטיל על התעשיה האווירית לפרוע לפחות חלק מהחובות מרוחיה ומהקרנות הבטורות שלה.

הצעה זו תיתקל, אם אומנם תועלה, בהתנגדות עזה מכיוונים שונים. מערכת הבטחון לא תסכים בשום פנים ואופן להעברת הבעלות על „מנועי בית־שמש" לתעשיה האווירית, בלי שתינתן ערבות, כי חברה זו לא תידרש לפרוע את חובות המפעל מכספיה. במערכת הבטחון אומרים, כי התעשיה האווירית עצמה ניצבת בפני קשיים גדולים ואין להטיל עליה את האחריות לחובותיו של מפעל אחר. כן תדרוש מערכת הבטחון הסדר לכיסוי ההפסדים התפעוליים של המפעל בבית־שמש עד הבראתו.

אולם בעלי ההצעה אומרים, כי הסדר זה, אפילו יתקבלו כל הדרישותיה של מערכת הבטחון, עשוי להיות חולל, ומכל מקום הנזק ביותר לממשלה בשלב זה. כן קיימת סברה, שיהיה אפשר לשכנע את מערכת הבטחון לקבל את ההצעה. תמורת הסבות מסויימות לתעשיה האווירית בתחום תמרצי הייצוא. עד כה לא ניתנו לתכרה תמריצים כמקובל לגבי מפעלי תעשיה אחרים.

כיום ההתנגדות השני יבוא מצד השר משה ארנס. הסבור, כי עקרונית יש להתוך להעברת חברות ממשלתיות לידיים פרטיות. השר גם מקבל את הגישה האמריקאית, המצדדת בהפרדה גמורה בין חברות המיצרות מטוסים ובין יצרני מנועים. השר ארנס מצדד במכירת המפעל בבית־שמש ל„כור" או לתעשיין סקי דסקיטיר.

הגורם השלישי העלול לעורר התנגדות להצעה החדשה, הוא הרצון להמשיך בשותפות עם „פרט אנד ויטני". החברה האמריקאית התנגדה עד כה לשותפות התעשיה האווירית ב„מנועי בית־שמש". אולם עתה אין עמדתה ברורה. יש המקווים, כי נוכח המשבר תוכלים להמשיך בשותפותה במפעל גם עם התעשיה האווירית, בתנאי שכניסתה תוגדר מחדש.

איראן: לא קיבלנו נשק

מהרן („רויטר" ועתא"ם). – ראש ממשלת איראן מיר־חוסיין מוסאווי אמר אתמול, כי הידיעות שלפיהן קיבלה איראן נשק מישראל „אינן אלא שקרים".

העיתון „קייהאן" ציין, כי חוסין הגיב על „מאמצי" האימפריאליזם של כלי התקשורת לקבוע כאילו ישראל מתווכת במשלוחי נשק אמריקאי לאיראן.

הוא אמר, כי הידיעות הן חלק ממזימה שנרקמה על ידי ארה"ב בנסיון להבאיש את ריחה של איראן בעיני המוסלמים בעולם.

הוא העיר: „כלי התקשורת המונים, המטונפים לחוגים אימפריאליסטיים וציוניים, מנסים במאמץ רב לפגוע בצחנן הרפובליקה האיסלמית, על ידי חזרה על האגדה הישנה של קשרים בין ישראל לאיראן".

שיכון עובדים: רווח

מאת מדיה אבנימלך, מפית „דבר"

שיכון עובדים הציגה אתמול רווח של 3.2 מיליון דולר ומצב כספי איתן בדו"חות הכספיים לשנת 1985.

יו"ר מועצת המנהלים, רפי אדרי, ציין כי החברה גילתה אחריות בלפי רוכשי הדירות והציבור, וניהלה מדיניות הירה ואחראית. הוא העריך כי גם את שנת הכספים 1986 תסיים החברה ברווח נאה.

החברה הגדילה בשנה האחרונה את מלאי הקרקעות שלה, ומתכוננת לרכוש קרקעות נוספות ב־15 מיליון דולר. (ראה ידיעה מדוחבת ב„משק וכספים").

הפסד „אלסינט" ברבע השני של 1986, 8.2 מיליון דולר

הביאה אתמול לאישור בעלי המניות הסכם לאירגון החובות

מאת יואב יצחק, מפורי המלמלי של „דבר"

„אלסינט" ממשיכה להפסיד מיליוני דולארים. ברבעון השני, שהסתיים בסמסבר 1986, הגדילה המדינה ב־8.2 מיליון דולר, 19.2 מיליון דולר מאז מחצית שנת הכספים הנוכחית. כך עולה מנתונים שפרסמה החברה אתמול, בהביאה לאישור בעלי מניותיה הסכם לאירגון מחדש של חובותיה.

על־פי ההסכם תהיה לפריסת חובות עם קונסורציום של בנקים, ועם „אלרון", לפיו יקלו הבנקים בשיעור הריבית שהם גובים מהחברה. כמו כן הסכימו הבנקים במסגרת הסכם זה לפרוש את חובותיה של החברה על מנת לאפשר לה לפרוע תחבותה בבחון הארוך.

החברה חייבת לבנקים סכום של כ־50 מיליון דולר בגין הלוואות שנטלה לטווח ארוך. במסגרת ההסכם הסכימו הבנקים להפחית את הריבית על חוב זה מ־8 אחוזים ל־6 אחוזים לשנה, בהתאם לאחת קטנה הצמדות המימון של החברה באופן רטרואקטיבי.

מהתנועים שפרסמה החברה עולה, כי לאחר שיוכאו בחשבון נתוני הסכם החובות, יהיה ההפסד נמז לרבעון השני 5.2 מיליון דולאר, ו־13 מיליון דולאר למחצית השנה. ההכנסות המוכרות של החברה באותה עת הסתכמו ב־64.1 מיליון דולאר והעסד של „אלסינט" הסתכם ב־91.9 מיליון דולאר.

גרמניה לא תאייש מחדש את משרת שגרירה בבירת סוריה

בתגובה לפסק הדין במשפט המחבלים שהורשעו בפיצוץ במערב ברלין

מאת האב סטרוכנסקי,
מפי „דבר" בגרמניה

בון (מיוחד ל„דבר"). – בתגובה מהירה לפסק־הדין במשפטם של שני המחבלים בברלין המזרחית, אמש ממשלת מערב־גרמניה לא לאיים מפורש בשלב זה את משרת שגריר גרמניה בדמשק, ולצמצם את היקף מגל השגריריות הסדירות בבון. על הצעדים הגרמניים נגד סוריה יוכרז רשמית דוחה.

מסרת גידוח הסדים מהשגריות אינה רק ביטוי של רעם נגד מעורבות סורית בפיגוע המחבלני במערב־ברלין, שבו נפצעו תשעה בני־אדם בבארים השנה, אלא גם ביטוי לרצונה של ממשלת גרמניה לצמצם את היכולת המדיניות של הסדים בגרמניה. שגרירות סוריה היתה במעקב מודיעיני גרמני מאז משפט הינדאווי בלונדון בהתאם להחלטת שרי חוץ של הקהילייה האירופית.

לדברי מקורות בבון, היו בעיים אשר השתלטו ביום ב' בקרב עקוב מדם על הכפר הנוצרי מגרושה, הסמוך לכפר מגדושה. המשטרה מסרה, כי 13 מאנשיהם נהרגו בקרב.

ג'ונבלאט, אשר אנשיו מחזיקים בדרום הרים המכתר דרומית מזרחית לביירות, מקורב לפלשתינים הדרוזים, אשר חלקם מאיישים את עמדות הארטילריה בהרים שבשליטת הדרוזים.

משקיפים בביירות אמרו, כי התערבות צבאית של הדרוזים עלולה להפוך על פיו את מאזן הכוחות ולהכריע לטובת מיליצית „אמל" השיעית.

עדי־ראייה בצידון מסרו, כי קרנות עוים של ארטילריה ומרגמות ממשיכים להשתולל במגדושה, אשר

אחמד טאוור תאזי
(צילום: א.פ.)

אשרים נגד סוריה נושא לדיונים עוד לפני מתן פסק־הדין. עם זאת גרמניה לא תנתק את יחסיה הדיפלומאטיים עם סוריה ולא תטיל עליה סנקציות כלכליות, כפי שנודע אמש לסופר „דבר".

סגן שר־החוץ הגרמני ייגן מלמן, שהוא גם נשיא אגודת הידידות גרמניה־ערב, אמר אתמול שניתוק קשרים דיפלומאטיים אינו מסייע במאבק נגד הטרור. הוא דיבר בפני באי כינוס של אגודת גרמניה־ערב.

אב כין הדין הטבע יואכים הייבנר אמר, בסכמו את המשפט, כי העדות היחידה למעורבותה של סוריה בפרשת הפיצוץ הושמעה בהודאות שמסרו שני הנאשמים אחמד האפי ופאוזוק סלאמה, לפני פתיחת המשפט, אולם לביתהמשפט אין כל סיבה להטיל ספק בדבר, לאחר שכל שאר הפרטים בעדויותיהם אושרו במהלך הדיון. „לפיכך, חייב בית־המשפט לראות את הנאשמות כמהימנות", קבע השופט.

הנאשם אחמד האפי ניתן למאסר 14 שנה וחברו פאוזוק סלאמה נידון למאסר 13 שנה. שניהם הודו, כי הטמינו את חומר הנפץ במועדון ב־29 במארס ושקנו, כי „המניעים לדבר היו פוליטיים". במהלך המשפט סיפרו השניים, כי קצין מודיעין סורי בכיר, „אבו אחמד" שמו המלא „היתים סעיד", מסר להם את חומר הנפץ ומתקן כיוונדזמן, ארזים בתיק לדבריהם. נמסר להם תיק בשגרירות הסורית במזרח־ברלין.

סוריה הכחישה כל קשר לפרשה, והשגריר הסורי במערב־ברלין אמר שלשום, כי אפשר שסוכני „המוסד" הישראלי עומדים מאחורה. אולם, קביעת בית־המשפט בברלין מפריכה את דבריהם של הסורים.

הצעה לבטל בעת את חובות המפעל לבטחון

מאת אריה ארד,
מפי „דבר"

הצעה שלא לבטל בעת את חובות „מנועי בית־שמש" ולהעביר את הבעלות עליה לתעשיה האווירית ללא תמורה, עשויה להתרסף להצעה שיוגשו היום לוועדת פרס, המתבנסת לישיבתה הראשונה.

ההצעה האחרת היא, שהממשלה תיטול על עצמה את כל חובות המפעל ותמכור אותו ליהם פרטי במחיר מלא. שווי המפעל נאמד ב־40 מיליון דולר.

ההצעה שלא לבטל בעת את חובות המפעל נובעה באחר מתוך שיקולים תקציביים ונוחות משרדית. הסדר כזה עשוי להגדיל השקעה ממשלתית מיזערית במוזמנים וישאיר בידי הממשלה יכולת תימרון ניכרת לעתיד. כן מקווים בעלי הצעה, כי בהמשך יהיה אפשר להטיל על התעשיה האווירית לפרוע לפחות חלק מהחובות

(צילום – י.פ.א.)

ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס בחר אתמול להגיב על פרשת מעורבותה של ישראל בהספקת נשק לאיראן באמצעות חיסול חשבונות עם התקשורת שעושה „חגיגה הבנויה על שנאה, דיבה והרס עצמי". את עיקר הביקורת הוא כיוון ל„דבר". בידו האחת עיתון „דבר" מאתמול ציטט פרס הן את הכותרת הראשית ואת הידיעה שתחתיה והן קטעים ממאמריהם של סופרי „דבר" אמנון דנקנר ויוסי מלמן (שבשמם לא נקב) וקבל: „איזו אמת יש בהם ואיזה שירות זה עושה?" לדבריו, „מה שלטובת ישראל, אינו מתאים ל„דבר" ואילו היה עליו לבחון את יחסי ישראל־ארצות־הברית לפי העולה מהמתפרסם ב„דבר": „הרי הם מזמן התמוטטו". בשעה שהאמת היא, ש„יחסי ישראל־ארצות־הברית הם בשיאם גם היום". לא רק את „דבר" תקף אתמול פרס. הוא ליגלג על „מקיד בכיר אלמוני" המדליף דברים לעתונות הזרה ועל „רכלן מקצועי המסתתר מאחורי חוגים בכירים".

הפסד „אלסינט" ברבע השני של 1986, 8.2 מיליון דולר

הביאה אתמול לאישור בעלי המניות הסכם לאירגון החובות

מאת יואב יצחק, מפורי המלמלי של „דבר"

„אלסינט" ממשיכה להפסיד מיליוני דולאריים. ברבעון השני, שהסתיים בסמסבר 1986, הגדילה המדינה ב־8.2 מיליון דולאר, 19.2 מיליון דולאר מאז מחצית שנת הכספים הנוכחית. כך עולה מנתונים שפרסמה החברה אתמול, בהביאה לאישור בעלי מניותיה הסכם לאירגון מחדש של חובותיה.

על־פי ההסכם תהיה לפריסת חובות עם קונסורציום של בנקים, ועם „אלרון", לפיו יקלו הבנקים בשיעור הריבית שהם גובים מהחברה. כמו כן הסכימו הבנקים במסגרת הסכם זה לפרוש את חובותיה של החברה על מנת לאפשר לה לפרוע

هكذا أصله الأصل

בוקאסה התיצב בפני שופטיו ואמר שנשיא צרפת ברה את הפשעים נגדו

שב לרפובליקה המרכז אפריקנית כדי להזים את הסיפורים שמפיצים נגדו

באנגוואי („רויטר"). – שליטה לשעבר של „הקיסרות המרכז אפריקאית" ז'אן־בדל בוקאסה, שמשמש בפתח בבאנגוואי אתמול, האשים את נשיא צרפת בעבר, ואלרי ז'יסקאר ד'אסטאן בכך שבדה משעים שונים נגדו, כדי למנוע את שלטונו.

באולם בית המשפט, שהיה מלא מפה לפה צופים ואנשי עיתונות ואובטחו בשורשות הדוקה של מאות אנשי משטרה, אמר בוקאסה לשופטים, כי שב לרפובליקה המרכז אפריקאית מרצונו שלו, כדי להשיב להאשמות הבדויות נגדו.

נמסר, כי גילוין הראשון נגד בוקאסה כולל את האשמתו האלה: רצח, טיוח פעיל לרצח, אכילת בשר־אדם, החבאת גוויות, מאסרים שרירותיים, מעשי אלימות, פגיעות בילדים שגרמו את מותם, מעילה בכספי המדינה וברכושה, פגיעה בבטחון המדינה, שיתוף־פעולה במבצעי ביון של מדינות זרות והרעלת תינוקות.

ז'אן־בדל בוקאסה, שדיבר צרפתית רהוטה, ברגישה רבה, אמר לקהל של כ־200 עיתונאים אפריקאים ואחרים, כי נשיא צרפת בעבר ואלרי ז'יסקאר ד'אסטאן הוא שהרה לצבא הצרפתי להפילו מכסא שלטונו ב־1979.

„ואלרי ז'יסקאר ד'אסטאן, אז נשיא צרפת, עשה שימוש לרעה בצבא הצרפתי, באשר ארגן באמצעותו הפיכה, אשר היתה הפרה גסה של ריבונות ארצי", הצהיר בוקאסה.

בוקאסה המזוקן, שלבש אתמול חליפה שחורה פשוטה, אמר עוד, כי לאחר ההפיכה שבה הופל משטרו, פתח ד'אסטאן „מסע תעמולה מאורגן היטב של מאניפולאציות ודיסאינפורמאציות", שבו האשים בוקאסה ב„פשעים רמיגיים".

הדודן לשעבר בן ה־65, שנופף לשלום בחביבות לסוללת העיתונאים בהיכנסו ל„היכל הצדק" המפואר שבלב באנגוואי, אמר מחיוך, כי ידע היטב שהוא עתיד להיאסר ולהיישפט כאשר עזב את צרפת בחשאי וסס למולדתו, בחודש שעבר.

„הצלחה לנשיא קיליינבה"

כאשר נשא בוקאסה את דבריו באולמי נשיא בית המשפט של הרפובליקה המרכז אפריקאית אדואר פראנק, הסיף כי כיום אין בלבו שום שאיפות פוליטיות. בסוף הצהרתו, איחל ז'אן־בדל בוקאסה לנשיא הרפובליקה המרכז אפריקאית אנרה קיליינבה „הצלחה וחיים ארוכים".

לפני שנשא את הצהרתו באוזני השופטים, האזין בוקאסה בפנים חתומים לכתב האישום נגדו, שכלל רשימה ארוכה של מעשי הזוועה המיוחסים לו במהלך 13 שנות שלטונו ב„קיסרות" המרכז אפריקאית.

נציג התביעה תיאר את בוקאסה כ„מאניאק, אנתרופס, רודן עדומי", שהיה לו סיוקוף מיני ברור". לאחר ישיבת הפתיחה אתמול, דחה נשיא בית המשפט את הדיון ל־15 בדצמבר, כדי לאפשר לפרקליטים לדון עם בוקאסה בכמה נקודות בלתי־ברורות בעניינו.

הבחשות מתמדות

ז'אן־בדל בוקאסה, שהיה בעבר סרן בצבא צרפת, תפס את רסן השלטון בטולדתו המרוששת ב־1966. שש שנים אחר־כך, מינה את עצמו לנשיא לכל ימי חייו וב־1977 הכתיר עצמו קיסר, בטקס ראותני, שהיה היקר נלעגר לטקס ההכתרה של נאפוליון, ואשר עלה מיליונים רבים של דולארים.

ממקום גלותו, בסידה קודדת לא הרחק מפאריס, הכחיש בוקאסה פעמים אין ספור את מעשי הזוועה הרבים שיוחסו לו, ביניהם אף הכלת אסירים פוליטיים חפים ממשפט מרף לאריות ולתינוקים מרעבים, כדי לשעשע את אחדותו בארמונו.

הפרשה שהביאה להדחתו של בוקאסה מן השלטון היתה האשמתו, כי ב־100 עד 200 תלמידי בית ספר יסודי הוצאו להורג בפקודתו המפורשת, שהמרו את הצו לרכוש להם תלבושת אחידה, שיוצרה במפעל שהיה אז בבעלות אחד מבני המשפחה הקיסרית".

משקיפים בבאנגואי אמרו אתמול, כי אין ממעט כל ספק, שגורלו־הדין במשפטו של ז'אן בדל בוקאסה יהיה הרצאה להדרג.

קבוצה אמריקאית רכשה מחצית הבעלות של חב' „אורמת טורבינות"

„גולדקלנג" תרכוש מניות ב„אורמת", אפריים רייגר יהייה מטעמה במועצת המנהלים

מאת משה גבע, כתבו הכלכלי של „דבר"

קבוצה תעשייתית אמריקאית בראשותם של וילאם דוידסון ודוד הרמלין, רכשה מחצית מהבעלות של חברת „אורמת טורבינות" מיבנה, מאיש העסקים הבריטי הקשרים שד'ובסקי, מי שהקים בשעתו את מפעל „מנועי בית־שמש".

החברה שתיזוכה בעיסקה היא חברת ההשקעות האמריקאית „ס.ס. גולדקלנג" בבעלותו של חבר כוח המשימה מרווין גולדקלנג.

בעיקבות העיסקה תרכוש „גולדקלנג" גם היא מניות ב„אורמת" ונציגה בארץ, אפרים רייגר, לשעבר יו"ר בנק הפועלים ויו"ר חברת „אמפל", יכהן כחבר במועצת המנהלים של „אורמת".

מרווין גולדקלנג, שהיה אחד המועמדים לרכישת חברת „פז", פרש לא מכבר ממשרד עורכי־דין בצלית באה"ב לאחר שיצר קשרים טובים עם ראשי המימסד הפוליטי והכלכלי בוושינגטון. בדעתו להמשיך ולהשקיע בחברות ישראליות בעלות פוטנציאל צואו ניכר. חברת ההשקעות שוקים בוול סטריט היצה בעלת מחזור בדיקי של 60 מיליון דולר והיא פעילה גם במזרח הרחוק.

ברכישת מחצית המניות של „אורמת" גילו התעניינות מספר חברות גדולות בדרומים ביניהן חברת המכונאית „ג'נרל מוטורס".

כאמור, בוצעה הרכישה על ידי וילאם דוידסון שהיו הבעלים של חברת הענק „גארדנר תעשיות" המעסיקה למעלה מ־7,000 עובדים בחצי העולם ועל ידי דוד הרמלין המשמש כיו"ר הבנדים העולמי.

בימים אלה השלימה „אורמת טורבינות" גיוס 65 מיליון דולר באמצעות „בנקר טרסט" באה"ב לצורך הקמת פרויקט „אורמסה 2" ברומים קליפורניה. מדובר בהפקת חשמל מאנרגיה גיאוותרמית.

ישראל סיפקה נשק שלל שנתפס

(המשך מעמ' 1)

שולץ ופרנדקסטר. גרוע אף יותר היה אם יתברר כי מנהיגי ישראל ידעו על כך ואכן דיברו על הנושא עם ריגן, שולץ ופרנדקסטר".

עם זאת סרבו פקידים ישראליים לגלות אם ישראלים – רשמיים או פרטיים – ידעו של מי הן השבטות הבנק בשוויץ, או שידעו אם חלק מן הכספים מועבר ל„קונטראס". איש גם לא היה מוכן לומר לכתבנות האמריקאיות האם הישראלים שהיו מעורבים בפרשה פעלו בהנחה שהקשר עם ה„קונטראס" אושר על ידי הבית הלבן.

תמורת המשלוח

פרטים על אחד כן המשלוחים נמסרו על ידי מנהיג הרוב הדמוקראטי בבית הנבחרים ג'רג' ריי, שסמע עליהם ממנהל סוכנות הביון המרכזית וליאם קיסי. ריי אמר כי המרוב היה במשלוח שנמסר על ידי האמריקאים לישראל, והעדר בטווי של שלושה מיליון דולר. הישראלים מכרו אותו לאיראנים תמורת 19 מיליון דולר. שלושה מיליון נמסרו לאמריקאים באמצעות סוכנות הבית המרכזית. 12 מיליון הוסברו לחשבון הבנק השווייצרי של ה„קונטראס". פרטים אלה הותרו בסימן שאלה את גודלם של ארבעה מיליון דולר הנותרים, שאין כל ריווח לאן נעלמו: לעסלות פוחדים, לידיים ישראליות, או למטרות אחרות שהביב אוליבר נורת".

לדברי ה„ניו־יורק טיימס" גם לא ברור עד כה מי פתח את החשבון בבנק השוויצרי. מקורות בישראל מכרו לכתב העתון כי הוא אלה יעקב גבורדי ואל שוויבר, אולם מקורות אחרים הטילו בכך ספק ואמרו כי בתקופה המדוברת – ינואר־פברואר 1986 – הוחזקו הסנים מן התמונה בסל ורדיות האמריקאים לעבוד עם גורם רשמי, ואת מקומם תפס יועץ ראש הממשלה לענייני טרור עמרם ניר.

בית המשפט המחוזי בתל־אביב – יפו

ת.א. 2364/86

פרסום בקשת פירוק

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשכ"ג־1983;

הבענין ליד – תעשיית לבדים בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד מ. קונרה ו/או י. אהרמן

מרח' יהודה הלוי 61 תל־אביב.

– נגד –

עיבוד עץ – בן אשר שוורצבאום בע"מ (ח.פ. 45244).

בבסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה עיבוד־עץ בן אשר שוורצבאום בע"מ (ח.פ. 45244) בהשבחת בית המשפט המחוזי של תל־אביב־יפו הוגשה ביום 7.9.1986 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי החברה „ליד – תעשיית לבדים בע"מ". וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט הישב לדין בת.א. 2364/86 בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ביום 21.1.1987 וכל נושה או משתתף של החברה האת הרצה לתמוך בטוען צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, וכל נושה או משתתף של החברה האת הרוצה שהבקשה תאת יקבלנה בן החתום מטה.

תאריך: ערב יום אדר

דוד יהודה הלוי 61 תל־אביב.

הערה – כל הרוצה להופיע בשעת ברור הפירוק הייב למסור, או לשלוח ע"י הרואה, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפרטו השם והכתובת של האיש, או, אם זהו חברה, השם והכתובת של החברה, והא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או החברה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך־דין) וצריך למסרה או – אם הא נשלחת ע"י הדואר, צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאחר משעה 18.00 של יום 20.1.1987.

שווייץ: לדידנו העסקה כשירה

ציריך („רויטר־יעתים"). – שווייץ הודיעה אתמול, כי אין היא רואה הפרה של החוק השווייצי בשימוש בחשבונות בנקים שווייציים כדי להעביר לטורדים של ניקאראגואה כספים, שאותם קיבלה ארה"ב תמורת נשק שנשלח לאיראן.

יוזג קיסלר, דובר משרד המשפטים בברן, אמר לכתב „רויטר", כי אין הוא סבור שהפקדת הכספים היתה בבחינת הפרה של החוק השווייצי. למשרד המשפטים לא הלו פרטים על חשבונות אלה, ואין הוא מוסמך לחקור זאת, אמר הדובר.

קיסלר הוסיף, כי ככל שפרשה זו שנויה במחלוקת בארה"ב הרי זה עניין בין האיראנים והאמריקאים, ואיננו מעניינה של שווייץ. „מכיון ששווייץ מייצגת את האינטרסים של ארה"ב באיראן, יש הגיון מסוים בשימוש בחשבון של בנק שווייצי", העיר. שגרירות שווייץ בטהראן מייצגת את האינטרסים האמריקאים באיראן מאז אפריל 1980.

בנקאים שוויצים, שנאלצו להשלים בשנים האחרונות עם שורה של תלונות רשמיות מוואשינגטון בעניין הסודיות הבנקאית, דיברו על האידיאה הכרוכה בכך שנציגים של הבית הלבן השתמשו בחשבונות בנקים סודיים בשווייץ כדי לבצע את התשלומים.

בנקאי בציריך אמר לכתב „רויטר": „היתה זו דוגמא נוכחאלית בחחלט של בנקאות".

נמשך הלחץ על שריר לשחרר את נקש

מאת מובה ציטקי מופרת „דבר" בירושלים

שני הרבנים הראשיים יוסף אליהו ואברהם שפירא המשיכו אתמול במסע הלחצים למניעת הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת.

הרבנים זימנו אתמול ללשכתם את שר המשפטים אברהם שריר וביקשו ממנו לעשות כל מאמץ שלא להסגיר את נקש לצרפת. הם ציטטו פידסומים של אש"ף בהם מופיעה תמונתו של נקש ופרשו את הפרסומים כאילו יש בהם משום כוונה לוחנקש בחיר.

שר המשפטים, כך נודע, לא הגיב אך בסיום דבריהם אמר, כי בקשתם תלקח בחשבון.

מלשכת שר המשפטים סרבו אתמול להגיב.

צרפת תשחרר את המחבל אניס נקאש

צרפת הודיעה לאיראן כי היא מוכנה לשחרר את המחבל הסודי־פלשתינאי אניס נאקאש הנתון מאסר עולם על נסיון התנקשות בחיי ראש ממשלת איראן לשעבר שאפור באחטיאר הגולה בצרפת. צרפת נכונה לעשות זאת תמורת שחרור בני הערובה הצרפתים בלבנון מסר השבועון "לה קאנאר אנשנה" האומר כי הן הנשיא מיטראן והן ראש הממשלה שיראק שותפים להצעה. במהלך תקיפת החזליה של נאקאש ביולי 1980 נהרגו שוטר ושכנה ישישה של בחטיאר.

הרחבת הסכם הסחר בין ברה"מ למצרים

מאת דן אבירן, סופר „דבר" לענייני ערבים

משלחת כלכלית סובייטית רמת דרג הגיעה אתמול לקאהיר לדיון בהסדר תשלום החוב המצרי לברה"מ על אספקת נשק ועל הסיוע הכלכלי.

מקור מצרי אמר כי בתום השיחות, שימשכו כמה ימים, יחתמו שתי המדינות על הסכם סחר חדש שהיקפו יהיה גדול ב־20 אחוז מהסכם הנוכחי. אשתקד נאמד היקף חילופי הסחר בין מצרים לברה"מ ב־600 מיליון דולר.

בינתיים מסרו מקורות בקאהיר כי שר ההגנה המצרי הגנרל אבו־גזאלה הצליח בביקורו בוואשינגטון להשיג הבנה מצד האמריקאים להסדר בעית תשלום החוב המצרי לארה"ב עבור רכישת אמצעי לחימה.

כן נמסר שממשל ריי־גן נוטה להסכים להצעתו של אבו־גזאלה, לפיה ייצרו מפעלי התעשיה הצבאית במצרים כלי נשק מתוצרת אמריקאית בתאום עם הפנטגון.

ירדן במסע הסברה בענין התקריות בי"ם

מאת דן אבירן סופר „דבר" לענייני ערבים

ממשלת ירדן פתחה במסע הסברה בזירה הבינלאומית שמטרתו לגייס מדינות ידידותיות כדי שאלה תגנה את ישראל על התקריות שאירעו לאחרונה במזרח ירושלים בין יהודים לערבים.

על כך מסר אתמול ברבת עמון מרזאן דוזיר, השר הירדני הממונה על ענייני השטחים. בהודעה רשמית שפירסם השר הוא הטיל על ממשלת ישראל את האחריות לתקריות, אלה בטענה שזן משקפות את המדיניות הישראלית הכוללת „לגרש את תושבי ירושלים הערבים מבתיהם וליישב במקומם מתנחלים ישראלים".

אזהרה סורית לארגוני אבו־נידאל ואבו־מוסא

מאת בן אבירן, סופר „דבר" לענייני ערבים

סוריה הזהירה באחרונה את ארגוני אבו־נידאל ואבו מוסא לבל יבצעו פעולות פרוד בחו"ל העלולות לסבך את המשטר הסורי בחזית הבינלאומית.

האזהרה הסורית הועברה לארגונים אלה נוסח הנוקים שכבר נגרמו לסורים בגלל מעורבותם במעשי הטרור האחרונים בחו"ל. יחד עם זאת לא סגרו הסורים את משרדיהם של ארגוני אבו־מוסא ואבו־נידאל הממוקמים בדמשק ובאזורי השליטה הסורית בלבנון.

הגברת הגביה ברצועת עזה

מאת דני צדקוני סופר „דבר" בזרזם

הרשויות המקומיות ברצועת עזה, יגבירו את גביית המיסים העירוניים מהתושבים ע"י הכנסת מחשבים למערכת.

מחשב ראשון כבר פועל בעיריית עזה, ובאמצעותו כבר אותרו מאות תושבים שעד כה לא נכללו במעגל משלמי המיסים.

העיריות ברצועה סובלות גם מתופעה מתמשכת של פיגור בתשלום המיסים גם מצד תושבים המופיעים ברשומותיהן. כידוע כוללים תשלומי המיסים ברצועה גם חובים של צריכת חשמל, שאותו מספקות ברצועה העיריות לתושבים.

ההסתדרות תפעל בקרב הצעירים

גזבר ההסתדרות: עדיפות התקציב – לצעירים

גזבר ההסתדרות, ארטור ישראלוביץ, אמר כי במוקד עדיפויות תקציב ההסתדרות ל־1987, יעמוד קידום הפעילות ההסתדרותית בקרב הצעירים, בעיקר נוכח הגל הלאומני הקיצוני הפושה בקרב בני הנוער והתרחקות הדור הצעיר מערכי תנועת העבודה. הדברים נאמרו בכנס של מזכירי מועצות הפועלים שנערך בשפיים.

ישראלוביץ ציין שההסתדרות תגדיל ריאלית את תקציביה לחינוך טכנולוגי, לפעולות להגנת הצרכן ולהגברת הכסרזות ואיכות החיים בעבודה.

ברבריו בפני מזכירי מועצות הפועלים עמד ישראלוביץ על מגמות מבנה הצעות תקציב ההסתדרות לשנת 1987, שיוגשו לדיון בפני הועדה המרכזת בימים הקרובים, ולאחר מכן לאישור הועד הפועל של ההסתדרות. ארטור ישראלוביץ אמר בטענה שזן משקפות את המדיניות הישראלית הכוללת „לגרש את תושבי ירושלים הערבים מבתיהם ולישב במקומם מתנחלים ישראלים".

נבחרו 23 מומלצי הוועדה המסדרית ללשכת מפ' העבודה

מאת עליזה ולק,

כתבת „דבר" לענייני מפלגות

פרקן מפלגת העבודה אישר אתמול את 23 נבחרי הוועדה המסדרית שהשלימה את הרכבה רק אתמול בבוקר, ולא הצליחה למצמצם את עצמה לי 29 נבחרים כלבר, כפי שקבעה לעצמה, ופליטי חוקת המפלגה הגבילה את הנבחרת.

רוב נבחרי הוועדה המסדרית – שכללה את שמעון פרס, יצחק רבין, ישראל קיסר, עוזי ברעם, מאשה לובלסקי ואפרים דינגר – הם בעלי תפקידים במסגרת המפלגה ובבציגויותיה הרחבניות, ואלה הם:

ישראל קיסר, יצחק רבין, מאשה לובלסקי, שלמה הלל, רפי אדרי (יו"ר הסיעה בכנסת), דוד ליבאי (יו"ר ועדת החוקה של המפלגה), גיורא עיני (יו"ר הסיעה בהסתדרות), יוראל לקס (יו"ר תנועת העבודה הציונית), ישראל קורן (יו"ר ארגון הקיבוצים), רב תבורי (יו"ר השלטון המקומי), אפרים דינגר (יו"ר הממשלת הצעירה), ישראל גת (יו"ר אגף קשרי חוץ במפלגה), חגי מרום (מנכ"ל הנוער העובד), יוחנן משל (יו"ר ארגון חיסכי הנוער), ריטה דוחן (יו"ר אגף הנבחרת במפלגה), דשנה שרפמן, לאומה לנגר, אופיר פינס (יו"ר אגף הסטודנטים), אשר בדנתן, אברהם שוחט (ביינוס), מישל פרחי, גילה רם (שניהם נציגי איגודי עובדים) ולוהה אליאב.

מוכל המפלגה עוזי ברעם ויו"ר המפלגה שמעון פרס הם חברי הלשכה מוקפי תפקידיהם. עוד יחולט ששרים לשעבר, מזכירי המחלקות בעבר, מנכ"לי המפלגה בעבר ומזכירות נעמת בעבר יהיו מוזמנים קבועים לישיבות הלשכה. לזה אליאב, מנכ"ל המפלגה בעבר, הריב בקשה זאת, וכאמור הוא חבר בן הנציגים בלשכת המפלגה.

יצוין כי 9 מחוזות מפלגתיים עדיין לא בחרו את נציגיהם ללשכה כמסגרת מרכזת 50 הנבחרים הנבחרים ממחוזות.

מנהיגי יהדות אוסטרליה קראו לאפיפיור להכיר במדינת ישראל

משלחת יהודים נפגשה עם האפיפיור המסייר בימים אלה באוסטרליה

האפיפיור באוסטרליה. (צילום: א.פ)

סידני („רויטר עתים ועיתים"). – מנהיגי יהדות אוסטרליה קראו אתמול לאפיפיור יוחנן־פאולוס השני להכיר בישראל ולהרגן עמה יחסים דיפלומאטיים מלאים. הם הדגישו כי מדינת ישראל מהווה חוליית־קשר חיונית בין העם היהודי לבין הכנסייה הקאתולית.

„אנו מצפים להכרה רשמית של הכנסייה במציאות הזאת", אמר נשיא המועצה של יהדות אוסטרליה לסלי קפלן, אשר עמד בראש משלחת יהודית בת שמונה חברים שנפגשה עם האפיפיור, הערשה בביקור רשמי באוסטרליה.

בתום הפגישה, שנמשכה כמחצית השעה, אמר קפלן לעיתונאים, כי האפיפיור לא נתן כל תשובה מידית למשאלה הזאת. הוא הוסיף, כי „תהיה זו איוולת" לצפות שהאפיפיור יכונן באורח מידי יחסים רשמיים עם ישראל. „העניינים הללו מתקדמים באיטיות רבה", אמר קפלן.

עם זאת, הוסכם בין המנהיגים היהודים האוסטרלים לבין האפיפיור, כי שתי הדתות יפעלו בצורה הדוקה יותר למען וחיזוק מדי־הספר הדתיים באוסטרליה.

הפגישה עם המנהיגים היהודיים היתה היחידה שהוסכים האפיפיור לקיים עם קבוצה לארגונית בעת ביקורו הנוכחי, בן שבוע הימים, באוסטרליה.

נציג אש"ף בסידני עלי קאוק הודיע, כי האפיפיור סירב להעניק ראיון דומה לפלשתינים תושבי אוסטרליה.

הפגישה בין האפיפיור לבין המנהיגים היהודיים התקיימה בתוך צדדי קטן בקתדראלה של סידני. בדברי תשובתו למשלחת היהודית, השמיע האפיפיור דברי גינוי לאנטישמיות בכנסייה הקאתולית הכיר „הערכה ומלוא הכבוד" מצד הקאתולים לדת היהודית.

הוא ציין, כי שתי הדתות הן בעלות אבות משותפים – עד לאברהם אבינו. הוא הביע את קורת רוחו מן היחסים הטובים השוררים בין היהודים והקאתולים באוסטרליה.

לסלי קפלן אמר כי הפגישה עם האפיפיור היתה בגדר „חזיה בלתי רגילה".

בתוך כך נמסר מבריסביין, כי האיש שנעצר שם שלשום כחשוד במזימה לרצחו את האפיפיור, ישאר במעצר עד 10 בדצמבר. החשוד הוא ריצ'ארד מקלולין, תושב סידני, בן 24, אשר שוחרר לא מכבר מבית חולים לחולי נפש.

פרס: ישראל פעלה מתוך שיקול

(המשך מעמ' 1)

שמעון פרס, שבתקופת כהונתו כראש ממשלה נוצרו המגעים עם איראן, הגיר יוצאו ללוחמה בטרור עמרם ניר, ששמו נזכר בפרשה. שרון, שהתנגד נזמנו להחלפת היועץ הקודם, דידו רפי איתן, גורס כי עמרם ניר חסר כישורים וניסיון לניהול מגעים מסובכים כל כך.

הבקיאות הדרך

בלשכתיהם של שמיר פרס ורבין העריכו אתמול כי גל הביקורת נגד השלושה יישקר בימים הקרובים ואין סיכויים שתענה הדרישה להקמת ועדת חקירה. מלשכת ראש הממשלה נמסר כי על פי דיווחים שהגיעו מהשגרירות בוואשינגטון חדלו כלי התקשורת באה"ב לתקוף את ישראל, בעקבות הודעת הממשלה שתנקוט בצורה ברורה, שבה נאמר כי ישראל לא ידעה על העברת הכספים לטורדי ה„קונטראס".

שר הוצ'ן שמעון פרס שוחח אף בנושא זה בטלפון עם שר הוצ'ן ג'ורג' שולץ, ולא שמע ממנו כל טענות נגד ישראל.

מעמדו של ניר

מקידים בכירים בירושלים מעריבים כי פרשת משלוחי הנשק חיזקה, בניגוד להערכה ראשונה, את מעמדו של עמרם ניר. הוצע להחזה בסרוב והגבירה את סיכויו להמשיך להחזיק בתפקידו גם תחת כהונתו של ראש הממשלה יצחק שמיר. על פי אותה הערכה, פיטורי של ניר מתפקידו עלולים להתפרש ישראל, בעקבות הודעת הממשלה כאתמול לפנות בוקר, שבה נאמר כי ישראל לא ידעה על העברת הכספים לטורדי ה„קונטראס".

מעמדו של ניר

מקידים בכירים בירושלים מעריבים כי פרשת משלוחי הנשק חיזקה, בניגוד להערכה ראשונה, את מעמדו של עמרם ניר. הוצע להחזה בסרוב והגבירה את סיכויו להמשיך להחזיק בתפקידו גם תחת כהונתו של ראש הממשלה יצחק שמיר. על פי אותה הערכה, פיטורי של ניר מתפקידו עלולים להתפרש כהודאה בטשגים וטעויות וכבריחה של הדרג המדיני מאחריות והטלתה על פקיד מבצע. נזכור, הסכים יצחק שמיר לפני שנכנס לתפקיד ראש הממשלה, כי עמרם ניר, שמונה לתפקידו לפני שנתיים על־ידי שמעון פרס, ימשיך לכהן בתפקיד לפרק זמן מסוים בלבד. שמיר נענה לבקשת ניר לאפשר לו להמשיך ב„פריסיקט מסוים".

בתוך כך מתברר כי עמיתם ניר היה איש הקשר של „פודום השלושה" פרס, שמיר ורבין, עם היועצים לבטחון לאומי וזורם מקפלו ובן פרינקסטר, שלקחו על עצמם את ניהול מדיניות הקשרים עם איראן ועיצוב התפישה של „בני עדנה תמורת נשק".

הממשלה תמשיך עוד זמן רב לשלוט בשוק ההון

„דרוש תהליך חינוכי כדי לשנות את התנהגות המערכת"

מאת מורה אבוטבול, כתבת „דבר"

פיטוי שוק ההון לקמוטר המסקי הקמנות מערכות הממשלה בר – מקבלת מאתק, אף כי גם אם תהיה הדרושה מסומנת, בגלל הצורך לשמור חוב פיטוי.

סגן שר האוצר פרס את צעדי הדרושה בשוק ההון שכבר בוצע, אך הדגיש כי קצב ביצוע התקציב בתחצית הראשונה של השנה אינו מערכת הבנקאות ושוק ההון באמצעות תל־אביב.

נגיד בנק ישראל אמר כי תנאי מוקדם לשיחרור שוק ההון הוא תקציב מאזן, אף כי גם אז תהיה הדרושה מסומנת, בגלל הצורך לשמור חוב פיטוי.

כן שר האוצר פרס את צעדי הדרושה בשוק ההון שכבר בוצע, אך הדגיש כי קצב ביצוע התקציב בתחצית הראשונה של השנה אינו מרמז על הקרקעות בשנה הבאה. הדרמי, פרס, בדגלם מען שהמערכת שנעשו לשיחרור שוק ההון אישרם מידי הממשלה לא שיזדרזו למעשה כסמים למנוד הפרטי. „הדרמי חוב לאומי גדול המסורת סמי־פיקדים, שצריכים לבלבלן, הדרוש תהליך חינוכי כדי לשנות את התנהגות המערכת הזאת, ולהתבוללה לפעול בשוק עם סיכוים תקינים".

מרמז על הקרקעות בשנה הבאה בעבר הדרמי, פרס, בדגלם מען שהמערכת שנעשו לשיחרור שוק ההון אישרם מידי הממשלה לא שיזדרזו למעשה כסמים למנוד הפרטי. „הדרמי חוב לאומי גדול המסורת סמי־פיקדים, שצריכים לבלבלן, הדרוש תהליך חינוכי כדי לשנות את התנהגות המערכת הזאת, ולהתבוללה לפעול בשוק עם סיכוים תקינים".

לחברנו מידד נתיב

משתתפים באבלן על מות

אמך ז"ל

בית הסנה

לחברנו רחל הלוי איתן

משתתפים באבלן על מות

אמך ז"ל

המנהל וצוות המרצים, העובדים והתלמידים ביה"ס הישראלי בפריז

אנו משתתפים באבלו הכבד

של יו"ר האיגוד מנחם רולל

במות עליו אחותו ז"ל

איגוד ערים אזור מבריה שירותי כבאות

הנהלה, המפקד, הכבאים

לחברנו הנרי כהן

איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ

מניף גבעת חמדיה

ההנהלה והעובדים

יחד עם המשפחה

אנו אבלים על מותו של חברנו

ליאון ארגואטי ז"ל

עובד המניף בגימלאות

בנק הפועלים בע"מ

מניף ורמת גן

ההנהלה העובדים והגימלאים

אנו מודיעים בצער על פטירת חברנו

צבי פייג

ההלוויה היום יום ה' 27.11.86 כ"ה חשון תשמ"ז בשעה 16.00 בגבעת ברנר.

המשפחה

ובית גבעת ברנר

עיריית ירושלים

הודעה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)

86/688/בב

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר דוד שחרן ואל הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה לחתרת הקלה בגבס טש 236 בחלבה מגרש מגורים בירושלים דוד ינו הכלסת מרפסת בחזב של 2.00 מ' במקום 1.50 כמתר בחוק.

את התנגדויות לחתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה בית בחלה הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 8.00–12.00 14.00–16.00.

אביהם בחילה – מ"מ ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית

לתכנון ולבניה

בית המשפט המחוזי בתל־אביב – יפו

ת.א. 2364/86

פרסום בקשת פירוק

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) תשכ"ג־1983;

הבענין ליד – תעשיית לבדים בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד מ. קונרה ו/או י. אהרמן

מרח' יהודה הלוי 61 תל־אביב.

– נגד –

עיבוד עץ – בן אשר שוורצבאום בע"מ (ח.פ. 45244).

בבסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה עיבוד־עץ בן אשר שוורצבאום בע"מ (ח.פ. 45244) בהשבחת בית המשפט המחוזי של תל־אביב־יפו הוגשה ביום 7.9.1986 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי החברה „ליד – תעשיית לבדים בע"מ". וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט הישב לדין בת.א. 2364/86 בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ביום 21.1.1987 וכל נושה או משתתף של החברה האת הרצה לתמוך בטוען צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו, וכל נושה או משתתף של החברה האת הרוצה שהבקשה תאת יקבלנה בן החתום מטה.

תאריך: ערב יום אדר

דוד יהודה הלוי 61 תל־אביב.

הערה – כל הרוצה להופיע בשעת ברור הפירוק הייב למסור, או לשלוח ע"י הרואה, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפרטו השם והכתובת של האיש, או, אם זהו חברה, השם והכתובת של החברה, והא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או החברה או ע"י עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך־דין) וצריך למסרה או – אם הא נשלחת ע"י הדואר, צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאחר משעה 18.00 של יום 20.1.1987.

מזג האוויר בינלאומי החשובים

אמסטרדם 7 11– מעונן

באנגוק איירס 15 27– בהיר

הלסינקי 5 7– גשום

הונג קונג 17 18– מעונן

לונדון 2 8– בהיר

יוהנסבורג 14 27– בהיר

לוס־אנג' 9 11– בהיר

ליסבון 8 17– בהיר

מאדריד 2 14– בהיר

מונטריאול 4 8– מעונן

ניו יורק 4 11– מעונן

צריך 5 12– מעונן

טוקיו 1 10– מעונן

swissair

דבר DAVAR دافار

מאגד עם לשחרור

העורכת חנה זמר

משנה לעורך דוד פרהצור

מחבר מערכת מרדכי ברקאי

מנהל כללי אהרון קראוס

המערכת – „דבר" בע"מ

נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ד. 65233

טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 298032, 281860, 286156

שניפיה: ת.א. בית „דבר" רח' שינקין 45, טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים: המערכת: רח' הפרק מרכז 16 בית מאיר קרבה ב טלפון 242203 מ.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111־2־3 מ.ד. 33106

אנשים • אנשים •

נאום פרידה

בנאום הפרידה שנשא ח"כ מרדכי בר־אן (רצ') הפרש מן הכנסת בסוף השבוע, נשמעה ביקורת נוקבת על עבודת הכנסת בתקופת ממשלת האחדות הלאומית, ועל סדקים „מבפנים" במערכת הדמוקרטיה הישראלית. „איני עוזב בטריקת דלת. ההיפך, אני פורש מתוך הכרה עמוקה בחיוניותה של הכנסת ומתוך הוקרה לרבים מיושבי הבית", אמר ח"כ בר־אן, אך הוסיף: „במקום שהממשלה תהיה כלי הביצוע של הפרלמנט, הפכה הכנסת להיות במידה רבה כלי הביצוע או האישור, של מדיניות הממשלה".

טובה צימוקי

טבילה

נספח העיתונות החדש של שגרירות מערב־גרמניה מממאן שליטר אך נכנס לתפקידו: עוד לפני שהספיק להתאקלם נאלץ להתמודד עם שפע התגובות באמצעי התקשורת הישראלים בשאלת מסעו המתוכנן של הנשיא חיים הרצוג במערב־גרמניה באפריל הבא. משתישוך הסערה, מקווה שליטר לקיים פגישות היכרות עם העיתונות הכתובה והתקשורת האלקטרונית. קורמו, האנס פטר קוהל, כבר שובץ בשולחן המוחדת־כזו של השגרירות המערב־גרמנית כאשינגטון ולבטח עסוק גם הוא בימים אלה בנושאים ישראליים לא מעטים.

שיין

עדיין מחפשים

שר החינוך התרבות, יצחק נבון (בתמונה), שאושפז לפני יומיים בבית החולים „הדסה" בעין כרם עדיין שכר בדיקות לאחר שוחרר לזמן על כאבים בכיס המרה. רופאיו טרם החליטו אם יבוצע הניתוח והחלטה תיפול רק אחרי שיסתיימו הבדי־קות שנערכו לגלות אם הוא סובל מאבנים בכיס המרה. רעייתו, אנדיירה נבון, שבה אתמול מלונדון שם שהתה עם להקת מחול ישראלית. היא הפסיקה את ביקורה שם כאשר נודע לה כי בעלה מאושפז וחזרה מיד ארצה.

יעל אדמוני

מרד נעורים

„כשהייתי תלמיד הד־גשתי פעם שהמורה עושה לנו עוול, הנ־לחתי להנהיג מרד תלמידים ושכנעתי את כולם שלא להיכ־נס לכיתה". כך סיפר מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני (בתמונה) שלשום בבית הספר „ויצמן" בנהריה, מקום בו גדל והתחנך. מחנכו, שר־שב לצדו, הנהן בראש שו כמאשר את דברי המנכ"ל. ד"ר שושני פתח את מסע סיוריו בבתי הספר בארץ דווקא בנהריה שם גדל. בבית הספר „ויצמן" פגש המנכ"ל רבים ממוריו לשעבר והסתכל בנוסטלגיה בחדרים בהם למד. לסובבים אותו אמר כי מקצוע ההוראה הוא קשה ושוחק, „ומי שמתעייף בקלות אסור לו לעסוק בהוראה".

יוסי ליבוביץ'

שני גזברים וטריון

לשר החינוך של מדינת סארפאולו בברזיל, פרופ' דודיה אריפטרמו פינטו, פרופסור לאמנות במקצועו האזרחי, ציפתה אתמול הפתעה נעימה. במהלך ביקורו בשערי־הנגב, הקשורה בהסכם לשיתוף פעולה עם סארפאולו, וליתר דיוק בשעת ארוחת הצהרים המרוקנית במקלט המועצה, נכנסה למקום בלבוש ארגנטינאי ובנבצי סומברוז „שלישת מפלסים" והחלה לשיר בעברית, ספרדית ופורטוגזית. שניים מן השלושה, דוד אבו ומשה יחלין סיפרו לאורח שהם גזברים, אולם ההזמנות היחידה שלהם לזכות במחיאות כפיים היא כשהם משיעים בטריון.

רמי צדיקני

תחרות פתיחה

מלחינים ישראליים המתגוררים בארץ ואשר נולדו אחרי ה־1.1.51 מוזמנים להגיש את מועמדותם לתחרות המלחינים הצעירים שמקיימת הסינפוניה הישראלית בארשבע, זו הפעם השביעית. בראש חבר השופטים עומד פרופ' מנחם רודן וחברים בו יהיו אישים מתחומי ההלחנה, הביקורת המוסיקאלית וההוצאה לאור. נושא התחרות: הלחנת פתיחה ליצירה קאמרית תזמורתית שאורכה עשר דקות. הפרס הכספי אמנם סמלי – 150 ש"ח – אולם הפרס האמיתי יהיה בהשמעת היצירה בסדרות המנויים של הסינפוניה וכמובן הכבוד.

אורחים

מנהיג המפלגה הדמוקרטית של צפון אמריקה סילבה סימה, עומד להגיע לביקור בישראל כאורח מפלגת העבודה. בתחילת החודש הבא ויעשה כאן שבוע. סימה הוא נציג צילה באינטרנציונל הסוציאליסטי, ומפלגתו הדמוקרטית היא בעצם המפלגה הסוציאליסטית הדמוקראטית החברה באינטרנציונל. בתחילת החודש עומד להגיע לארץ כאורח משרד החוץ גם המנהיג הפורטוגלי הסוציאליסטי גאמה, שהוא דובר לענייני בטחון בקבינט הצללים של האופוזיציה הסוציאליסטית בליסבון.

שיין

מבצע צפוני

תיאטרון חיפה יוזם חדשים לבקרים מבצעים מיוחדים שיש בהם כדי לפרסם את הקפ פעילותו ולהגדיל את מספר מנויי. התיאטרון הודיע השבוע על עריכת מחנון ותיאטרון ארכזי התאבות של „אמנון ולקס" בצפון הארץ. במסגרת יום התיאטרון הארוך יצפו רכזי התרבות בחמש הצגות בהן „הימנוס", „אופסימיסט" ו„מולייר" ויפגשו לשיחות עם יוצרים, שחקנים, במאים והנהלת התיאטרון. יום התיאטרון יתחיל בתשע בבוקר ויסתיים בחצות. התיאטרון החיפאי גם יזם פעולות לתלמידי כתות י – י"ב ש.רוצים לדעת ולטעום תיאטרון". הצעירים הללו יוכלו להיפגש אתו לחודש עם יוצרים ומומחים בתחום התיאטרון, בכלל זה בתחום אמנות המסיכות, תפאורות, אימפרוביזציות, סרגאות קסמים ועוד.

אריאלה ראובני

ושוב פרסים

עונת הפרסים בעיצומה ובכל יום אנו מתבשרים על חדשים. הפעם פרס מדיצ'י הצרפתי, שהשנה הוענק דווקא לאנשי חו"ל: לאמריקאי ג'ון דוקס, על ספרו „הרפתקאות במסחר העור של אלסקה" (בתרגום חופשי), לבריטי גוליאן בראם על „התוכי של פלובר" וגם לצרפתי, מייר קרמבסקי.

כובע חדש

קלינט איסטווד, שחקן קולנוע וראש עיריית כרמל שבקליפורניה, איננו מסתפק בעיסוקיו אלה. הוא חזל גם בעבודה כעתונאי – ומפרסם טור בשבועון המקומי.

פיגארו לא עזב את המיקרופון. גם לאחר הצגת הבכורה של האופרה „הספר מסביליה", המשיכו פיגארו, מרגריו לורמי (משמאל), רוזינה, שרה צילנה לזמר, משחמצח מישל ששון (באמצע) מצטרף אליהם. אלא שבמסיבת שעורכה על טהרת המשקה והמזון האיטלקיים, הם בחרו לזמר, כסוב לבם ביין, דווקא קטעים מתוך מחזות מוסיקאליים.

המחלקה הערבית בועה"פ של ההסתדרות תבוטל

מאת אמיר רוזנבלום מופר „דבר" בדרום

מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, הודיע אתמול חד משמעית שהמחלקה הערבית בועד הפועל בהסתדרות תבוטל והטיפול בחברים מכל מגזרי המיעוטים הן בכפרים והן בישובים העירוניים, יועבר למועצות הפועלים המקומיות האחודיות.

קיסר, בביקורו הראשון כמזכיר ההסתדרות במיגזר הבידואי בנגב, אמר אתמול כי ההחלטה על כך התקבלה בעקבות תביעות חוזרות ונשנות של בני המיעוטים, להסתלב באופן אינטגרלי בהסתדרות כשהביטול המעשי לכך צריך להיות ביטול המחלקה הערבית, הפועלת מאז קום המדינה. „יחד עם שיתופם של שלושה חברים ערבים בועדה המרכזת", אמר קיסר, „יש לראות בהחלטה זו של ביטול המחלקה הערבית, צעד משמעותי לאינטגרציה של החברים בני המיעוטים בהסתדרות".

כאלף סטודנטים יהודים מדרא"פ באים לישראל

450 סטודנטים יהודים מרחום אפריקה יגיעו היום לישראל בטיסה מיוחדת של „אל על". עד סוף השבוע יגיעו 500 סטודנטים נוספים.

הסטודנטים מגיעים לישראל לסמינר בן חודש המאורגן על ידי המחלקה לנוער החלוץ וחטיבת הסטודנטים בהסתדרות הציונית העולמית. הסטודנטים יסיירו בישראל, יפגשו עם ראשי המדינה, ויבקרו אפשרויות עליה לישראל.

ביקורת על הכוונה לשינוי המיסוי על הרכב

מאת אריה אדר, סופר „דבר"

בעוד שבקרב מומחי רכב נמתחת ביקורת חריפה על הכוונה ליצור מדרגת מס חדשה בגפח מנוע של 1,600 סמ"ק, זועמים בחוגי האוצר על ההודעה, שפירסם שלשום דובר משרד־התחבורה על שינוי מדרגת המס על מכוניות. המקודות אומרים, כי ההודעה גרמה בילבול בציבור, בשעה שהחיונים בנושא עדיין לא הסתיימו כלל. קיימות הערכות סותרות על השפעת הרפורמה הצפויה על מחירי המכוניות.

באשר למדרגה החדשה, מומחי רכב מעריכים כי כל העיזתים שנוצרו עד כה במדרגת ה־1,300, יזעתקו תוך זמן קצר למדרגה החדשה. המלאכותית לא פחות מהקיימת. חוששים, כי מכוניות גדולות כמו ה"סירה" או "סקודפיו", למשל, יצוידו במיוחד לשוק הישראלי במנועים בני 1,600 סמ"ק, המותאם ל"אסקורט". תרגיל דומה אפשר לעשות במכוניות יוקרה, כמו "מרצדס", שבהן יורכב מנוע בן 2,200 סמ"ק במקום המנועים המקוריים הגדולים יותר, בני 2,400 או 2,500 סמ"ק.

200 מקרי אלימות בבתי הספר

מאת סופר „דבר" בבנאת

ראש מדור עבריינות נוער במשטרה, פנינה בן יוסף, ספרה היום בוועדת החינוך של הכנסת כי מינואר עד אוקטובר 1986 דווח למשטרה על כ־200 מקרי אלימות בבתי ספר, ל־50 אחוז מהם פתוחה המשטרה תיקים.

גדעון פישמן, מאוניברסיטת חיפה אמר שרמת אלימות נוער בארץ היא מהנמוכות בעולם, אולם הציבור מפתח גישה שוללנית לנושא. אלימות לדעתו הינה סימפטום של מצב נפשי. בבתי הספר של המעמד הנמוך יש אלימות גופנית ואילו באלו של המעמד הבינוני והגבוה יש התאבדויות ושתי התופעות נעוצות באותה סיבה.

לבטל המס על קסדות לאופנועים

מאת אריה אדר, סופר „דבר"

שר־התחבורה חיים קורפו שוקל המלצה לבטל המס על קסדות לאופנועים, נודע לסופר „דבר".

על־פי התקנות חייבים כל רוכבי אופנוע וקטנוע, נהגים והישובים מאחור, בחגישת קסדה בטיחותית להגנת הראש במקרה של תאונה. הנסיון הוכיח, כי תאונות רבות, שהיו מסתיימות בלא חגישת קסדה בפציעות קשות ביותר או במוות, מסתיימות תודות לקסדות ללא פגיעה כלל או בפציעות קלות או כינוניות. בישראל 30 אלף אופנועים.

את ההצעה לבטל את המס הגיש מנכ"ל מועדון המכוניות הסיירות, מ.מ.ס.י., אמציה גודת לשרי התחבורה האחרון. גודת אומר, כי מחירה של קסדה ראויה מגיע כיום ל־40־30 דולר בישראל בשל המיסוי הכבד. כתוצאה מכך משתמשים רבים בתחליפים זולים, כגון חלקים פנימיים של קסדות צבאיות וקסדות מגן של פועלים, שאינן מגינות כדרוש על הראש במקרה של התהפכות. התהפכות היא חלק בלת נפרד של כל תאונת אופנוע והיא הגורם העיקרי של פציעות ומקרי מוות.

עוד אומר גודת, כי בדרך כלל מומלץ להחליף קסדה לאחר כל תאונה, שכן קסדה סדוקה מאבדת את כושרה להגן על הראש. אולם רבים אינם מסוגלים לעמוד בהוצאה הכבדה הכרוכה בהחלפת קסדה אחרי כל תאונה קלה וממשיכים לחבוש את הקסדה החבוטה, העלולה להיות סדוקה, בלי שהבחינו בכך. לפיכך קורא מנכ"ל מ.מ.ס.י. „להקטין מיד את המסים על אביזרי בטיחות אלה".

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

תשע הצעות אי אמון בממשלה בכנסת על „הקשר האיראני"

הה"כ יובל נאמן היה התומך היחיד רבים מהדוברים דרשו ועדת חקירה

פרס השיב על תשע הצעות לסדר היום בנושא הנשק לאיראן בנאום תקיף ונוגש, תוך שהוא מתפלמס ללא רחם עם המציעים מסיעות האופוזיציה ומלגלג על כך שהם מייצגים כביכול את המיסר.

יציעי הכנסת היו מלאים בעיקר בנציגי כלי־התקשורת מכל רחבי העולם, שביקשו לשמוע „את האמת" האת עמדת ישראל.

„אני לא מבקש מחילה על שום דבר. פעלתי על פי עקרונות של רגש אמיתי. פעלנו כמיטב מצפוננו, מתוך מניעים מוטהרים ולא מתוך מניעים של מסחר בנשק. כוונתנו היתה ברציונות ובידוד לסייע בידי המדינה המסייעת בידינו בנושא של הגלת חיי אדם, כתגאים שאין מסוכנים מהם. על כך לא צריך לבקש שום מחילה", אמר פרס. לדבריו נשמרה העיסקה במתר משום שהיה זה ענין אמריקאי, שבו שימשה ישראל כמסיעתה בלבד, והיא מתבקשה לשמור בסוד כמוס.

שר החוץ התפלמס עם רובדי האופוזיציה שהביעו ברבריהם שאט נפש מ„הדרדרותה המוסרית של ישראל", בפי שבאה לידי ביטוי בעיסקת הנשק. הוא אמר כי מדינה דמוקרטית הנלחמת במחיר ללא פחד יש לה לעיתים רילמות, כאשר אחדים מבניה נחמפים ואי אפשר לשחררם בדרך צבאית. „אני באה במדינה דמוקרטית שאינה שוכחת אפילו אזרח בודד אחד. אני מלא הערצה לנשיא ריגן, שיש לו 230 מיליון תושבים ובכל זאת כשיש לו ששה בני ערובה, הוא לא נח לדעת".

כפנותו לח"כים אלעזר גרנות (מפ"ם) ויוסי שריד (רצ') שאל פרס בכעס: „זה מראה שאנחנו אופוזיציה חסרי שיקול מוסרי? הלכנו כאן כדי לנצח ישראל קיבלה פרסה אחת שמיקה בעד בצע כסף? מחרי נשקי".

הוא שיבח את מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, אותו הגדיר „אדם יצא מן הכלל, המעמיד כל פעם בצאתו לבריה"מ את בעיית היהודים שם בראש סדר היום. האם הוא מקבל פקודות מבניו?" שאל פרס „זה אלטרואיזם?". מתגובה על דברי כמה מהמציעים שדרשו להקים ועדת חקירה בענין עסקת הנשק אמר פרס. תוך שהוא פונה לה"כ שריד: „צריך לעשות ועדת חקירה על המוטר שלכם, הפשטני, אלה שרוצים לאיבן הים לפי כללים. האם ברה"מ, חיזבאללה, חומייני, ציריאל יתנהגו לפי הכללים?"

ח"כ גרנות (מפ"ם): „תנהג אתה לפי הכללים".

השר פרס: „אתה לא הדמב"ם ולא תכתיב כללים".

פרס לעג לה"כ שריד המתנהג, לדעתו, תמיד על פי כללים של מוסר צרוף, כאילו המציאות לא מכתיבה כללים ולה"כ חיים רמון, שהציע פיקוח על השירותים החשאיים.

לח"כ רמון אמר פרס: „אתה תפקח על הכלל? עם הבנקים כבר גמרת? עם המיסי?"

לח"כ שריד הציע: „אסוף יותר קולות שתהיה בשלטון. אין לך מספיק קולות אפילו להכנס להודעת חוץ ובטחון. אתה נכנס על הסכנגרה? אתם מתנהגים כאילו העולם הוא שחור ולבן. רק לפקח יש רק שחור ולבן? יש החלטות שצריך לקחת הקרעים לגורם. הלוואי שמדינת ישראל היתה יכולה להתפרנס רק מפיקוח ותדמית. אך מה לעשות שהעולם אינו מלכות משמים ויש דברים מסובכים".

פרס הוסיף בסוף דבריו כי הוא תומך בפיקוח פרלמנטרי בענינים כאלה, אך יש לזכור שיש מצבים שבהם המציאות מכתיבה חריגה מהכללים.

ח"כ יובל נאמן מ„התחיה" אמר כי הטיקול המשוב ביותר עבור הוא בשמון ישראל, והמלחמה בין עיראק ואיראן, אם עיראק תנצח חלילה תהיה סכנה לישראל, ולכן הוא מעדיף אספקת נשק לאיראן. נאמן סבור כי הסכנה הגדולה ביותר היא הדעה שעיראק מתנה יותר מאיראן. „האמת היא שעיראק היא ארץ מסוכנת ופאשיסטית הרבה יותר מאיראן" אמר.

ג'ון דמיאניוק כפר באשמה. שב ואמר: „אני לא איוואן האיום"

השוואה של המשפט הזה למשפט אייכמן אין לה כל אחיזה במציאות

מאת אריאל בדעמי, סופר „דבר"

מתח מלאכותי בבית המשפט המחוזי בירושלים. ג'ון דמיאניוק בחליפה חדשה, מזל דשמות, בדה בחלל האויר. מסעם לפעם שולח דיוק קטן למתרגמת שלו מאוקראינית לעברית.

בחלל בית המשפט מנסרת השאלה, האם אומנם זהו איוואן האיום. האם זה האיש האחראי לזוועות בסרבלינקה ואולי מדינת ישראל מנסה עתה להגיל את כבודה בשניה ולהפלילו.

הספק הזה לגבי זהותו האמיתית של „איוואן האיום" – מוריד את המתח מאולם בית המשפט. אמנם עתונאים רבים מצטופפים בו ומתבוננים היטב בפניו של האנשים, אך לא יותר מזה.

מי שוכר את המתח העצום ממשפט אייכמן שישב בתא המזכיות, אינו יכול להשוות. הכל נראה מלאכותי כל כך.

אין כאן בכי באולם, אין כמעט התרגשות. יש כאן נסיון מבצעי של סניגור אמריקני להגן על לקוחו בפני השופטים רב לוין, דליה דורנר וצבי טל.

השופט לוין ממנה מתורגמנים מעברית לאנגלית ומאוקראינית לעברית. הסניגור מרק אוקונור ממנה לתרזמן זמן. הוא מתלונן על תנאי הסעד מרשו לבית המשפט. השופט לוין אומר שאין סעדנו שייכת לדיון האולם והוא מוכן לשמוע אותה מאחור יותר בלשכתו ולסייע בהתאם לסמכותו.

הסניגור מבקש להרחיק זמן נוסף. הוא מתפרץ לפתע בזעם ואומר שלא ניתן לו לקבל את תרגום העדויות מעברית לאנגלית. בעיה של בסיס. השופט לוין אומר זה מעניינו של בית המשפט, אך הוא מבין בעצמו לעשות כל שבסמכותו לפתור גם בעיה זו.

כל הדיון נערך במשך כחצי שעה. השופט לוין פונה לסניגור ומסביר שעל הנאשם להשיב על כתב האישום אם הוא מודה או אינו מודה באשמה, לפני כל טענה מקדמית שרצה לו להגנתו.

הסניגור מתלבט. הוא אומר שהסביר לדמיאניוק את כתב האישום וכי אין צורך שהשופט יקרא אותו שוב.

השופט לוין פונה לדמיאניוק והוא מבקש לקרוא את כתב האישום שוב. לאחר מכן הוא מתחרט ובעצה אחת עם סניגורו הוא פונה בעצמו לשופט ואומר „רוצים לשפוט אותי", „רוצים לתלות אותי, אני לא איוואן האיום".

הסניגור שוב מתפלפל ואומר לשופטים כי מרשו אינו יכול להשיב על תוכן האשמה. עם זאת יתכן שהוא יוכל להודות בחלק ממנו.

השופט לוין מסכים. הוא אומר שבאופן פורמאלי מתפרשת תשובת הנאשם כפפיה באישום. הוא מזמינו גם להגיב טענה אליבי ובו בזמן מאפשר לו גם לדחות את הצגתה למועד מאוחר יותר.

ג'ון דמיאניוק, פניו חרוטים שומע את קביעת השופט לוין: המשפט יפתח בתשעה עשר בינואר בבניני האומה בירושלים. הוא ייעוך מדי יום בשעות הבוקר והערב עד לסיומו.

השופט לוין מבקש מהתביעה לסייע בידי הסניגור לפתוח את בעיית התרגום ופרקליט המדינה יוצה בלסמן מביע נכונות לכך. הפרק הראשון בדרמה־לאדרמה מסתיים. דמיאניוק יוצא ברכב המשטרתי לקל צופרי הסירנות ומוחזר לבית המעצר עד להמשך משפטו.

ג'ון דמיאניוק. אתמול הוא כבר לא חייך. (צילום: הרריי)

המחלקה הערבית בועה"פ של ההסתדרות תבוטל

מאת אמיר רוזנבלום מופר „דבר" בדרום

מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, הודיע אתמול חד משמעית שהמחלקה הערבית בועד הפועל בהסתדרות תבוטל והטיפול בחברים מכל מגזרי המיעוטים הן בכפרים והן בישובים העירוניים, יועבר למועצות הפועלים המקומיות האחודיות.

קיסר, בביקורו הראשון כמזכיר ההסתדרות במיגזר הבידואי בנגב, אמר אתמול כי ההחלטה על כך התקבלה בעקבות תביעות חוזרות ונשנות של בני המיעוטים, להסתלב באופן אינטגרלי בהסתדרות כשהביטול המעשי לכך צריך להיות ביטול המחלקה הערבית, הפועלת מאז קום המדינה. „יחד עם שיתופם של שלושה חברים ערבים בועדה המרכזת", אמר קיסר, „יש לראות בהחלטה זו של ביטול המחלקה הערבית, צעד משמעותי לאינטגרציה של החברים בני המיעוטים בהסתדרות".

כאלף סטודנטים יהודים מדרא"פ באים לישראל

450 סטודנטים יהודים מרחום אפריקה יגיעו היום לישראל בטיסה מיוחדת של „אל על". עד סוף השבוע יגיעו 500 סטודנטים נוספים.

הסטודנטים מגיעים לישראל לסמינר בן חודש המאורגן על ידי המחלקה לנוער החלוץ וחטיבת הסטודנטים בהסתדרות הציונית העולמית. הסטודנטים יסיירו בישראל, יפגשו עם ראשי המדינה, ויבקרו אפשרויות עליה לישראל.

ביקורת על הכוונה לשינוי המיסוי על הרכב

מאת אריה אדר, סופר „דבר"

בעוד שבקרב מומחי רכב נמתחת ביקורת חריפה על הכוונה ליצור מדרגת מס חדשה בגפח מנוע של 1,600 סמ"ק, זועמים בחוגי האוצר על ההודעה, שפירסם שלשום דובר משרד־התחבורה על שינוי מדרגת המס על מכוניות. המקודות אומרים, כי ההודעה גרמה בילבול בציבור, בשעה שהחיונים בנושא עדיין לא הסתיימו כלל. קיימות הערכות סותרות על השפעת הרפורמה הצפויה על מחירי המכוניות.

באשר למדרגה החדשה, מומחי רכב מעריכים כי כל העיזתים שנוצרו עד כה במדרגת ה־1,300, יזעתקו תוך זמן קצר למדרגה החדשה, המלאכותית לא פחות מהקיימת. חוששים, כי מכוניות גדולות כמו ה"סירה" או "סקודפיו", למשל, יצוידו במיוחד לשוק הישראלי במנועים בני 1,600 סמ"ק, המותאם ל"אסקורט". תרגיל דומה אפשר לעשות במכוניות יוקרה, כמו "מרצדס", שבהן יורכב מנוע בן 2,200 סמ"ק במקום המנועים המקוריים הגדולים יותר, בני 2,400 או 2,500 סמ"ק.

200 מקרי אלימות בבתי הספר

מאת סופר „דבר" בבנאת

ראש מדור עבריינות נוער במשטרה, פנינה בן יוסף, ספרה היום בוועדת החינוך של הכנסת כי מינואר עד אוקטובר 1986 דווח למשטרה על כ־200 מקרי אלימות בבתי ספר, ל־50 אחוז מהם פתוחה המשטרה תיקים.

גדעון פישמן, מאוניברסיטת חיפה אמר שרמת אלימות נוער בארץ היא מהנמוכות בעולם, אולם הציבור מפתח גישה שוללנית לנושא. אלימות לדעתו הינה סימפטום של מצב נפשי. בבתי הספר של המעמד הנמוך יש אלימות גופנית ואילו באלו של המעמד הבינוני והגבוה יש התאבדויות ושתי התופעות נעוצות באותה סיבה.

לבטל המס על קסדות לאופנועים

מאת אריה אדר, סופר „דבר"

שר־התחבורה חיים קורפו שוקל המלצה לבטל המס על קסדות לאופנועים, נודע לסופר „דבר".

על־פי התקנות חייבים כל רוכבי אופנוע וקטנוע, נהגים והישובים מאחור, בחגישת קסדה בטיחותית להגנת הראש במקרה של תאונה. הנסיון הוכיח, כי תאונות רבות, שהיו מסתיימות בלא חגישת קסדה בפציעות קשות ביותר או במוות, מסתיימות תודות לקסדות ללא פגיעה כלל או בפציעות קלות או כינוניות. בישראל 30 אלף אופנועים.

את ההצעה לבטל את המס הגיש מנכ"ל מועדון המכוניות הסיירות, מ.מ.ס.י., אמציה גודת לשרי התחבורה האחרון. גודת אומר, כי מחירה של קסדה ראויה מגיע כיום ל־40־30 דולר בישראל בשל המיסוי הכבד. כתוצאה מכך משתמשים רבים בתחליפים זולים, כגון חלקים פנימיים של קסדות צבאיות וקסדות מגן של פועלים, שאינן מגינות כדרוש על הראש במקרה של התהפכות. התהפכות היא חלק בלת נפרד של כל תאונת אופנוע והיא הגורם העיקרי של פציעות ומקרי מוות.

עוד אומר גודת, כי בדרך כלל מומלץ להחליף קסדה לאחר כל תאונה, שכן קסדה סדוקה מאבדת את כושרה להגן על הראש. אולם רבים אינם מסוגלים לעמוד בהוצאה הכבדה הכרוכה בהחלפת קסדה אחרי כל תאונה קלה ומשיכים לחבוש את הקסדה החבוטה, העלולה להיות סדוקה, בלי שהבחינו בכך. לפיכך קורא מנכ"ל מ.מ.ס.י. „להקטין מיד את המסים על אביזרי בטיחות אלה".

בנק החקלאות לישראל בע"מ

תמצית מאזן מאוחד

ליום 30 בספטמבר 1986 (בלתי מבוקר)

מותאם להשפעת האינפלציה *

באלפי שקלים חדשים

31.3.86 (מבוקר)		30.9.86	30.9.85**
7,002	מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	6,449	6,564
18,843	פקדונות בבנקים	10,195	4,916
20,614	אגרות חוב להשקעה	21,327	18,036
108	מניות בחברות בנות ובחברה מסונפת	174	288
164,630	הלוואות לממשלה	150,096	187,620
448,225	הלוואות לציבור	415,981	477,144
731	בנין הבנק וציודו	679	751
9,959	נכסים אחרים	12,396	8,308
670,112		617,297	703,627

31.3.86 (מבוקר)		30.9.86	30.9.85**
106,470	פקדונות הציבור	110,620	81,546
48,940	פקדונות מבנק ישראל ומבנקים	29,600	66,499
445,067	פקדונות למתן הלוואות	412,532	480,767
4,433	אגרות חוב	3,361	4,678
3,355	התחייבויות אחרות	3,320	4,048
42,998	שטרי הון נדחים	38,903	46,200
12	מניות מבוטלות שאינן משתתפות ברווחים	11	13
18,837	הון עצמי	18,950	19,876
670,112		617,297	703,627

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד

לתקופות שנסתיימה ביום 30.9.86 (בלתי מבוקר)

מותאם להשפעת האינפלציה*

באלפי שקלים חדשים

	1.4.86 עד 30.9.86	1.4.85 עד 30.9.85**
רווח מפעולות לפני מסים	1,208	5,997
הפרשה למסים על הרווח מפעולות	(1,283)	(4,736)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מסים	(75)	1,261
חלק הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות־בנות שלא אוחדו וחברה מסונפת	191	(41)
רווח לתקופה	116	1,220

דו"ח מאוחד על השינויים בהון העצמי

לתקופות שנסתיימה ביום 30.9.86 (בלתי מבוקר)

מותאם להשפעת האינפלציה*

באלפי שקלים חדשים

	1.4.86 עד 30.9.86	1.4.85 עד 30.9.85**
הון עצמי לתחילת התקופה	18,837	18,659
רווח לתקופה	116	1,220
רבית על התחייבויות כלולות בהון עצמי	(3)	(3)
הון עצמי לסוף התקופה	18,950	19,876

הדו"חות הכספיים הוצגו שנתיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים המבוקרים ליום 31 במרס 1986

* לפי מדד ספטמבר 1986

** התאם מחדש בהתאם לכללים שנקבעו בגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון.

מחקר: רמות גבוהות של ניכור ושחיקה בקרב מורי התיכונים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בין 55 ל־60 אחוז מהמורים המלמדים בבתי־ספר על־יסודיים סובלים מרמות גבוהות של שחיקה וניכור. תופעה זו נובעת מהיעדר יכולת לפתח יחסים בין־אישיים עם תלמידים ועם עמיתים למקצוע במסגרת העבודה.

מדי בתי־הספר הדתיים סובלים מתופעה זו במידה רבה יותר מעמיתיהם החילוניים, כנראה משום שמסגרת בית־הספר הדתי מחייבת אורח חיים מוגדר.

רוב המורים בחרים במקצועם בשל סיבות אישיות – נוחות, למשל – ולא מטעמים אידיאולוגיים. הם מתמידים בעבודתם אם הם חושבים, כי יש ביכולתם לפתח יחסים רגשיים עם תלמידים. כך קובע מחקר חדש שערכה רבורה קליקין־פישמן מבית־ספר לחינוך באוניברסיטת חיפה.

המחקר נערך על יסוד 28 ראיונות אישיים ו־57 שאלונים שנמסרו למורים. ומעבר, כי הצורך להחזר על אותו ומטר מדי שנה, גורל הביתות, המעקב המנהלי הצמוד על עבודת המורה והצורך לעמוד בבחינות ויצוגיות מעודדים את הניכור אצל המורים.

הוועדת מעבר, כי פתרון הבעיה מחייב תכנון שונה של בתי־הספר ושל עבודת המורה, באופן שיאפשר תכנון עבודה שאינו מעודד ניכור.

هكذا من الأصل

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ●

עליות שערים ושיפור באוירה

מאת שמואל רוזנבלום

הבורסה „ברגעה" מכמה ימים של מגמה מעורבת במסחר חזרה לימי המסחר הרגילים והעליות של פעילות ערה מלווה בעליות שערים נאות. ושיפור באוירה הבורסאית מבוסס באופן ברור על העוצמה האוירה שמפגין השוק, בצירוף כמות כסף ענקית הממתינה לזמן ראוי לכניסה לשוק. שני גורמים אלה משמשים כקטליזטור המכריע בפעילות הבורסה ועשויים לגרום להמשך פעילות חיובית בעתיד הקרוב. זרימת הכספים לכיתן שוק המניות, באמצעות קרנות הנאמנות ומנהלי התיקים, נמשכה אתמול כהרגלה בחודשים האחרונים. גורמי השוק ופרשניו השונים „מחפשים" באורגנה אילן להזלות בו כדי שיהווה סיבה לירידת שוק המניות. עניי אחרו אילן נקראים כדלקמן: רמת שערים גבוהה, רמת סיכון גבוהה, ספקולציה, וכהנה מיני ביטויים שעיקרם חיפוש אליבי לירידות שערים אפשריות. אליבי זה ככל שיהיה הגיוני אינו תופס במציאות הבורסאית. בשלב הפעילות הנוכחי נקלטים מימושים בגל פעילים חדש, ובכמות כסף המהווה הון עתק של ממש. כל הפרשנים למיניהם נתפסים לפיכך לטעות בפרשנותם שכן כמות הכסף הגדול ועצמתו של השוק אינה נלקחת אצלם בדרגת חשיבה אופטימית כראוי. לאחר יום המסחר האחרון המשיכו מקודמי השוק להחזיק בגישתם האופטימית, כאשר חלקם שסבר מחדרה בימים הקודמים ניסה לרכוש מניות בחזרה ולהגדיל פוזיציות.

עיסקה מתוך לבורסה בבלי ליסינג

במניות כלל ליסינג 5 נוצעה אתמול עיסקה מתוך לבורסה בסכום כספי נאה. בנוסף לאותה עיסקה נפח העיסקאות הכולל במניה במהלך המסחר בבורסה עמד על 50,000$ לערך והיא טופק בנקודה בודדת. עליית שער זו אף היא מיוחסת לעיסקה מתוך לבורסה שכוצר ממנה עבר כנראה במהלך המסחר עצמו. חברת כלל ליסינג צפויה כנראה לרווחי הון יפים במאזנה הקרוב, ואולי אף להנפקה שבמסגרתה תגייס החברה הון מהציבור. מאזן החברה החצי שנתי הצביע על רווח של כ-750,000$ לערך, ופל"י לחשני הבורסה הרי הרווח השנתי הכולל יעמוד על כשני מיליון דולר לערך. שווי השוק של מניות ליסינג 5 מייצג שווי חברה של כ-8 מיליון דולר בלבד.

מעבר מקלילות לכבדות

באורגנה מורגשת פעילות ערה במניות הכבדות. הסיבה להתרשמות ההתעוררות במניות הכבדות מיוחסת לקרנות הנאמנות הפועלות במניות אלה כדבר שבשיגרה. נראה שהחידוש בכבדות הפעם הינו הצטרפות משקיעים חדשים למניות הכבדות. חלק מהמצטרפים החדשים לשוק נוטים לפעול בשלב ראשון במניות הכבדות בתן ההנחה מפני ירידות חדות וחזקה יותר. עליות השערים בכבדות אינן מכוונות באמצעי התקשרות כספקולציה ולפיכך ישנה הערפה להשקיע בהן במקום בקלילות. ברור שהמעברים מכבדות לקלילות עשויים להשתנות בקצב מהיר ככל שהבורסה תתלהט. בשלב הנוכחי החלו בעלי ענין במכרות קטנות למכור מעת לעת סחורה הדבר נראה כתופעה בריאה ביותר מהיבט המסחר הבורסאי.

למרבית ני"ע הכבדים גרשמו ביקושים נאים, כלל תעשיות כ-39,500 ע.ע. ביקוש, נכסים כ-4,000 ע.ע. ביקוש ותופעות דומות בלטו בפי-בי, פלגה, פטרוכימים, דיסקונט השקעות, הסנה ותופעות. במניות כבדות שהופיעו הצעים כלל גדלין ודומותיה הם נקלטו במידות רבה יחסית ובדרך כלל ללא שינוי.

פעילות בקלילות

היצע קטן נרשם למניות מרכז הקבלנים בהם התפרסמה הודעה על מכירת בעלי ענין באחזקה. מניות התבוף 5 עלו בביקוש קטן. למניות אבגין התחדשו עודפי ביקוש לאחר רגיעה האחרונה שלוותה בירידות. במניות חירות 5 נרשם עודף היצע של כ-5,000 ע.ע. לערך, זאת בעיקבות פירסומים מוטעים שלטום באחד העיתונים בנוגע למצב הון של החברה. כאמור, את מרכז העניינים אתמול בשוק ריכזו המניות הכבדות ולפיכך הודגשה האטה בפעילות בקלילות.

פעילות בחצי כבדות

מניות עלית המשיכו להתעורר מתרדמתן העמוקה ושערן עלה ב-4.3% תוך ביקוש גדול ומחזור בינוני. הפעילות בעלית באה כנראה על רקע כלכלי, וציפיות לפירסום מאזן משופר ונאה בחברה בעתיד הקרוב. למניות ולתא גליל הופיעו עודפי ביקוש קטנים ומגמת הירידה בהן נעצרה. מניות תאת 5 הנשיכו לרכז עניין רב יחסית ושערן עלה ב-3.5% לערך. גם בחברות תאת קיימות ציפיות לפירסום מאזן חיובי ביותר בקרוב.

קרנות הנאמנות המתמחות במניות

להלן חמש קרנות הנאמנות המתמחות במניות שהשיגו את התשואה הגבוהה ביותר מתחילת השנה: 1. נילי 71.47 (אמבן). 2. נסיף 62.38 (מזרחי). 3. כוכב 60.85 (פועלים). 4. אדם 59.86 (בל"ל). 5. זמיר 56.51 (אמריקאי).

מדריך „מיטבי" לניירות ערך

חברת הייעוץ הכלכלי וניהול תיקי ההשקעות „מיטבי" בניהול ה"ה סטפק וסימנובסקי הוציאה לאור מדריך למניות בבורסה. המדריך מנוסח באופן בהיר ופשוט ועשוי לשמש כלי עזר רציני וחיוני למשקיעים בבורסה. במדריך מצויים פרטים עיקריים על החברות הנותנות תמונה ראשונית למשקיע בטרם יבצע קניות.

● הכתב היה יועץ השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאים בהסדר ההצמדה

אג.ת.ת. ש	19100	49.0	+710	+3.9	+65.0	
המזרחי 0.1	1168	1456	+9	-8	+650	
המזרחי א 0.5	850	1171	+9	+1.1	+2248	
המזרחי אחים 2	832	900	+18	+2.2	+1063	
כללי לא בהסדר	23550 תב	270	-2100	-8.2	-434	
בנק צפ' אמריק 1.		— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.		— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אם אמש		— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3545	1600			-1338	
פ.ב.י. 0.5	4560	3580	+65	+1.5	+6349	

פלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	80915	609	+315	+4	+733	
אידיבי ב 100.0	81000		-200	-3	-1.0	
אידיבי נכס א 2.0	491500					
אגוד ושות	60227	218	+220	+4	+339	
דיסקונט	104260	6.0	-440	-4	-100	
דיסקונט א	103090	150			-114	
דיסקונט שה ב	12000	100			+300	
המזרחי ש	33250	699			+13.0	
המזרחי מ	33270	116	-130	-4	-116	
המזרחי שה 9	15050	12.0			-12.0	
השעלים מכב	105001		+1999	+1.9	+10.0	
הפועלים ש	54920	673	+80	+2	+472	
הפועלים ב	54811	174			-103	
כללי א 1.0	140020	124			+95.0	
כללי שה 5	105600	1.0	+150	+1	+9.0	
כללי שה 7	6701		+3		+100	
כלל סחיק 100.0	34925	1833	+120	+3	+1711	
כלל שה 11	13350	185			+115	
מימון ומחי 1.0	46950		-50	-1	-1.0	
מימון ומחי 5.0	24050					

בנקים למשכנתאות

אגרנס 0.1	22875	39.0	+200	+9	+25.0	
לאומי משכנתא ש	7490	297			-183	
לאומי משכנתא מ	7340	125			-125	
בינל ש	4858 תב	250	+442	+10.0	+1209	
כינל שה 1	3685 תב	250	+335	+10.0	+530	
בנין ב 5.0	7600	9.0	+210	+2.8	+27.5	
מת משכ ש	2300	460	-119	-4.9	-786	
משכן ב ש	2550	1986	-30	-1.2	-1323	
עצמאות 0.1	9662	40.0			-3.0	
משמרת מסכ ש	17550	50.0	-450	-2.5	-46.0	
משמרת רב ש	17340	138	-400	-2.3	-254	
משמרת שה 1	8850					
משמרת שה 2	4345	17.0	+10	+2	+283	
יצמח 1.0	3133	606	-30	-1.0	-423	
יצמח 5.0	1360	1139	-7	-5	-1229	
מרכז 1.0	7070 תב	347	+643	+10.0	+255	

מוסדות מימון

שלמון א ש	536	4124			-1734	
הזקלאות מסכ א		— לא נסחר —				
הזקלאות מסכ ב		— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	9000	185	-50	-.6	-73.0	
פתוח תעשיה מסכ		— לא נסחר —				
פת תעש בכ ב		— לא נסחר —				
פת תעש בכ גב		— לא נסחר —				
פת תעש בכ גב2		— לא נסחר —				
פת תעש בכ ד		— לא נסחר —				
פת תעש בכ דד		— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1240	2412			-889	
תירוחת בכ		— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	22350	114	+600	+2.8	+217	
כלל ליסינג 0.5ב	16801	539	+1		+94.0	
כלל לסינג אג"ח	12650	704	+450	+3.7	+600	

ביטוח

איתן ביטוח ושה	246	12963	+4	+1.7	+15042	
אדרם 0.1	1415	810	+16	+1.1	+1602	
אדרם א 0.5	696	1821	+7	+1.0	+2369	
בטוח משנה 0.1	564 *	60.0	-6	-1.1	-128	
* ביצוע חלקי 70.00%						
בטוח משנה 0.5	178.0	15369	+.5	+3	+7261	
הדר ושה	375	1819	+9	+2.5	+871	
הדר 5שה	215	5031	+1	+.5	+511	
הסנה ש	350	74841	+2	+.6	+34735	
המגיק 0.1	759	8271			+2083	
המגיק 0.5	660	1105	+10	+1.5	+319	
המשמר-הראל 1.0	7140	120	+60	+.9	+189	
המשמר-הראל 5.0	3999	234	-26	-.7	-234	
מנורה 1.0	2200	510	+20	+.9	+452	
מנורה 5.0	1160	490	+3	+3	+276	
סהר ביטוח ג	5778	318	-2		-27.0	
סקורסיס ושה	867	1780	-8	-.9	-2104	
צור ש	340	8777	+2	+.6	+5312	
ציון המזקות 1.0	8800		+80	+.9	+7.0	
ציון המזקות 5.0	2176	131	+20	+.9	+10.0	

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרנאמא 1.0	6000	104	+120	+2.0	+190	
אינטרנאמא 5.0	3050	626			+205	
מאיר עוזא 1.0	1392	1479	-21	-1.5	-1580	
מאיר עוזא אש 1	7376	64.0	+75	+1.0	+11.0	
כלל מוד 1.0	340	9983	+10	+3.0	+13068	
קיסריה 1.0	858	812	-36	-4.1	-1382	
רשק 0.1	35000					
רשק 0.5	10550	16.0	+160	+1.5	+15.0	

שופרסל א 2.0	7200	2829			-526	
שופרסל ב 10.0	5945	1751	+95	+1.6	+3242	

שרותים

דלק ג 0.1שמ	3499	3404	+14	+.4	+2605	
הראל 1.0	3572 תב	134	+300	+9.2	+730	
הראל 5.0	2356	50.0	+45	+2.0	+350	
סמנת המסקה 0.1	15000 תב	48.0	+1000	+7.1	+99.0	
סמנת המל'אש	4850	122	+100	+2.1	+265	
קרור 0.1	2030	386	+29	+1.5	+839	
קרור 1.0	313	7377	+1	+.3	+2845	
חברת המשכל 0.1		— הפסקת מסחר —				
מחסני עדה 0.1	5020 תב	65.0	+330	+7.0	+275	
מחסני עדה 0.5	2350	742	+61	+2.7	+277	
קונסורסיום 0.1	3900	1280	+126	+3.3	+1382	
קונסורסיום 0.5	3302	1112	-1		-1940	
קשל 1.0		— הפסקת מסחר —				
קשל אחז 1		— הפסקת מסחר —				

סלולרי ושרותי תידרות

גלי זהר 1.0		— הפסקת מסחר —				
גלי זהר 5.0		— הפסקת מסחר —				
סלולרי רן 0.1	1770	225	-13	-.7	-225	
סלולרי רן 5.0	1351	130	-31	-2.5	+50.0	
חוף האלמוג 0.1	5700	58.0			-8.0	
כבל 0.1	2499	42.5	+39	+1.6	+42.5	
סלולרי רן 1.0	2999	328	+99	+3.4	+428	

מחשבים ושרותי מחשב

איכות ושמ	1869 *	2310	+19	+1.0	+980	
* ביצוע חלקי 99.50%						
דשה מיכון 1.0	6880	308			+96.0	
תיבל.ב. 1.0	26423	28.0	-10	-2.8	-5.0	
יעגא 1.0	8250	220	-220	-2.6	-392	
כלל מחשבים 1.0	13703	37.0			-21.0	
כלל.ל. 1.0	20300	22.0			-22.0	
מל.ל. 5.0	6750	181	+250	+3.9	+260	
משוב 0.1	979	2301	+29	+3.1	+2189	
משוב אחז 1	774	950			-200	
ניקוד ושמ	20599	111	-400	-1.9	-171	
ניקוד 5שה	12280	238			+8.0	
תים מחשבים 1.0	1885	2835	+60	+3.3	+2944	
תים מחשב אחז 1	18059	12.0			-12.0	

מקרקעין וכיתות

נדל"ן ביטוי וכיתות

אברהם גינדי 1.0		— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0		— הפסקת מסחר —				
אזרן מבנים 1.0	805	1331	+15	+1.9	+2693	
אזרן מבנים 5.0	370	6296	+6	+1.7	+8112	
אחוזים ושמ	872	17300	+172	+1.9	+15953	
אחוזים אחז 1	549	18163	+16	+3.0	+21539	
אחוזים אגח 3	109.5	30649	+1.5	+1.4	+26214	
אילון 1.0	640	14799	+23	+3.7	+20358	
אל-רוב 1.0	1376	816	+1	+.1	+133	
אמנונים 1.0	3410	286	+10	+.3	+31.0	
אמריקה 0.1שמ	38380	107	+200	+.5	+126	
אמריקה ושמ	32700	155	+200	+.6	+235	
אמריקה אחז 5	17210	68.0			-16.0	
אדרים 1.0	2690	315			-43.0	
אורלוך ושמ	2678	570	+78	+3.0	+1217	
אורלוך 5שה	1450	757			-496	
בן-יקר גת 1.0	3740	472	+121	+3.3	+825	
בתובין ושמ	3340	338			-80.0	
בתובין 5שה	2340	720	+90	+4.0	+865	
דגקר 1.0	4730	179			+161	
דרור 1.0	338	518	+9	+2.7	+309	
דרור 5.0	265	5.0	-5	-1.9	-555	
דרור אחז 1	30.0	15297	-9.0	-23.1	-5404	
דרור 0.1	7260	6.0			-4.0	
דרור 0.5	5000 תב	779	+455	+10.0	+947	
הסטלול 1.0	1744 *	235	+17	+1.0	+55.0	
* ביצוע חלקי 81.50%						
הסטלול 5.0	1299	300	+9	+.7	+375	
תל.ב. 0.1		— הפסקת מסחר —				
תל.ב. 0.5		— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	3250	4282	+70	+2.2	+4332	
גב-ים 0.1	4371	756	-110	-2.5	-629	
גב-ים 0.5	3160	604	+15	+.5	+1108	
הכשרת הישוב 1.0	60950	280	+1000	+1.7	+346	
ישפרו 0.1	3800	1032	+51	+1.4	+1259	
ישראלום 1.0	1600 תב	25.0	-90	-5.3	-161	
ישרס 10.0		— הפסקת מסחר —				
נקס מיתוח 1.0	8300	348	+16	+.2	+458	
כלל בלון 0.1	498	27087			-3953	

שערי המטבע חוץ ביום 26.11.86 סל: 1.4987 דולר יציג: 1.4908

המטבע	השינוי	בנקנוטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר אר"ב	-0.002	1.522	1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.4808	1.4992	1.4798	1.4982	1.4827	1.5014	1.4908
1 מארק גרמני	+0.007	0.77	0.73	0.77	0.73	0.77	0.73	0.7452	0.7545	0.7454	0.7547	0.7469	0.7563	0.7499
1 ליש"ט	+0.015	2.17	2.07	2.18	2.08	2.18	2.08	2.1175	2.1439	2.1167	2.1431	2.1218	2.1485	2.1289
1 פרנק צרפתי	+0.002	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.2276	0.2305	0.2274	0.2302	0.2276	0.2304	0.2291
100 יינים יפאניים	+0.005	0.94	0.89	0.94	0.89	0.94	0.89	0.9118	0.9252	0.9103	0.9217	0.9141	0.9256	0.9176
1 גולדן הולנדי	+0.006	0.68	0.65	0.68	0.65	0.68	0.65	0.6596	0.6678	0.6586	0.6668	0.6609	0.6692	0.6638
1 פרנק שוויצרי	+0.012	0.92	0.88	0.92	0.88	0.92	0.88	0.8950	0.9061	0.8957	0.9069	0.8978	0.9091	0.9007
1 כתר שודיי	+0.001	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.2148	0.2175	0.2149	0.2176	0.2151	0.2178	0.2161
1 כתר נורבגי	+0.001	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.1965	0.1990	0.1963	0.1987	0.1967	0.1992	0.1978
1 כתר דני	+0.002	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.1973	0.1998	0.1972	0.1997	0.1977	0.2002	0.1986
1 מארק פיני	+0.002	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.29	0.3021	0.3059	0.3019	0.3057	0.3025	0.3063	0.3042
1 דולר קנדי	-0.001	1.10	1.05	1.10	1.05	1.10	1.05	1.0692	1.0825	1.0676	1.0809	1.0690	1.0824	1.0764
1 דולר אוסטרלי	+0.002	1.01	0.92	1.01	0.93	1.00	0.93	0.9625	0.9745	0.9622	0.9742	0.9630	0.9751	0.9692
1 ראנד דרא"פ	+0.003	0.52	0.43	0.52	0.40	0.67	0.45	0.6604	0.6686	0.6600	0.6682	0.6598	0.6681	0.6652
10 פרנקים בלגיים	+0.003	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.3558	0.3602	0.3585	0.3629	0.3591	0.3636	0.3607
10 שילינגים אוסטריים	+0.009	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.0581	1.0712	1.0575	1.0707	1.0594	1.0728	1.0645
1000 לירות איטלקיות	+0.009	1.11	1.05	1.12	1.05	1.12	1.05	1.0754	1.0887	1.0757	1.0891	1.0779	1.0915	1.0828
1 יח"ל (ECU)	+0.014	—	—	—	—	—	—	—	1.5689	1.5489	1.5682	—	—	1.5603
1 דינר ירדני	-0.006	4.31	4.06	4.35	4.09	4.35	4.09	—	—	—	—	—	—	4.2389
10 ליירות לבנוניות	—	—	—	—	—	—	—	—	0.25	0.18	0.22	0.21	—	0.2209
1 ליירה סורית	-0.001	0.78	0.74	0.79	0.75	0.79	0.74	—	0.79	0.74	—	—	—	0.7976

מוצרי בניה

א.ת.בכלל בניה 1.0	1025	3616	+40	+4.1	+5036	
א.ת.בנין אגח א	306	9446	+12	+2.4	+8610	
א.ת.בנין אגח ב	103.5	15700	+5	+.5	+4977	
אלקל 5.0	10418 תב	216	-1158	-10.0	-213	
אקרשטיין ושה	850	2440	+30	+3.7	+2283	
אקרשטיין 5שה	608	3400	+26	+4.5	+3100	
אקרשטיין אגח א	312	14380			-1159	
אקרשטיין אג"ח 1	96.5	206138				
בטון תדיר 1.0		— הפסקת מסחר —				
בטון תדיר 5.0		— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	1660 תב	755	+80	+5.1	+1150	
בר-טון 5.0	699	2815			-2415	
דרמאטכנס 1.0	7300	16.8			+10.1	
דרמאטכנס 5.0	2736	614	+6	+.2	+178	
מ.ל.ב. 1.0	1000	178	-12	-1.2	-178	
מ.ל.ב. 5.0	693				+10.0	
מודל השק בחצש	5902	167	+42	+.7	+81.0	
מוראיקה ולפמן 1		— לא נסחר —				
מוראיקה ולפמן 5	11990	2.5	+190	+1.6	+2.5	

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	17000	91.0	-90	-.5	-17.0	
אליאנס ב 200.0	2450 תב	272	+120	+5.2	+833	
גל תעשיות 1.0	10799	4.0	+9	+.1	+4.0	
גל תעשיות 5.0	6750	70.0			-30.0	
דקסטר 1.0	3390	24.0	+40	+1.2	+67.0	
דשנים 0.1	5001 תב	235	-299	-5.6	-249	
דשנים 0.5	1470	739	+30	+2.1	+488	
חיפה כימיקל 10.0	405	3496	-9	-2.2	-6925	
סבע 0.01 ש"ח	8262	909	+162	+2.0	+1719	
לשסקי 1.0	3100 תב	150	+150	+5.1	+1674	
ים המלח 0.1	4625	2328	+25	+.5	+1015	
פטרוכימים 10.0	352	15557	+8	+1.5	+20232	
מקסמה 1.0	7100	120	+150	+2.2	+120	
מקסמה 5.0	3400	414	+60	+2.0	+503	
נפה כימיקל 1.0		— הפסקת מסחר —				
סנו 1.0	17250	241	+160	+1.9	+179	
סנו 5.0	12700	387	+600	+5.0	+578	
פרקלאס 1 ש"ח	569	15638	-11	-1.9	-24427	
פרקלאס אגח 1	244	22615	-2	-.8	-13082	
קרס כימיקל 1.0	8100	221	+300	+3.9	+149	
תבל. 1.0	4560	95.0	+160	+3.6	+100	
תבל. 5.0	3370	98.0	-10	-.3	-22.0	
תיא 5.0	10000	445	+445	+4.7	+38.0	
פרטונרם 10.0	15300 תב	114	+1000	+7.0	+113	
תרן 5.0	7670 *	115	-80	-1.0	-25.0	
* ביצוע חלקי 89.60%						

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דשרון 1.0	7260	72.0			-72.0	
דשרון 5.0	4380	7.0			-7.0	
הבוג. 1.0	9595	72	+35	+.8	+26.0	
יאה 1.0	4800	200	+160	+3.5	+175	
לבידי אשקלון 1.	550	1068	+12	+2.2	+2425	
לבידאשקלון אגחז	925					
מולם ב 0.5	37000	31.0	+1000	+2.8	+46.0	
מפעלי נד 10.0	267000	64.0			-1.0	
סקאבריה 1.0	3480	447	-100	-2.9	-676	
רים 0.1	4450	105	-50	-1.1	-33.0	
רים 0.4	2725	580			-243	
תעל ב 0.2	15950	144	-250	-1.5	-244	

תעשיות שונות

אבגין 1.0	7400	290	+350	+5.0	+257	
אבגין 5.0	2860	395	+110	+4.0	+938	
חמישה יהי 1.0	10850	194	+200	+1.9	+513	
הבמלק ושה	1920	800	+20	+1.1	+513	
הבמלק 5שה	1200	691	+5	+.4	+1167	

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8580	453	+80	+.9	+669	
סך בב 1.0	6601000	.6	-99000	-1.5	-.1	
כלל תעשיות 1.0	1598	36559	+22	+1.4	+38959	
מאגרי סכמולוגיה	454	1728	+11	+2.5	+3007	

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אנציק ש	5900	49.0			+68.0	
אידיבי פתוח 2.0	5300	2345	+112	+2.2	+1698	
איגמבה ושה	1625	160	+35	+3.2	+250	
איגמבה 5שה	1500	171	+10	+.7	+301	
אלנר ש	11251	31.0	+1		+49.0	
אלנר מ	11180	25.0	-220	-1.9	-30.0	
אלדן ש	3580	961	+80	+2.3	+1638	
אלדן מ	3600	176	+90	+2.6	+534	
אמישר בכ 1.0		— הפסקת מסחר —				
אמיץ 1.0	250	4350		+2.2	+1956	
אמיץ 5.0	172.0 תב	7119	+12.0	+7.5	+7460	
בחלת השקעות ושה	1665	2758	+66	+4.1	+3828	
חברה לישראל ושה	10800	892	-35	-.4	-338	
חברה לישראל 5שה	7000	261			+64.0	
הלמסון 1.0	124500	.7	-1000	-.8	-.7	
הלמסון 1.0 ש	27950	101			+12.0	
אמפא א 0.5	16500	69.0			+8.0	
מעלים השק ש	7050	2298			-310	
לאומי השק 0.1		— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	3820	5088	+60	+2.0	+7561	
מזרחי השק ש	19604	165	+754	+4.0	+281	
מפ' השק אגח 124	11990					
הדרון 1.0	* 3070	175	-160	-5.0	-244	
* ביצוע חלקי 84.50%						
חידקן 5.0	1624	4998	-10	-.6	-5774	
סראביל 1 ש"ח	742	6595	+25	+3.5	+9277	
סראביל 5 ש"ח	538	4360	+2	+.4	+2601	
שמן ומחזקות ושה	285	5714	+5	+1.8	+6853	
יצוא ש	11450	180	+150	+1.3	+241	
יחדן א 0.1	3800	967	-196	-4.9	-1316	
כלל ישראל 10.0	985	9635	+5	+.5	+6524	
כלל ישראל 50.0	861	3603	+11	+1.3	+2570	
לבנשל 1 ש"ח	4750 תב	68.0	-270	-5.4	-287	
לבנשל 5 ש"ח	1495	516	-15	-1.0	-159	
מגור 1 ש"ח	744	1575	+9	+1.2	+1063	
מגור 5 ש"ח	428	2148	+12	+2.9	+2098	
מגור אגח ב	378	3465	+9	+2.4	+2815	
מגור אג"ח 1	94.5	9756	-2.5	-2.6	-4783	
עז השק ב 0.1	3808 תב	29.0	-380	-9.1	-209	
עז השק ג 0.5	2415	765			+244	
מז השק ש	6890	548	-10	-.1	-10.0	
מבה א 0.1	10450	256			+159	
מבה 0.5	6200	683	-325	-5.0	-1319	
מרזן ב 0.2 ש"ח	4760	798			-958	

מחקר ופיתוח

גליל מכמולוגיות	480	1277			-177	

דלק ונפט

דלק הפשטנפט 1.0	3550	228	+35	+1.1	+49.0	
דלק הפשטנפט 5.0	2058	749			-498	
דלק נפט אחז 2	1340	899			-27.0	
פז ופשרי נפט	18250	171	+450	+2.5	+129	
יואל. 5.0	4200 תב	1092	+220	+5.5	+1607	
מבנן. 1.0	4620	319			-6.0	
מבנן. 5.0	1955	3003	+10	+.5	+2589	
מראביל ב 0.3	9384	338	-2		-204	
צמח אמר נפט 1.	334	1545	+5	+1.5	+2858	
צמח אמר נפט 5.	278	5067			-3827	
נפטא ש

בעריכת מוריה אבנימלך

חברות ישראליות גייסו בארה"ב 429 מיליון דולר ב־1980–1986

יותר משליש מזה גייס קונצרן „כור"

מאת מוריה אבנימלך

גיוס הון של חברות ישראליות בארה"ב בשנים 1980 – 1986 הגיע ל־429 מיליון דולר.

מכלל גיוס ההון הזה היו 272.7 מיליון דולר במניות ו־154.8 מיליון דולר באג"ח.

באמצעות מניות הנסחרות מעל הדלפק, גייסו החברות: אורית – אופטרוניקס, בנק לאומי, בידסטבולוגיה, אי – סי אי טלקום, אלביט, אלרון, אשד – רובוטיקה, פיברזניקס, IIS, אינטרפארם, עושפ, אופטרוסק, ראראלקטרוניקה, SPI, סייאסקס, טדן – ויש וטבע.

בבורסה האמריקאית גייסו החברות אליאנס, מפעלי נייר אמריקאים־ישראלים, אמפ"ל, כרמל פלארו, עץ לבוד, כור־תעשיות, תעשיות לייזר ו־PEC.

יותר משליש מכלל גיוס הון נעשה ע"י חברות הנמנות עם קונצרן כור: כור־תעשיות, טבע, אליאנס, כרמל פלרו ואורית.

מגן יו"ר הבורסה האמריקאית, מרשה קריימר, שביקרה בארץ במסגרת שבוע המסחר ישראל־אמריקה, הציגה נתונים אלו, שלוקטו ע"י הבורסה האמריקאית בחברת הנשמה את הכותרת: „גיוס הון בארה"ב – סיכויים וסיכונים".

גיוס הון בארה"ב ע"י חברות ישראליות 1980–1986 (מיליוני דולר)

השנה	מניות	חוב	אגיח
1980	40	53.8	13.8
81	22.7	22.7	–
82	8.1	8.1	–
83	110.3	110.3	–
84	23.1	23.1	–
85	63.5	63.5	–
86	146	5	141
1980–1986	427.5	272.7	154.8

תוגדל השקעת קרנות ההשתלמות בנכסים חופשיים ב־150 מיליון דולר

מאת שלמה קרמר

קרנות ההשתלמות יוכלו להשקיע כ־150 מיליון דולר נוספים בנכסים פיננסיים לא ממשלתיים, עם החלת התקנות החדשות של קופות הגמל גם עליהן.

עד כה, היו קרנות ההשתלמות חייבות להשקיע 94 אחוז מהשקעותיהן באגרות חוב ממשלתיות. התקנות החדשות יחייבו את הקרנות להשקיע רק 78 אחוז מהשקעותיהן באגרות חוב ממשלתיות.

שחרור חלק מהשקעות קופות הגמל וקרנות ההשתלמות יאפשר להן להשקיע, עפ"י אמדן, סכום של כ־450 מיליון דולר נוספים בשנה בנכסים פיננסיים לא ממשלתיים.

באוצר מתכננים לאשר גם חלק חופשי מתיק תכניות החיסכון הדולריות, שעד כה חייבו להשקיע 100% מנכסי החיסכון באגרות.

הפעולות שנעשו עד כה לשחרור כספים בשוק ההון כללו גם שינויים בתחום תכניות החיסכון האחרות.

במרץ 86 הופעלו תכניות חלופיות לתכניות החיסכון המדריגות המחייבות השקעת 75 אחוז מכספיהם באגרות חוב ממשלתיות מדירות.

באוקטובר 86 התיר האוצר לבנקים להשקיע 10 אחוזים מנכסי תכניות החיסכון באגרות חוב שאינן ממשלתיות.

עפ"י אומדנים, פעולה זו בלבד, משמעותה שעד סוף דצמבר 86 יוכלו הבנקים להחזיק כ־100 מיליון שקל באגרות חוב סחירות לא ממשלתיות. סכום זה יגדל בעתיד בגלל הפקדות חדשות בתכניות החיסכון.

האוצר מתכנן להגדיל שיעור ההשקעה באגרות חוב לא ממשלתיות שתותר לבנקים.

כלכלני בנק לאומי: האינפלציה בשנת 1987 תואט ל־12%

מאת יואב יצחק

בשנת 1987 יעלה מדד המחירים לצרכן בכ־12%, כתוצאה מהריסון התקציבי, המיתון בגידול הצריכה הפרטית, הגידול הריאלי הקטן יחסית בשכר, פיחות נמוך כלפי כל המטבעות וירידת הריבית. כך מעריכים כלכלני בנק לאומי, בתחזית המגמות הצפויות במשק בשנה הבאה.

הערכות אלה מבוססות על מספר הנחות יסוד. הנחה הבסיסית היא שהאוצר ובנק ישראל יאמיצו במדיניות ביטוס וחיזוק הישגי התוכנית הכלכלית, כאשר הודדת האינפלציה בראש סדר העדיפויות. כלכלני הבנק מניחים, כי הריסון התקציבי יימשך (בעיקר על ידי מגיעת הדרמון), תמורה עד תום האפשרות להמשיך בייצוב השקל, יחסית לסל המטבעות, ותישמר מדיניות השכר הנוכחית (לא תינתן תוספת שכר מעבר לגידול בפריון).

לדעתם, בהתאם למדיניות זו, לא ניתן היה להנהיג תחליפי פיחות (כדוגמת תמריצי יצוא), ה„רפורמה במיסים" תהיה מצומצמת, ו„הרפורמה בשוק ההון" המתוכננת, תמומן ממיתחון של 75% מהפידיונות, שיחרור מקורות מתוכניות חיסכון וקרנות ביטוח חיים ושינוי במדיניות בנק ישראל בתחום המוניטארי. כתוצאה מכל אלה יש לכלכלני בנק לאומי רצה אופטימית ביחס לגבי המשק.

מחירים – האינפלציה תעלה להערכתם ב־12%, לעומת 18%.

שער חליפין – שער החליפין ייטאר להערכתם ללא שינוי כלפי סל המטבעות.

חיסכון – לאחר ירידה נוספת בשיעור החיסכון מכל המקורות (מ־28% ב־1985, ל־22% ב־1986), לא צפויה בו שחיקה נוספת.

שערי ריבית – היצע הכסף עשוי לגדול, נוכח המשך היציבות הכלכלית ושחרור מקורות נוספים על ידי הממשלה. לדעתם, כתוצאה מהיצע הכסף צפויה ירידה בשערי הריבית בכל המכשירים הפיננסיים, לרבות בפקדונות והאשראים באגרות החוב הממשלתיות.

לנוכח מחסור של 600 עובדים

התעשיינים דורשים להתיר העסקת עובדים זרים במפעלי טכסטיל

תעשייני הטכסטיל דורשים להתיר העסקת פועלים זרים

מאת סופרת „דבר"

תעשייני הטכסטיל דורשים להתיר להם יבוא פועלים מחו"ל בטענה כי אין הם יכולים לגייס עובדים בארץ, וכי כבר עולה היום מסוק מרגשי שעדם, כי יש מחסור של יותר מ־600 עובדים בענף הטכסטיל.

בפגישה של ראשי ענף הטכסטיל בהתאחדות התעשיינים עם שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון טען יו"ר תעשיני הטכסטיל, יורם דוד שיצקי, כי מפעלי הטכסטיל לא מצליחים לגייס עובדים, חלל בטפסרות בלה בעבודת יצור, ארגון האשה. דוד שיצקי הזהיר כי מפעלי טכסטיל רבים לא יוכלו לעמוד בהתמנות יצוא שלהם בגלל מחסור בידים עובדות. לדבריו, השכר המוצע אינו כה נמוך כפי שסבורים ומגיע ל־600 שקל נטו לחודש.

שר התעשיה, אריאל שרון ביקש מהתעשיינים לעשות מאמץ לגייס עובדים והציע להם לבדוק את תנאי השכר המוצעים בענף ודרכים נוספות למשיכת עובדים לתעשייה זו, בציינו כי משרדו יתן עדיפות לעמידה בהיקף התמנות היצוא ובנסה לתת פתרונות לבעיית המחסור בעובדים.

מחירים מירביים לסופגניות

לקראת חג החנוכה פרסם משרד התעשיה והמסחר מחירים מירביים של סופגניות.

על־פי צו שעליו חתומים שר האוצר משה ניסים ושר התעשיה והמסחר אריאל שרון, נקבע כי המחיר המירבי לסופגניה יהא כמפורט:

משקל הסופגניה	המחיר בחנות לרמת מרכזי	המחיר המירבי במזנון, קיוסק, מסעדה
40 עד 69 גרם	0.40	0.50
70 עד 99 גרם	0.50	0.60
100 גרם או יותר	0.60	0.70

חוזר משרד התעשיה והמסחר קרא לצרכנים להקפיד על המחירים המירביים ולהתלונן במשרד התעשיה והמסחר בכל מקרה של הפקעת מחירים.

שרון: שיעור הייצוא בענף המזון נמוך מדי

מאת דני צדקיהו

רק 13% מכלל תפוקת מפעלי המזון בארץ המסתכמת ביותר מ־3 מיליארד דולר בשנה מיועדת ליצוא, שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון. אמר שהיצוא הזה המתקרב לכך 404 מיליון דולר הוא צנוע ביותר, ומהווה כ־6% בלבד מכלל היצוא הישראלי. שרון, שדיבר בטקס חגוכת מפעל המרקים החדש של קונצרן „אסם" בשדרות, הודיע שמשרדו יסייע בכל דרך ליצרני מזון שיבצו להגביר את היצוא מפעליהם.

ב„אסם" שדרות הושקעו 6.5 מיליון דולר מזה 30% מענק ו־25% הלוואות פיתוח. המפעל, המשתרע על שטח של כ־4.500 מ"ר, הוקם על בסיס מפעל „פרמיר" שהוקם בשנת 1978 בעיירה ונרכש ע"י „אסם" שלוש שנים לאחר מכן. מנכ"ל „אסם" דן פרופר מסר כי הקונצרן מקווה שחלקו ביצוא של שמונת מפעלי החברה יגיע ל־5 מיליון דולר מתוך 7 מיליון דולר. בשמונת המפעלים הנרשם השיווק של „אסם" מעסיקים כיום 2000 עובדים, מזה 260 במפעל בשדרות שלפני שנה עבדו בו רק 80 עובדים והעומד לקלוט עוד 50 בקרוב. היקף היצוא בכל מפעלי „אסם" בארץ הוא עתה 90 מיליון דולר בשנה.

פרופר אמר כי אנשי „אסם" מצאו כי בשוק המרקים העולמי ישנה „גישה" שהם יכולים לחדור אליה, ומכאן ההחלטה להקים את המפעל בשדרות שתהליכי הייצור בו ממוחשבים, והיכל לייצר 200 מיני מרקים ורטבים. לדבריו, קשור „אסם" בלעדיות עם 10 רשתות שיווק גדולות בחו"ל שלהן הוא מייצר מרקים לפי המין והטעמים שהם מזמינים אצלו, והמשווקים תחת שמות הרשתות.

השר לסחר חוץ של צרפת מישל נואר מגיע לישראל

השר לסחר חוץ של צרפת, מישל נואר, יגיע בסוף השבוע לישראל כאורחו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון. משלחת תעשיינים מאיחוד רוה־אלף בצרפת תתלוה לשר בביקורו בארץ. במהלך ביקור הביקורה של השר הצרפתי, שימשך יומם, הוא יקיים דיונים עם מארחו, השר אריאל שרון, על הגברת המסחר הדדי בין שתי המדינות.

אשתקד היה ייבוא הישראלי לצרפת (ללא יהלומים) 254 מיליון דולר, בעוד הייבוא ממדינה זו עמד על 306 מיליון דולר, במהלך הדיונים יעלה השר שרון את רצונה של ישראל להגביר את קשרי המסחר בין שתי המדינות על בסיס תחרותי ואיתן. השר שרון קובע גם כי הנתונים הסטטיסטיים במסחר בין ישראל לצרפת אינם משקפים נכונה את הפוטנציאל המסחרי בין שתי המדינות וכי ניתן להגביר את היקף המסחר על בסיס איתן והדדיות.

חוק המס החדש בארה"ב לא יכיר בהשקעה במו"פ בישראל לצורך מס

מאת מוריה אבנימלך

לחוק המס החדש שמיכנס לתוקף בימים הקרובים בארה"ב, תהיה השפעה רטרואקטיבי על מגוון כלכלה שונים בישראל. הרשויות הכלכליות בארץ סרם למדו את ההשלכות השונות של החוק החדש ונרם ניבשר ודרכי הערכות לשינויים אלו, וחלל מתחום ההשקעות ובלה בתחום הנרומות למוסדות וחינוך ודומה.

פל ברנר, עורך דין מרשינגטון, המתמחה במסים, מציין את אחד המפקפקים שלא זכו להשומת־לב בחוק הנדש. עד כה הוכרה השקעה במחקר ופיתוח באמצעות „שותפות מוגבלת" לצורך מס גם למשקיע פסיבי. החוק החדש יאפשר רק למשקיע פעיל בפרויקט לנכותו מהכנסה, מפעילות כלכלית, או לחלופין יכיר בהשקעה לצורך ניכוי ממס כגון הכנסה „פסיבית" (ממחקר ופיתוח, נכסים, נפט וכו'ב).

בין ישראל וארה"ב נחתם הסכם למניעת כפל מסים, בציין את „אחר המפקפקים שלא זכו להשומת־לב בחוק הנדש. עד כה הוכרה השקעה במחקר ופיתוח באמצעות „שותפות מוגבלת" לצורך מס גם למשקיע פסיבי. החוק החדש יאפשר רק למשקיע פעיל בפרויקט לנכותו מהכנסה, מפעילות כלכלית, או לחלופין יכיר בהשקעה לצורך ניכוי ממס כגון הכנסה „פסיבית" (ממחקר ופיתוח, נכסים, נפט וכו'ב).

בין ישראל וארה"ב נחתם הסכם

למניעת כפל מסים, אולם ההסכם שם הופעל (implemented) מאוד שלא היה מבוי־צורך עד כה. עם תחילת חוק המס החדש לא יוכרו מס רווח הון ששילם משקיע אמריקאי בהשקעות מו"פ בישראל, אלא במסגרת אמנת כפל מס.

ע"ד ברנר סבור כי לישראל יש עתה עניין להפעיל את ההסכם, כדי לשמור על תמריץ משקיעים אמריקאים להשקיע בפרויקטים של מו"פ.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | הבוקר ראשון בבוקר

דירות להשכרה

דירות להחלפה

דירות לרכישה

הצעות עבודה

ריהוט

מכונות

רכב

ירושלים

הצעות עבודה

ריפוי והרזיה

חיפה

ריפוי והרזיה

מכונות שטיפת כלים

בוליש וגקיון

נרשמו לרישואין

הכרויות

רוצים לקנות

חיות בית

טיולים

ריפוי והרזיה

הכרויות

הודעה לציבור
על הצעה מיוחדת
לרכישת יחידות במחיר מופחת בקרנות הנאמנות בניהול הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

מוצעות בזה לציבור יחידות של קרנות נאמנות לרכישה במחיר מופחת בתקופה מ־1.12.86 עד 21.12.86 כדלקמן:

בקרנות: „ארז" „יבול" ו„מגל" ומכרנה היחידות בהנחה של 50% על שעור ההוספה (המדורג) הרגיל.

הזמנות לרכישת היחידות ניתן להגיש באמצעות כל אחד מסניפי בנק הפועלים בע"מ ובאמצעות חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת היחידות הנ"ל.

הפועלים
ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

הודעה המקומית לתכנון ולבניה – אילת
חדשה שני סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה להתרת הקלה בנכס
כוריינה מת.ב.ע. מפורסת מס' 158/03/2.
מהות ההקלה בנייה וילה בסטיה של 2.51% בנין, בשכונת בנים מגרש 134 משטח שלבית 4, גוש 40076 אילת.
שם הבקשה שר חוד ושלה.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובהבנית המצורפת אליה, ללא תשלום במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרוצה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור הקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה, לועדה המקומית בעיריית אילת, רח' המיבנה הנגב 5, תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.
רשי הבנון
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
גליל מרכזי
רחי לחסני הבנאות 10 – שבו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
– מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי

בנסמרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון הבניה תשכ"ה – 1965, כי בפשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה, בבניה נזיק מספר 1622/85 ע"י מר סובוב מחמד מוסטפא בשטח בנוסח סכנון, גוש 10366 חלקה 11.
מהות ההקלה בנייה בקו בנין מערבי 2,0 מ' במקום 5,0 מ' כנדרש ואת בהתאם להחלטת הועדה המחוזית מחוז הצפון.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, לפשרדי הועדה המקומית ברח' לחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

עיריית חיפה –
מפשרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב כיאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04'640775
הודעה על־פי סעיף 149,
לחוק התכנון הבניה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי גב' מרבה מזן – לאשר תוכנית הקלה, בבניה נזיק ומקום מס' 20 חלקה 117 בגוש 11200 רמת־רמז. הבקשה כרוכה בפרוץ שטח בניה של כ־10 מ"ר מעל למותר למגורים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רחוב כיאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה, בין השעות: 11.30 – 08.00.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יעביראה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב/אוזבמי יטבריק
מהנדס העיר

הודעה המקומית לתכנון ובניה
גליל מרכזי
רחי לחסני הבנאות 10 – שבו
חוק התכנון הבניה תשכ"ה – 1965
– מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי

בנסמרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון הבניה תשכ"ה – 1965, כי בפשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה, בבניה נזיק מספר 1622/85 ע"י מר סובוב מחמד מוסטפא בשטח בנוסח סכנון, גוש 10366 חלקה 11.
מהות ההקלה בנייה בקו בנין מערבי 2,0 מ' במקום 5,0 מ' כנדרש ואת בהתאם להחלטת הועדה המחוזית מחוז הצפון.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, לפשרדי הועדה המקומית ברח' לחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
משה סלע
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

למרות המשבר בענף הבנייה ב־1985:

„שיכון עובדים" הרויחה 3.2 מ' ש"ח

רפי אדרי: נערכנו נכון לשפל בענף, נרויח גם ב־1986

מאת מוריה אבנימלך

חברת „שיכון עובדים" סיימה את שנת 1985 ברווח מפעולות לפני מס של 3.2 מיליון שקל. כך עולה מהדו"חות הכספיים שאשרה אתמול מועצת המנהלים של החברה.

החברה הצליחה לשמור על נזילות גבוהה: הפקדונות בבנקים הגיעו ל־51 מיליון שקל.

ל„שיכון עובדים" 3200 דירות בבנייה, עד סוף השנה (מרץ 1986) תתחיל החברה בבנית 700 יחידות דיור נוספות, ובשנת הכספים 1987 תתחיל בבנית 1600 יחידות נוספות, בהשקעה של כ־120 מיליון דולר.

יו"ר מועצת המנהלים של „שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי, זוקף את הצלחת החברה לסיים את שנת הפעילות ברווח ובמצב נזילות טוב – באשר חברות משכנות אחרות נפגעו מהמשבר בענף הבנייה ונקלעו לקשיים – במדיניות אחראית של החברה. כלפי רוכשי הדירות נערכנו נכון לקראת המשבר בענף, תוך הפקת לקחים מתקופות שפל קודמות בענף הנתון לתנודות גאות ושפל חריפות, לא חפשנו „כסף קל" ולא נגררנו להרפתקנות – אמר ח"כ אדרי ל„דבר". להערכתו גם בשנת 1986 יהיו התוצאות העסקיות טובות, הודות לצורת התקשרות עם קבלנים המבטיחה נזילות, ומלאי של 2100 דירות בשלבי בנייה.

לחברת „שיכון עובדים" 5 סניפים בת"א, חיפה, ירושלים, באר שבע ואשדוד, ומועסקים בה 200 עובדים. היקף המאזן בשנת 1985 הסתכם ב־214 מיליון שקל.

אדרי: מדיניות אחראית

משק עולמי / ביל כספי

זאיר לא תחזיר חובות

החלטת בעלת חוב של 6 מיליארד דולר להגביל החזר חובות ל־10% מהכנסותיה במט"ח מהווה קריאת תיגר על הקהילה הפיננסית הבינלאומית.

זאיר לא יכולה לעמוד בתשלום חובותיה, כך נאמר בהודעה שיצאה מקינשאסה בירת זאיר. למעשה זאיר לא אמרה שאין ביכולתה לשלם את כל חובותיה אלא רק שהיא תגביל את תשלומיה על חשבון חובה המיוצגי לעשרה אחוזים מהכנסות מסבע החוץ שלה. *על פי הערכות שונות זאיר חייבת לעולם כשישה מיליארדי דולרים והחלטתה האחרונה מהווה קריאת תיגר לקהילה הפיננסית הבינלאומית וסכירת לוח הזמנים של קרן המטבע העולמי לעשות סדר בכלכלה האזורית.*

עד להודעה האחרונה קרן המטבע וארה"ב (אשר אגב רואה בזאיר אחד מעמודי התווך של יציבות היבשת) ראו בכך דוגמה למה שמדינה אפריקאית מוכנה להקריב למען החזרתה ליציבות כלכלית. *כיום מתייחס המערב אחרת והוא חושש להגבות שרשרת של מדינות אחרות עם חובות גדולים בהרבה מאלו של זאיר והכנסות מסבע חוץ קטנות משלה.*

כבר לפני חודש הודיעו כמה מדינות דרום אמריקאיות שלהן חובות בסך כולל של 350 מיליארדי דולרים שאין ביכולתן לשלם את חובות החוץ שלהן. אם ממשלת זאיר תצליח לשכנע את הנושים שלה לקבל את החלטתה בלי תגובה הולמת לא יוחזק היום שמדינות אחרות, בעיקר בדרום אמריקה ילכו בעקבות זאיר.

בקהילה הפיננסית העולמית מקודים שבלגיה, אשר נחשבת לבעלת־ברית של זאיר ואשר מעניקה לה עזרה רבה תנסה להפעיל את השפעתה אצל מובוטו נשיא זאיר, כדי שהוא ישנה את החלטתו העשויה לגרום לפעולת שרשרת אשר תערער את היציבות במערכת הפיננסית של העולם כולו.

יפאן לא משקיעה במזרח־אסיה

מעדיפה להפנות מרבית מתוך 12.2 מיליארדי דולר המושקעים בחו"ל לארה"ב ולאירופה

ההשקעות של יפאן בחו"ל בשנים עשר החודשים אשר הסתיימו בסוף מרס של 1986 עלו בעשרים אחוזים ל־12.2 מיליארדי דולרים אך מרבית ההשקעות הללו הולכים מערבה ולא מזרחה שכן היפאנים מעדיפים להשקיע במערב ולא במזרח אסיה אשר עד לפני מלחמת העולם השניה נחשבה להינטרלנו הכלכלי של היפאנים.

ההערכה היפאנית להשקעות אידוסיות התבטאה בכך שבתקופה זו ההשקעות שלהם באיזור מזרח אסיה ירדו ב־12 אחוזים ל־1.4 מיליארדי דולרים, ירידה לארבעים אחוזים מהשיא בשנת 1982 של 3.4 מיליארדי דולרים.

מומחים כלכליים במערב סבורים, שההעדפה בהשקעות במערב משקפת את העליה בתחכום הכלכלי של יפאן. עד לפני חמש־עשר שנים המשקיעים היפאנים, ובעיקר החברות הגדולות, חיפשו השקעות יצריות במקומות שבהם כוח העבודה היה זול כמו במדינות דרום מזרח אסיה, ארגנוניה, הפיליפינים, סינגאפור, הונג קונג ועוד. כיום המשקיעים היפאנים מחפשים להשקיע במקומות שבהם מצויים השווקים העיקריים שלהם הה אומר מערב אירופה וצפון אמריקה.

כך, לדוגמה, בריטניה ובעיקר נסיכות וולס הפכו לאחד ממוקדי ההשקעה הנשובים ביותר של יפאן בגבר והם משתדלים למקד את מרבית ההשקעות שלהן שם בעיקר ההשקעה בייצור מוצרי אלקטרוניקה צרכניים. ההשקעות היפאניות במערב גם מידעדות למתן את *ההתנגדות ליצוא היפאני* על־ידי יצירת מקומות עבודה לעובדים במערב אירופה ובארה"ב.

חברת המשבר בענף הבנייה ב־1985:

„שיכון עובדים" הרויחה 3.2 מ' ש"ח

רפי אדרי: נערכנו נכון לשפל בענף, נרויח גם ב־1986

מאת מוריה אבנימלך

חברת „שיכון עובדים" סיימה את שנת 1985 ברווח מפעולות לפני מס של 3.2 מיליון שקל. כך עולה מהדו"חות הכספיים שאשרה אתמול מועצת המנהלים של החברה.

החברה הצליחה לשמור על נזילות גבוהה: הפקדונות בבנקים הגיעו ל־51 מיליון שקל.

ל„שיכון עובדים" 3200 דירות בבנייה, עד סוף השנה (מרץ 1986) תתחיל החברה בבנית 700 יחידות דיור נוספות, ובשנת הכספים 1987 תתחיל בבנית 1600 יחידות נוספות, בהשקעה של כ־120 מיליון דולר.

יו"ר מועצת המנהלים של „שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי, זוקף את הצלחת החברה לסיים את שנת הפעילות ברווח ובמצב נזילות טוב – באשר חברות משכנות אחרות נפגעו מהמשבר בענף הבנייה ונקלעו לקשיים – במדיניות אחראית של החברה. כלפי רוכשי הדירות נערכנו נכון לקראת המשבר בענף, תוך הפקת לקחים מתקופות שפל קודמות בענף הנתון לתנודות גאות ושפל חריפות, לא חפשנו „כסף קל" ולא נגררנו להרפתקנות – אמר ח"כ אדרי ל„דבר". להערכתו גם בשנת 1986 יהיו התוצאות העסקיות טובות, הודות לצורת התקשרות עם קבלנים המבטיחה נזילות, ומלאי של 2100 דירות בשלבי בנייה.

לחברת „שיכון עובדים" 5 סניפים בת"א, חיפה, ירושלים, באר שבע ואשדוד, ומועסקים בה 200 עובדים. היקף המאזן בשנת 1985 הסתכם ב־214 מיליון שקל.

אדרי: מדיניות אחראית

מאות גימלאי „נתיב" מפגינים בתל־אביב

במחאה על השחיקה בפנסיות שמשלמת הקרן

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מאות מגימלאי „נתיב" מקיימים היום הפגנה בתל־אביב, במחאה על השחיקה הגדולה שחלה, כדבריהם, בפנסיות המשולמות עלידי הקרן.

ההפגנה, שתחל בשעה 11:30 לפני הצהריים, תצא מאיזור „הבימה" ותנוע לעבר משרדי הנהלה של „נתיב" ב„בית אליהו".

„נתיב" היא אחת משבע קרנות הפנסיה והסתדרותיות, וחברים בה קרוב ל־10,000 גימלאים שפרשו מ„כור". „סולל בונה" ונמל חיפה.

„נתיב" היא היחידה מבין כל הקרנות ההסתדרותיות המשלמת פנסיות שאינן צמודות למדד המחירים לצרכן.

ארגון גימלאי „נתיב" סוען, שכשליש מגימלאי הקרן מקבלים פנסיות שאינן מגיעות ל־300 ש"ח, לדברי הארגון, גדל הפער לרעה בין הפנסיות שמשלמת „נתיב" לבין הפנסיות המשולמות לגימלאי שאר הקרנות וכן הפנסיה החקצבית שמקבלים גימלאי שירות המדינה. הארגון דורש כבר זמן רב להצמיד את הפנסיות שמשלמת הקרן למדד, במקום ההצמדה הקיימת להסכמי השכר. ואולם, הנהלת „נתיב" הנהירה לגימלאים שהעמיתים הפעילים מתנגדים לשינוי בשיטת תשלום הפנסיה, ולפיכך, היא מנועה, בשלב זה, מלהצמידן למדד.

משה זילבר, מראשי ארגון גימלאי „נתיב", מסר אמש כי ההפגנה היום היא צעד ראשון בשורה של פעולות מחאה „לאחר שכל ההשתדלויות אצל אנשי האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות ואצל ראשי הקרן לא הועילו".

מנהל „פפקו" ואמו נחקרו בחשד הונאת משרד הבטחון

מאת נתן רדוי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מחלק החקירות במשטרת מחוז תל־אביב עצר לחקירה את יהודה פלקוביץ, מנהל חברת „פפקו" הנמצאת בפרדס, ואת אמו אסתר פלקוביץ, מנהלת חברת אייר בעיים, בחשד לביצוע מעשי מרמה והגשת תצהירים כוזבים לבית־המשפט. השניים שוחררו אתמול בערבות של 75,000 שקלים בבית־משפט השלום בתל־אביב.

בארכות היחידה לחקירות הונאה בתל־אביב, ממ"ש חזי תרל"פ, אמר בבית־המשפט כי מנכ"ל חברת „פפקו" העלים נכסים מכונס הנכסים של החברה והוציא, עלי־פי המשר, במרמה, כספים בסכומים של מאות אלפי דולר ממשרד הבטחון בתקופה שחברת „פפקו" פעלה.

המשטרה חושדת, כי סמוך למועד הגשת בקשת הפירוק של חברת „פפקו" בבית־המשפט, יצרו השניים ועזה שכירות שכלל לא היה קיים או אם היה אמנם ופזה – תוארו לא היו התנאים הנכונים. את המעשים הללו עשו השניים, עלי־פי החשד, על מנת שהעלם, שלום, 175,000 דולר, יכוסה מכספי החברה. עוד חשדת המשטרה, כי יהודה פלקוביץ הציא במרמה כספים ממשרד הבטחון, בעת שחברת „פפקו" היתה קיימת, בסכום של 350 אלף דולר.

נציג המשטרה סען, כי החקירה לגבי המרמה כלפי כונס הנכסים ונגד משרד הבטחון הסתיימה, אולם עריין יש להמשיך לחקור את שאר החשדות. למרות זאת נראה, כי שחרורם בערבות – בסוח ועיכוב יציאתם מן הארץ לא יפריע לחקירה.

בארכות המשטרה סען עוד, כי אין לו, ההנגדות שבעל החברה, יהודה פלקוביץ, ייצא לחו"ל אבל יהיה עליו להתייצב במשטרה ב־7 בדצמבר ויפקיד את דרכונו בשוב. הסופט קיבל את בקשת המשטרה במלואה והורה לשניים להעביר ערבות של 75,000 ש"ח ולהפקיד את דרכונם במשטרה במבוקש עלידי היחידה החוקרת.

עשרים אסירים מכלא 4 הועסקו אתמול בשיפוץ בתי־קשישים בשכונת התקווה (צילום: יוסף ליאור)

קללה, סטירה – וסכין בצוואר

עוד מקרה דקירה בין תלמידים: בן 17 נחקר ושוחרר

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„שלא תעז לקלל אותי", אמר תלמיד בן 17 לחברו לספסל בן ה־16 תושב קריית־שמונה, במהלך ארוחת צהריים שהתקיימה בחדר האוכל של מעגל „רשנים" בסמוך חיפה. המקלל המשיך בשלו ואף סטר לו על פניו בעידוד חבריו. אז סטע בן ה־17, גם הוא תושב הקריה, לעבר חברו ולפת את צווארו בשתי ידיו. משתתנגר המופר, נפל ואז הוא מתעקש אל מדרגות השולחן, ודקר אותו בצווארו.

מצוואר הנדקר פרץ קילוח של דם והוא הועבר לטיפול בתחנת מ.ד.א., משם שוחרר מאוחר יותר. מנהל בית־הספר לחניכים שליד מפעל „רשנים", הגיש תלונה למשטרת זבולון. הוא סיפר כי הדורקר הגיע לבית־הספר לפני כשבועיים מבית־הספר בסמ"ת בחיפה, ומאז הוא מתעקש אל מדרגות המסתכל עם תלמידים אחרים.

בחקירתו במשטרה הודה הנער הדורקר בביצוע המעשה, אך סען להגנתו כי לא התכוון לפצוע את חברו לספסל הלימודים.

„רציתי רק להפחיד אותו מסכין. הדקירה נגרמה תוך כדי מאבק ביניהם", אמר בחקירה. בתום החקירה שוחרר הדורקר בערבות הורים, ונפתח נגדו תיק פלילי באשמת תקיפה חמורה.

זה מקרה דקירה רביעי שאירע בתקופה האחרונה בעת קטטה בין תלמידים באיזור הצפון. לפני כשבועיים הודקו שני תלמידים בבית־הספר התיכון בנהריה, לאחר שנבצאו אשמים בדקירה.

בדיון ועדת האלימות של משרד החינוך

במשטרה מציעים: סכין קפיצית לתלמיד – רק לאחר הוצאת רשיון

מאת יעל פרשבין, מופרת „דבר" לענייני חינוך

יש לאסור ייבוא סכינים עם להבים מסתובבים ולחייב בתחנות ריישיון כל תלמיד המחזיק ברשותו סכין קפיצית – הציעה אתמול מנ"מ מנינה בן־יוסף, ראש המרחב לעבריינות נוער במשטרת־ישראל, בישיבת ועדת האלימות של משרד החינוך.

בן־יוסף טענה עוד, כי הנושאים באחריות על האלימות בבתי־הספר הם קודם־כל המנהלים והמורים, ורק אחר־כך התלמידים. על טענה זו מתח ד"ר איתגון המנהלים, שמואל שמעוני, ביקורת קשה. „במשרד החינוך ובמשטרת ישראל מתנשבת אווירה שלילית נגד מנהלי בתי־הספר ובאווירה כזאת קשה יהיה ליצור שיתוף פעולה", סען. הוא הוסיף כי ההנחה, שהועקה משטרה לטיפול בכל מקרה של אלימות בבתי־הספר היא הפתרון לבעיה, אין לה על מה לסמוך, שכן למשטרה אין די כוחאדם כדי להיענות לצרכי מערכת החינוך.

פרופ' מנחם עמיר אמר, כי 4־5 אחוזים מהתלמידים קלים לפיתוח להתנהגות אלימה, אולם בגישה חינוכית מתאימה ניתן למנוע מהם להיגרר לאלימות. עם זאת, כ־3 אחוזים מהתלמידים מהווים „סיכון כה גדול לאווירה בבתי־הספר, עד שאחזקתם במערכת החינוך הרגילה בלתי־מוסרית". עמיר הציע לקיים פיקוח צמוד יותר על מערכת החינוך בנושא האלימות. לטענתו, אין די נתונים על בתי־ספר בהם יש תנאים המעודדים אלימות ומצריכים טיפול אינטנסיבי בבעיה.

מנתונים שהציגה ד"ר תמר הדרוביץ ממכון סאלד עולה, כי יש יריבה במקרי התנהגויות ועבירות רכוש בבתי־הספר, אולם האלימות הנוגעת שהתרחבה, ביחוד בביתות ד"ר בחטיבות הביניים, מצריכה טיפול יסודי. בין הגורמים המפחיתים אלימות נמצא אקלים חברתי נוח בבית־הספר: במקרים לארמעים, נמצא שגורמי האלימות בבתי־הספר נמצאים בגורמים הפולשים לבית־הספר ממבוץ.

היועצים החינוכיים בבשרד החינוך מחזיקים בדעה, כי תגובות האלימות בבתי־הספר היא תגובה על הנגבות האלימות בחברה הישראלית המגוונת. „מתח הבטחוני והמסר המועבר לתלמיד שאין עזובה לביטחון האישי, מהווים תשתית פסיכולוגית להתנהגות אלימה. זריקת אבנים, שריפת תחנות, הפגנות אלימות, רציחות והתנגשויות עם הצבא כל אלה דוגמאות להתנהגות אלימה בהן צופים תלמידי בתי־הספר", סען מרדכי אנטין, העומד בראש השידות הפסיכולוגי הייעוצי במשרד החינוך.

המשתתפים הסכימו, כי בניגוד לתפיה הבוגרת, המשלימה עם מקרי האלימות שבחוכה, חייבת מערכת החינוך להתמודד לסוחה, ארוך עם הנעלה. הועדה עדיין לא הגישה מסקנות ותתכנס לישיבה נוספת בעוד שלושה שבועות.

ישראל קיסר (משמאל), אריק נחמקין ומנכ"ל תנובה, יצחק לנדסמן בפתיחת שנת העשור להיפרשוק תנובה (צילום: ישראל סאן)

היום מסדר זיהוי לחשוד ברצח התיירת הבריטית

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר" בנגב

בית המשפט המחוזי בבאר־שבע דחה ליום ראשון הקרוב את ההחלטה לגבי הערר שהגיש על מעצרו הצעיר הבדואי, החשוד באונס וברצח התיירת הבריטית, לוסי אוימום, שגופתה נמצאה לפני כשבועה ודשים סמוך לקיבוץ דורות במרחב לכיש.

בדיון שהתקיים אתמול בפני השופט יצחק שבתאי, סענה פרקליטתו של החשוד, עורכת־הדין סוזי שלו, כי למרשה, שנעצר בעקבות תוכנית הטלוויזיה "בשידור חוזר", טרם הוובהר על איזו עבירה בדיוק הוא עצור. עו"ד שלו ביקשה מהשופט לעיין היטב בחומר החקירה שלפניו, כדי שיוחלט אם יש מקום להמשך מעצרו של החשוד.

נציגת פרקליטות מחוז הדרום העבירה אתמול לידי השופט מסמך הכולל עשרה סעיפים, שהוגדרו על־ידה כ"חסויים". משפטתה אל השופט בבקשה שישמור על חסיונו של המסמך מבינן, שלדבריה, הוא כולל "מידע קריטי" לגבי המשך החקירה במעורבותו של החשוד במעשה, השיב שבתאי בהומור כי "המסמך יישמר בתוך ארנקי הפרטי". יצויין, כי החשוד במעשה, שתיאורו נאסר לפירסום, רומה דמיון מפתיע לקלסתרון שהורכב לחשוד בתקיפתה של התיילת ברדום הארץ.

לסופר "דבר" נודע כי היום תערוך המשטרה מסדר זיהוי, בו ישתתפו לפחות שני אנשים שיתבקשו לזהות את החשוד במעשה.

חודשה העבודה בנמל אשדוד

מאת דני צדקיני, סופר „דבר" בדרום

עבודות הפריקה והטעינה בנמל אשדוד חודשו אתמול, אחר שבאמתים שהפסיקו אותן, נענו לבקשת הדיון האחרי לעבודה חוזר לעבודה.

האתתים שהם נפעל ראשי הקבוצות של הסוחרים בשיטע באוניות, הפסיקו את העבודה שלהם לפי הוראת־ישראל אוולאי נציגם בוועד התפעול המייצג את הסוחרים, עוברי הציוד המכני ואת 42 האתתים.

הסיבה לצעדו, הייתה אי־שביעות רצונו מהשגי האתתים בהסכם העבודה הקיבוצי שנחתם לאחרונה בנמלים. בהסכם הוכרה תביעת האתתים לזכותם בדירוג מקצועי. אך נדחתה דרישתם לקבל דמי אחזקת רכב כדומה לעובדי הציוד המכני. הפסקת השיטע באוניות גרמה לעיכוב הפלגת אוניות וכניסת חדשות לנמל שאתמול עגנו בו 13 אוניות.

ההרואין לא נרטב – אך בעליו מתייבש... במעצר

„תיקונים בצינור" – הודיעה משטרת דנמארק – וישראלי בן 36 בלע את הפתיון

מאת עלי בהן, סופר „דבר" בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל„דבר"). – בקופנהאגן נעצר בדלתיים סגורות אזרח ישראלי בן 36, לאחר שהמשטרה הצליחה למצוא קשר בינו לבין מטען של 75 גרם הרואין, שהוסתרו במרתף של בניין.

המטען הוסתר מעל לצינור מים במרתף. חוקרי המשטרה הדנים החליפו את המטען במטען דומה. האיש לא חזר לקחת את החומר, בעוד המשטרה מציבה מארב של קבע במקום.

המשטרה הצליחה „לצוד" אותו בעזרת מלכודת: לדירתו של האיש, המתגורר באותו בניין, הוכנס פתק, כאילו עושים לתקן את צינורות המים במרתף „ויש לפיכך לאגור מים בדירה למשך הזמן שבו המים לא יזרמו". המלכודת עזרה: האיש – שהמשטרה עדיין שומרת זהותו בסוד, לצורכי חקירה – בא לאסוף את החומר.

בדירתו של הישראלי העצור מצאה המשטרה סכומי כסף גדולים, בעיקר במטבע שוויצי. האיש טען, כי ירד המתיך את החומר במרתף, וכי הכסף שייך למשפחתו. האיש נעצר, באמור, ל־14 יום, עד גמר החקירה נגדו.

דימונה דורשת פתרון מיידי לכת הכושים – או החוצה!

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר" בנגב

ראש עיריית דימונה, אלי הללי, תובע מוועדת הפנים של הכנסת למצוא פתרון מיידי לבעיית ה„כושים העבריים" המתגוררים בעיר.

בדיון שנערך אתמול בוועדת הפנים בירושלים, ביקש ראש עיריית דימונה מחברי הוועדה לעשות כל מאמץ אפשרי כדי למצוא פתרון לבעיה המחריפה והולכת וזאת, לדבריו, בלי שיהיה לעיריה האמצעים, הסמכות והכוח השלטוני להתגבר על המצב. הדיון בוועדת הפנים של הכנסת נערך לבקשת יו"ר הוועדה, רב שלגסקי, בתיאום עם אנשי משרד הפנים המוטרדים מן העובדה שבעית ה„כושים העבריים" סרם מצאה את פתרונה.

בהופעתו בוועדה, הדגיש הללי, שהמצב הנוכחי בלתי־נסבל ולדבריו, על הממשלה לקבל החלטה מהירה וחד־משמעית בנושא ה„כושים העבריים". „הבעיה אקוטית, קשה ביותר וכל הזמן יש הידרדרות במצב. תארו לכם שבישוב אחד מסתובבים אנשים חסרי־זהות, ללא תעודות, ללא שום זיקה לרשות המקומית ולשלטון המרכזי במדינה וכולם עוברים על כך לסדר היום. אם אינכם יכולים לפתור את הבעיה, אני מבקש להוציא את אנשי הכת מתוחמי דימונה. איננו רוצים להיות החצר האחורית של מדינת ישראל. אנחנו בבה מרשנו את חלקנו ברקמה זה, ועכשיו הגיע תורם של ישובים אחרים במדינה שיתרמו את חלקם", אמר ראש עיריית דימונה.

בסיכום שהתקבל בסוף הדיון נאמר, שוועדת הפנים תבקש מהממשלה להעלות את הנושא לדיון באחת מישיבותיה הקרובות, במטרה לקבל החלטה עקרונית על כך. חברי הוועדה הסכימו שאין להשאיר את הנושא ללא טיפול ולהסילו בלעדית על עיריית דימונה ועל תושבי העיר.

תשלובת „אגמור־ורגוס" בנהריה תכפיל היקף הייצור תוך 3 שנים

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר" בגליל המערבי

תשלובת „אגמור־ורגוס" בנהריה תשקיע 5,5 מיליון דולר בפיתוח מפעל נוסף שיביא תוך שלוש שנים להכפלת הייצור משבעה מיליון דולר ל־14 מיליון דולר – כך נמסר אתמול במהלך ביקורו של בעל המפעל, הנעשיין היהודי־הנרמני, פנטור אוריבורג, במפעל בנהריה.

מנכ"ל „אגמור־ורגוס" מסר, כי ההשקעה מיועדת לבניית מפעל חדש סמוך לכפעל הקיים, בשטח כולל של 4000 מ"ר וכן לרכישת ציוד חדיש. המפעל מייצר כלי־עבודה מתוחכמים לעיבוד שבבי המיועדים ליצוא ליפאן, ארה"ב ולאירופה. במפעל מועסקים כיום 200 עובדים ועל־פי התחזיות יועסק במפעל החדש כ־200 עובדים נוספים במשך שלוש השנים הקרובות.

ממלאת שנה למסירתה של יקירתנו

קלרה גפן ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה בבית העלמין מחולון, היום, יום חמישי, כ"ה בחשון התשמ"ז (27 בנובמבר – 1986) בשעה 3 אחה"צ נפגשים ליד השער הישן

אוטובוס יצא מבית המשפחה

מרחוב ההסתדרות 15 חולון בשעה 2.45 אחה"צ

המשפחה

תנו משתתפים בצערם של

הר' דוד גונן ואשתו חנה

על מותו ללא עת של בנם

יובל ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות

הרשות להכנת הצרכן וחברי עובדיו

הנו מודיעים בצער על פטירת חברנו

יעקב (פיקו) וינגרטן

ההלוויה תתקיים היום יום חמישי כ"ה בחשון תשמ"ז 27.11.86 בשעה 16.15 בבית העלמין בקבוצת שילה

המשפחה

ובית קבוצת שילה

חלפה שנה מיום פטירתה של ידידתי היקרה

יהודית ז"ל

בב"ג חשון תשמ"ב

האהבה הנקיה אתמול בחוג המשפחה.

חיים אדסמן

חיפה

קיבוץ לוחמי הגטאות

מודיע על שינוי מספרי הטלפון ומעבר לחיוג ישיר לדירות החברים.

מספרי הטלפון החדשים הם:

מרכזיה 04-858711

מפעל טיבעול 04-858700

מפעל ק.מ.א. 04-858739

מרכז משען

בתי אבות, כפרי ילדים, פנימיות נוער לחינוך מקצועי,

מועדונים לפנסיונרים

מודיע על החלפת מספרי הטלפון במשרדיו ברח' בלוך 27, תל־אביב החל מיום ו' 28.11.86.

מספר הטלפון החדש

03-248261

(10 קווים).

אנו משתתפים באבלן של חברנו

מנחם רולל ומשפחתו

במות אחותו

ברטה לשם ז"ל

קיבוץ מסדה

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחדש

דבר השבוע

מיוחד

אהובת הקצין האנגלי

יהודה קורן

מי ירה בבתו של בכור שיטרית ובאהובה הבריטי? כיצד הגיב אחיו של חיים וייצמן כשנודע לו על המחזר הבריטי של בתו? מדוע רצחו את קצין הבולשת, אהובה של בתו של בר־בורכוב?

ארה"ב – ישראל – איראן – ניקרגואה – אמנון דנקנר שאוה עגמיאן – איש יקר – יקיר צור

טסייבה – דור הולך ונעלם – דני רובינשטיין ארגנטינה – נשים נגד שתיקה – תמי גרוס

חגי אשד, ניבה לביר, אבנר תבורי, אבירמה גולן, יעל פישביין, אהוד מנור

בפרשנות מקיפה בחגובה עניינית

כיום אפשר להשיג בכל הקיוסקים בארץ

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הסתדרות המהנדסים בישראל

27.11.86

לכבוד

ח"כ ישראל קיסר

מזכ"ל ההסתדרות

ויו"ר חברת העובדים

חבר נכבד,

מכתב גלוי

מעל דפי העתונות הננו להודיעך כי על הכלל הקדוש של קיום הסכמים ארציים חתומים ורשומים, בקשה ההסתדרות לשמור מכל משמר ביחסיה עם המעסיקים.

עם מעסיק אחד לא שמרה על כלל זה – **חברת העובדים.**

במהלך 3 שנים הופרו 3 פעמים הסכמי שכר ארציים ולענין זה אין אגף לאיגוד מקצועי ואין הסתדרות.

1. התוכל להשיב לנו ולומר מה לדעתך הסיבות לכך.
2. התוכל לומר מי היא ההסתדרות אשר אמורה להגן על זכויות עובדים בחברת העובדים.
3. התוכל לומר בפני מי מתלוננים כאשר המעסיק ההסתדרותי אינו מקיים הסכמים והאיגוד המקצועי בהסתדרות מחפה על כך.

נשמח לקבל תשובותיך מעל דפי העתונות ונמשיך להקשות עוד קושיות בהמשך.

המזכירות הארצית

יקירנו

יגאל מנצר

איננו

מבבים ואבלים

בני המשפחה וקיבוץ מזרע

ההלוויה תערך ביום שישי כ' חשון תשמ"ז 28.11.86 בשעה 13.00 בקיבוץ מזרע

חתום על דבר היום ותהיה מעודכן בכל יום

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו

שולמית הגלעדי ז"ל

נעלה לקברה ביום א' כ"ח בחשון תשמ"ז 30.11.86 בשעה 15.45.

בשעה 21.15 נקיים אזכרה במרעדון.

המשפחה

ובית העיטה

דבר היום

לצמצם נזקים

סערת הדיון הפרלמנטרי בכנסת אתמול שבצה ואף מוצדקת. הפרשה המסעירה את וושינגטון איננה יכולה להשאיר את ירושלים רגועה – שהרי ישראל מעורבת בפרשה המחרה, בלשון המעטה, של אספקת נשק לאיראן, בחלקה לצורך שיחרור בני ערובה אמריקאים. הבזזנה החמורה ביותר של עיסקה זאת נתגלתה רק לשלום, והיא הפנייה "עדף" המחיר לידיהם של הקונטראס, מורדי ניקרגואה שארה"ב היתה מגועה מכח החלטת הקונגרס מלסייע להם. לכאורה הסתבכה כאן ישראל עם הנשיא ריגן הטוען ועם רעת הקול האמריקאית.

לדעתנו, לא היתה לישראלים שעסקו בעניין כל סיבה להניח שהנשיא איננו בסוד העניינים. אחרי ככלות הכל, קשה לשער שבמדינה מסודרת כמו ארה"ב יוצע הנשיא לעניני ביטחון לאומי יפעל שלא על דעת הנשיא. השאלה היא האם הייעד של הכסף אשר הופקד בשוויץ – דהיינו הקונטראס – היה ידוע לישראלים. מן הראוי לתת לראש הממשלה, לממלא מקומו ולשר הביטחון ליהנות בענין זה מן הספק, כל עוד לא נתברר אחרת. ממילא ישראל חייבת עכשיו בראש וראשונה לצמצם את הנזקים שכלי ספק נגרמו לה במקום החשוב לה ביותר, במערכת יחסיה עם ארה"ב.

לשר החוץ שמעון פרס היה אתמול נאום טוב בכנסת. הוא היה משכנע ביחס למניעים של הפעולה, שלא היתה בהם כל כוונה של רוח כספי. אין זאת אומרת כי הביקורת הקשה שנשמעה בדברי המבקרים היתה כולה מופרכת. סתידה זו אך מרגישה עד כמה מורכבות עיסקות מסוג זה, וכמה רבה סכנתן. מעידה על כך גם העובדה כי בשעה שהמניעים העיקריים של הישראלים היו לעזור לארה"ב, לגמול לה טובה תחת טובות, התוצאה היתה הפוכה. שני הצדדים הסתבכו קשות.

בכל הסוגיה הזאת עדיין לא נאמרה המלה האחרונה. משרד המשפטים האמריקאי חוקר, הקונגרס לא יישב בחיבוק ידיים, התקשורת פעילה. אך מעבר לנושא זה עצמו, שעדיין צפויים לישראל קשיים רבים בגינו, נראה לנו כי חובה לנתח את אשר נעשה ואירע, ולהפיק לקחים ביחס לכל דרכי הפעולה באספקת הנשק, וביחס לסתירות שאליהן מסופק נשק זה. בלי חשבון נפש, בלי הפקת לקחים, יישאר רק הנזק.

שיקום עוד לא רואים

מאת אריה ארד

במודיע הישראלי הנוספת בבית־שמש, תקבל המדינה מפעל סכנולוגי עתיר־ידע שקבניטי המשק מייחלים לשכמותו, ודווקא בעיירת פיתוח שבעייתיות מיוחדת בדרום זו לגולת העבר

אירכי בודעת השרים, האמורה להחליט על עתיד "מנועי בית־שמש", יש לכאורה רוב למצדדים בשיקום המפעל ובהמשך קיומו, עדיין אין לראות תוצאה זו כסבסמת. עד כה, ברוב הדיונים הכלכליים שנערכו מפעם לפעם בדרג המדיני, היתה לכפף יד של מקרי האוצר על העליונה. אם יתן להם מבוקשם גם הפעם, יסגר המפעל וייחתרו רק ההאשמות הדדיות. לחלל תוטל השאלה, מי אשם בתוצאה העגומה – כך ויצמן, מקום בכן, מישה ארגם או יצחק רבין. אך עדיפי שזו שאלה מגוחכת, כדי ראוי לפרישה של כל עתיד, הוא אולי האחרונה בשאלות הדשבון כעת.

בעיני העיקר כעת הוא להבטיח, שהחלטה שתיפול, תשקף ראיה כוללת כלכלית־תעשייתית־טכנולוגית־בטחונית. הסכנה היא, שמתוך אבדן דרך שוב עלולים השרים להתפתות לראיה התקציבית־משרדית צרה, שמייצגים מקרי האוצר.

כלכלנים מיומנים בדיסציפלינה מסויימת, המייצגת היבט חשוב של חיי החברה, אבל רק היבט אחד מתוך מכלול גדול של היבטים שונים. מקבלי ההחלטות ברמה הלאומית חייבים להביא בחשבון גם את ההיבט הכלכלי, אולם אסור שיתנו לו משקל מעבר לתלקו הראוי. חטאו המרחל של שר־האוצר הקודם יצחק מודעי לא היה בכך, שגרף את ראש־הממשלה, אם כי גם זה לא מעשה סימפאטי. חטאו היה בכך, שייחס משקל מוגזם לשיקול התקציבי. כאשר מבקשת ממשלה למנוע תרופות מחולים ולהרעיב קשישים בשם השיקול התקציבי, ברור שהיא על הבקוק מבחינת הראיה הלאומית הכוללת.

מלכודת הראיה הצרה סמונה עתה לרגלי הממשלה ביותר מתחום אחר. החשש, שכלכלני האוצר יביאו להרס מערכת הדיונך והחשכלה הגבוהה, שלא לדבר כלל על חשיפת המדינה לסכנה קיומית, מתוך מאמץ לחסוך כסף בתקציב הבטחון, חייב להדליק נורה אדומה.

שוב נחשפת נטייתם של כמה כלכלנים לשים עצמם במקומם של מומחים מדיסציפלינות אחרות. כלכלנים אינם מבינים יותר ברפואה מרופאים, אינם מתגבים דגולים יותר ממדים ואין הבנתם באסטרטגיה צבאית ומדינית גדולה משל אנשי בטחון ודיפלומטיה, שזו מלאכתם והכשרתם כל ימי חייהם ולא קצרים. אין לאנשי האוצר כל מומחיות הנותנת להם יתרון על־פני אנשי המשטרה בתחוייית הדרכים להבטחת בטחון הפנים. לא הם המדרשים לקבוע מה טוב יותר לבטחון הפנים, שטרייקטע רגליים או צוותים מתנעים בניידות, ולא הם המוסמכים לקבוע מה צפוי ומה אינו צפוי בחזית הבטחונית, מה דרוש ומה אינו דרוש לצה"ל במצב הקיים ולקראת השנים הבאות.

בחינת עתידו של "מנועי בית־שמש" צריכה איפוא להתבסס לא על העובדה הבלתי מעורערת, שהמנוה ורשלנות ממשלתית ואולי גם חוסר נסיון ביחולי הביאו לאובדן 100 מיליון דולר. זה גרוע מאד, אך לא הגרוע מכל. גם לא התשובה על השאלה, אם יוכלה מערכת הבטחון כיום להסתדר ללא "מנועי בית־שמש" היא המכריעה. מה שחשוב מכל הוא, אם לאחר שיחדוד המפעל מנטל וחבות העבר אפשר יהיה להעלותו, בתוך זמן קצר, על פסי איתן ואמרכך על מסלול רווחי. לא הייתי ממליץ על הצלת המפעל, רק מפני שהמועלים הסכימו לפעולות ייעול מסריימות, אם אין למפעל פוטנציאל לקיום רווחי.

המפעל בבית־שמש מצויד היטב לייצור המוצרים שלשמם הוקם. יש לו כוח־אדם מתאים ובמקום מצויה תשתית הינוכית־מקצועית להכנת הסגלים לשנים הבאות. למפעל סידרת מוצרים מבוקשים והוא יכול לספקם במחיר תחרותי, המחיר מקום גם לרוחם מסויים. יש ל"מנועי בית־שמש" הגב הטכנולוגי לפיתוח מוצרים, שיפרנסו אותו בעתיד הנראה לעין. כלומר, מרוכז במפעל תעשייתי בר־חיות, שנקלע לקשיים באשמת בעליו, במקרה זה הממשלה.

אין חולק על כך, שהממשלה, כבעלים, הפסידה 100 מיליון דולר. אבל הם אבדו והיא לא תוכל להתעבר מפרעון הוצאתן חזה בשום מקרה. הפסד בסדר־גודל כזה במפעל מסוג זה אינו חסר תקדים בעולם העסקים. חלק ניכר מהקונצרנים התעשייתיים הוקם בהשקעה גדולה משהיתה דרושה אילולא נעשו שגיאות בהקמה ובניהול בשלב זה או אחר. אם להביא רק דוגמה אחת, על־אף השגיאות הקולוסאליות שנעשו בניהול תעשיית הרכב האמריקאית, היא לא חוסלה בשם עקרון קפיטאליסטי כלשהו, שהיה זמין לקרניסי המשק בוואשינגטון וניו־יורק יותר מאשר בירושלים ובתל־אביב.

ההסרת לעמוד בהשקעה בעלים מוגזמת ישפיע כמובן על התשואה הכוללת של הון שהושקע במפעל. אבל זו רק הבחינה הפיננסית של הנושא, בחינה חשובה אך לא בלעדית וגם לא העיקרית. אילו נבון כל דבר בחיבט הפיננסי בלבד, לא היו מקימים בארץ את חלק הארי של מפעלי התעשיה

(המשך בעמוד 8)

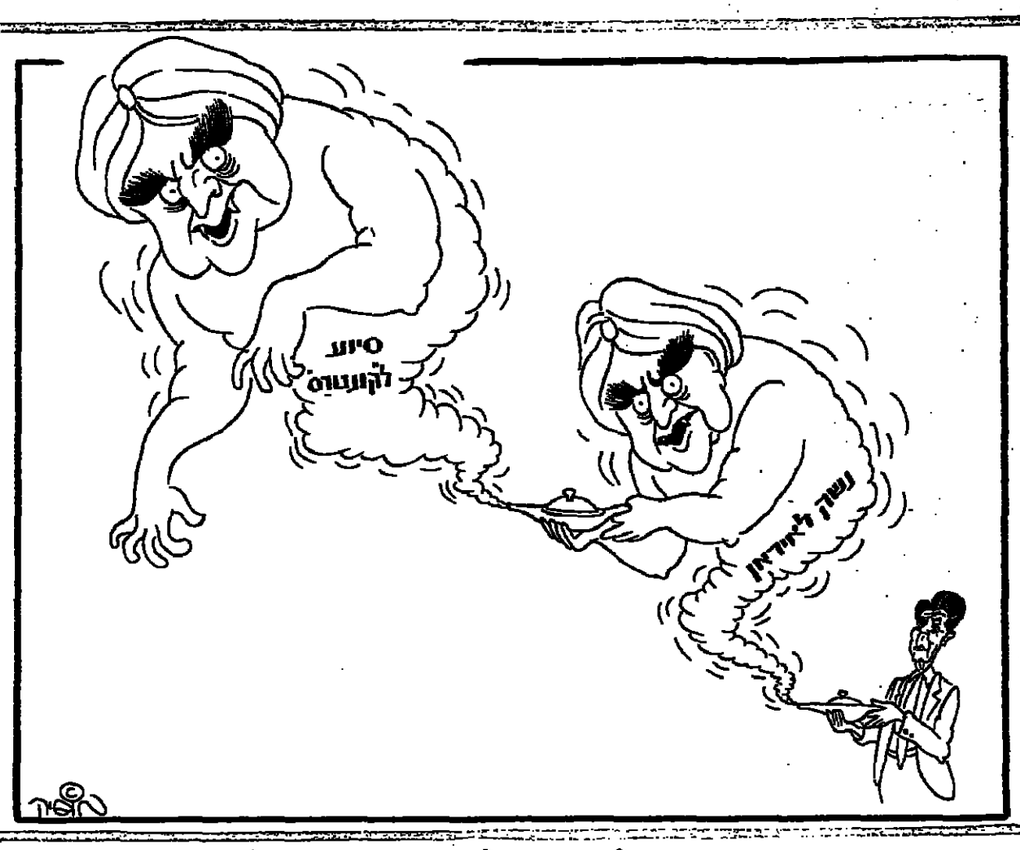

נותר לטפל בכישלון

מאת גדעון רפאל

הנימוק שהחלפת בני־ערובה במשלוחים של חימוש זה מעשה הומניטארי – הוא חידוש מוחלט במחשבה הפוליטית הישראלית ובמלחמתנו בטרור. האם מישהו בישראל, שדעתו צלולה, שקל פעם סחר של טילים־תמורת־שבויים עם אחמד ג'בריל? מדוע, אם כן, נציע זאת לידידינו הטובים ביותר?

לא נוכל להימנע מדיון פנימי בהשלכות המעורבות הישראלית בתיסבוכת האמריקאית של הספקת נשק לאיראן. יחתר מדי מוטל על כף הבאנגים מבחינת שיטת המימשל בישראל, אמינות ממשלתה, כיוון מדיניות. החוץ שלה, הערכת הבעיות הבטחוניות המסתרידות אותה הדרך והתבונה של קבלת החלטותיה.

ב־1985 ניאות הבית הלבן – לפי דיווחי העיתונות בחו"ל, בעצת ממשלת ישראל – לבנון קשרים עם ממשלתו של חומייני, בתיווכם של סוחרי נשק ישראליים ואיראנים באירופה, ששיכנעו פקידים ישראליים ומ־דרג בתועלת שבעסקותיהם, לא רק לארגנם הפרטי אלא גם לטובת הכלל. הם אימצו לעצמם, כנראה, את הפילוסופיה של צ'ארלס וילסון, מי שהיה שר־ההגנה האמריקאי ונשיא חברת ג'נרל מוטורס: "מה שטוב ליעקב נמרודי ושותפיו, טוב לישראל; ומה שטוב לישראל טוב לארה"ב." זהו, אכן, נימוק מפתה, אך לא בהכרח תקף.

שלא כנשיא ארה"ב, עדיין לא האיר ראש־ממשלת ישראל את עיניו של הציבור, או של פורום פרלמנטרי מתאים, ברבר הסיבות לעירובה של ישראל בעסקות המסתפקות, עת השתנה של חומייני. את התשובה החידה שניתנה עד עתה, שעליו לסייע לאיראנים ברבר הכשר הוא מבקשת זאת מאיתנו; יש לדחות על הסף, מן הסיבה הפשוטה, שישראל נידבה את עזרתה כלי שנתבקשה לכך על־ידי וושינגטון. הנימוק שהחלפת בני־ערובה במשלוחים של חימוש הוא מעשה הומניטארי שיש לתמוך בו, הוא חידוש מוחלט במחשבה הפוליטית הישראלית ובמלחמתנו בטרור. בעבר נאלצנו לעיתים, כמדינות אחרות, לסמוך מדינותינו המוכנות שלא להיכנע לסחיטה סרוריסטית. אך הסמיות הוגבלו אך ורק לחילופי שבויים ועצירים, ומעולם לא כללו סחר־חליפין של נשק תמורת בני־ערובה. אילו היתה שיטה זו קונה לה שביתה, היה ציר־ארם נהפך לדרך המועדפת לרכש. האם מישהו בישראל, שדעתו צלולה, שקל אי־פעם סחר בטילים תמורת שבויים עם אחמד ג'בריל? מדוע, אם כן, נציע לידידינו הטובים ביותר הצעה כה תמהונית?

האם באמת האמינו שליחי ממשלתנו לטיעוני ידידיהם סוחרי הנשק, שהספקת ציוד מלחמתי תסלול את הדרך לשלום טוב יותר באיראן, שבו יועלה ה"שטן" האמריקאי על גם כמלאך השומר מכל רע, והכובש הציני – כמושיע? נוהג מקובל הוא באחוזה העולמית של סוחרי המוות לעטוף את עסקותיהם החשוכות באידיאולוגיות נוצצות ומפתות. כיצר קיבלו עוברי־הציבור שלנו, שלרשותם שפע של מומחיות בענייני חוץ, לשון חלקלקות מסחרית כמידע מהימן?

האם הביאו מקבלי ההחלטה בחשבון כי הם חותרים במו ידיהם תחת תביעתנו ממדינות העולם, ובפרט מהידידותיות שבהן, להימנע מהספקת נשק למדינות עוינות לישראל? איזה משקל יכול להיות לתביעה כזאת, בשעה שממשלתנו מסכימה ואף מעודדת אספקת נשק למדינה הנמנית עם אויביה המושבעים של ישראל, מדינה הקשורה בברית עם סוריה, איומה המסוכנת ביותר של ישראל, השוכנת בקרבתה? האם נוצעו בעלי "הרעיון המקורי" עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, הקשור לישראל ולמדינאיה בקשרי ידידות מוכחים?

חיפוש התשובות מעורר שאלות מסקרנות. האם מושתתת מדיניות החוץ שלנו על עקרונות־יסוד, יעדים מוגדרים, נסיון מצטבר ושיטה יעילה של בחינת הבעיות בשעת היווצרותן? או שמא נהפכה היא לערבוב של אילתורים ומניפולציות, שכוח המשיכה שלהם נוכע ממכשם החשאי? אך לא מתשואתם הפוליטית לטווח ארוך? אחרי הכל, הרי אין משרד־החוץ מגרש הרפתקאות לשחקנים בודדים, ורזי־תגרעה, אלא מוסד שבו פעולות ותפיסות חייבות להיות מתואמות באמצעות עבודת צוות. הכללים הנוהגים בעולם המחתרתי של פעולות חשאיות שונים לגמרי מאלה המנחים את פעילותה של הדיפלומטיה שמעל־לשולחן. בעוד שהחסתרה התרמית הן נוהג מקובל – גם אם לא תמיד נעים במיוחד – בעולם הפגיון־והגלימה, הרי שטיפוח האמון, הבנה ושיתוף הפעולה הוא הדרך המועדפת בדיפלומטיה.

יתר על כן, מתעוררת שאלה כללית יותר: כיצר מתקבלות החלטות ברמג העליון, כמו, למשל, זו בדבר יצירת הקשר האיראני? האם נבדקה השאלה בקפדנות ובדקדקנות על־ידי הקבינט או על־ידי ועדה מיוחדת שנתמנתה לשם כך? האם נבדקו מקורות המידע ומניעיהם ביסודיות? האם התוצאות האפשריות נרונו ונשקלו מראש?

לדעת המזל, סבלה מדינתנו, מראשית ימיה, מכמה וכמה כשלונות בתחום הפעולות החשאיות. אין מצבה של ישראל בשטח זה גרוע יותר, כנראה, מזה של מדינות אחרות. נראה שאנו נבדלים מן האחרים בדרך שבה מספלת הממשלה באותם כשלונות, שאנו מעדיפים לקרוא להם "פרשיות". כאשר הן נחשפות, הן מעוררות התרגשות ציבורית רבה, ובמרבית המקרים, חקירה ממשלתית. העובדות והפגמים מתגלים, בדרך כלל, אך רק לעיתים נדירות מופנות האחריות והאשמה של הדרג המבצעי והמדיני לכתובות מוגדרות. פוליטיקאים, אם אינם חסרי השפעה, מוגנים, לרוב, מפני תוצאות מכאיבות, ואילו עובדי־ציבור או קצינים, האחראים במישרין למחדל, מקבלים דמי לא־יחרץ באותה העברה אל כרי־דשא ירוקים ורחוקים יותר, של משרות ששכרן בציבור, בארץ או בחו"ל.

הבעיה איננה בכך שהחקירה לוקה בחסר, אלא בהיעדר אחריות. אם אנו רוצים לחסוך מעצמנו כשלונות צורבים נוספים, על הממשלה הכנסת להדק את כללי הנשיאה באחריות. לא רק לגבי האנשים שטעו, אלא גם לגבי הדרגות הממשלתיות שכשלו.

חשובה לא פחות היא נקיטת אמצעים קפדניים ויעילים יותר לפיקוח על הפעולות החשאיות. ועדות חקירה שונות הגישו, במרוצת הזמן, המלצות ספציפיות, אך רובן ככולן עדיין לא יושמו. הקמת גוף מייעץ קטן, לא־פוליטי, שיהיה אחראי בפני ראש־הממשלה ושיהיה מורכב מאישים בעלי נסיון בתחומי הבטחון, המודיעין, החוק ויחסי־החוץ, תיצור מכשיר רב־ערך שיסייע למוסדות המוסמכים להמנע משגיאות מבישות, למקבלי־החלטות להימנע משיקולים מוטעים, ולמדינה כולה – להישמר מיחמות מיקות.

ואחרון־אחרון חשוב, על הממשלה להקפיד על סטנדארטים גבוהים של אמינות. אמון הוא במהותו של שגשוג היחסים עם מדינות אחרות. הכחשות תכופות ומטעות של עובדות שניתן להוכיחן בקלות חותרות לא רק תחת אמינות הממשלה בחוץ־לארץ, אלא גם תחת אמונם של אזרחי המדינה.

אחריות, אמינות, כושר אבחנה, פיקוח מוגבר, ושיפור תהליכי קבלת ההחלטות – אלה הם אמצעי־הבטחון הכהרחיים כדי להימנע מפעולות שלידתן בתפיסה לקויה וממחדלים בסתוניים, וכדי לשמר את יוקרתה של מדינת ישראל כדמוקראטיה נאורה.

(מתבר המאמר הוא מבכירי הדיפלומטים הישראליים ששימש בזמנו כמנכ"ל משרד־החוץ)

יורדים על המשטרה

מאת אודיאל בן־עמי

מיקומה של ישיבת „שובו בנים" בלב הרובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים מקשה על עבודת המשטרה; אך הדרג המדיני הממונה, שצריך להחליט על שינוי המקום, עושה בסיור בחוץ לארץ

עוול גדול נעשה למאות השוטרים, שחצצו השבוע בין יהודים לערבים בירושלים וספגו ביקורת קשה – בלתי הוגנת – בכלי־התקשורת. הכתרות בנוסח "השוטרים איבדו את השליטה" היו מוגזמות והעידו, יותר מכל, על בורות בעבודת המשטרה. תהלוכת־האבל לזכר אליהו עמרי לא נזקקה לאישור של המשטרה, כי היתה טקס רתי. במקרים כאלה נרשות המשטרה, על־פי החוק, לתאם את סידורי הבטחון של הטקס, אך אין ביכולתה למנוע אותו.

מפקד משטרת ירושלים תנ"צ יוסף יהודאי מסביר את השיקול שהנחה אותה: „אילו מנעתי את הטקס לזכרו של עמרי, הייתי חייב למנוע מעתה ואילך את כל הלוויות הערבים, העברות בסימטאות העיר העתיקה לבית־הקברות המוסלמי, הסמוך להר־הבית. אילו הייתי עושה זאת, הייתי מזמין מרי אזרחי מוצדק של התושבים הערביים. איננו יכול להתיר ליהודים ולערבים היתרים שונים. מי שהחליט על ישיבתם, אלה כתוך אלה, כרובע המוסלמי – צריך לתת את הדעת על כך".

משטרת ירושלים צילמה את ההשתוללות כדרך לישיבת "שובו בנים" וכידיה ראיות מפלילות על עשרות משתתפי האזכרה לאליהו עמרי. כבר בימים הקרובים צפויים עשרות מעצרים של אנשי שכונת שמואל הנביא, אנשי „כך" ותלמידי „שובו בנים", שהסיתו ושילהבו את הרוחות בקריאות "מוות לערבים".

משטרת ירושלים לא עצרה אותם במקום, כדי שלא ישולהבו עוד יותר היצרים בעת האזכרה לעמרי. מאותה סיבה עמרו השוטרים מנגר גם בהלוויית אנואר נוסייבה, שנהפכה להפגנה לאומנית קיצונית נגר ישראל. הם לא עצרו את המסיתים שקראו נגר מדינת ישראל ובזכות אש"ף. אלה גם אלה עברו על החוק, בשני האירועים, אך המשטרה פעלה לפי „השיקול הפסיכולוגי" – היא החליטה לתת אפשרות פורקן למטען הרגשי ולא להתערב מיד.

אף שהיצרים האפלים השתוללו בירושלים, הצליחה המשטרה, במסגרת האילוצים, לשלוט במצב. מפקד משטרת ירושלים הסביר, שמנע שימוש בגאדמדמיע נגר המתפרעים היהודים, מתוך חשש שאנשים יירמסו למוות, תוך כדי מנוסתם מן הסימטאות הצרות, שמאות אנשים נדחסו לתוכן. שימוש בגאז מדמיע היה פוגע גם בתושבים הערבים, שבתיהם שוכנים בתוך אותן סמטאות.

התסכול שלט השבוע בקרב מאות השוטרים, שחצצו בין היהודים לערבים. מאז רצח אליהו עמרי, לפני עשרה ימים, עשו שוטרי ירושלים מאמצים עצומים, למנוע את ההתפרעויות. הם נהפכו למושאי עויינותם של תושבי שכונת שמואל הנביא ואנשי „כך" ואחר־כך חשו כפיתת־טובה מצד העיתונות. האכטוה המוגברת בשכונת שמואל הנביא ובעיר העתיקה פגעה בעבודת השיגרה של המשטרה ויצרה חלל במקומות אחרים, שאי־אפשר לפרטם מסיבות בטחוניות.

במשטרת ירושלים אומרים כי אין אפשרות למנוע תקריות שיוזמים ומבצעים אנשים יחידים, כמו יידוי האבנים המחפיד בכלי־רכב ערביים. עם זאת מבטיח תנ"צ יהודאי לנהוג ביד קשה בכל מפירי הסדר, שיימצאו נגרם ראיות.

מיקומה של ישיבת "שובו בנים", בלב הרובע המוסלמי, מקשה על המשטרה את עבודתה, אך ידיה כבולות מלשנות עובדה זו. הדרג המדיני הממונה, שצריך להחליט על כך, נעדר. השר חיים ברלב, איש חכם, מטפל בדברים חשובים בחוץ־לארץ, ועניינים כמו רצח עמרי וההשתוללות שפרצה בעקבותיו הוא משאיר למשטרה. למה לו לרחוף את ראשו הבריא למיטת ירושלים החולה? המפכ"ל מסקיק גדול וכמהו גם מפקד המחוז הדרומי ומפקד משטרת ירושלים, העושים רוב זמנם בין היהודים לערבים. כך קרה, שכולם „ירדו" על המשטרה. והרי השבוע רווקא השוטרים היו ראויים למלה טובה.

ארלוזורוב 93/חיים ביאור

רעה חולה

חלק ממותחי הביקורת הפומבית על הרפואה השחורה – אמר יו"ר מרכז קופת־חולים ברמת לצביעותם – משלמים בעצמם לרופאים מתחת השולחן

"הרפואה השחורה", כמו מזג האוויר, הוא עניין שהכל דשים בו, אך איש אינו נוקף אצבע כדי לשנותו.

כמו מזג־האוויר עולה הפרשה הכאובה על סדר־היום במחוזיות קבועה. לפני כחצי שנה התראיין למדור זה ראש האגף למינהל וכוח אדם בהסתדרות, גדעון שגיא, שפירט מקרים מדהימים של שיחוד רופאים. הוא הצביע על חוסר־האונים, הגובל באדישות, מצד רשויות הבריאות מול התופעה המתרחבת. מאז נשמעו כסוגיה זו התבטאויות אי־ספור של ראשי משרד הבריאות וקופת־חולים, וגם של פוליטיקאים שעטו על השלל. האם טיפלו בבעיה, במקביל להצהרות? רק פתי יאמין.

בתופעת הרפואה השחורה התחוה קשר של שתיקה בין אותם רופאים המקבלים שלמונים מתחת לשולחן לבין המטופלים, המשלמים את סכומי הכסף", סעו בשבוע שעבר יו"ר הנהלה של קופת־חולים, פרופ' חיים רוזן, בישיבה של סיעת המערך בהסתדרות. בכך ניסה להסביר מדוע מתקשה קופת־חולים לחדיר את התופעה או לפחות לצמצם את ממדיה. פרופסור רוזן אף רמז שהדיון על „הרפואה השחורה" אינו נטול צביעות. „חלק ממותחי הביקורת הפומבית על „הרפואה השחורה" משלמים בעצמם לרופאים מתחת לשולחן", הטעים.

יו"ר קופת־חולים רואה קשר בין היקף ההשתתפות של הממשלה בתקציבים השנתיים של הקופה לבין יכולתה של זו להתמודד עם „הרפואה השחורה". בתקופת כהונתו של שמחה ארליך כשר האוצר הראשון מטעם הליכוד השתתפה הממשלה בהוצאות קופת־חולים בשיעור של 30 אחוז מתקציב הקופה. עתה נע היקף ההשתתפות סביב ששה אחוזים ועוד צפוי קרסום במס המקביל. שתעבירים המעסיקים לקופת־חולים, עקב הסדר פנימי בתים לבין האוצר.

גם הוועד־הפועל של ההסתדרות נדרש בראשית השבוע להתעצמותה של „הרפואה השחורה". יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, רב פלג, התריע מפני ליגיטימציה הדדגתית של התופעה. „היום כבר מעידים לומר שרק לבעלי אמצעים מובטח טיפול רפואי נאות. יש לנו בעיה בהשגת הזרדות של המטופלים עם שירות רפואי שיוויוני". הוא הסתייג מהצעתם של רופאי קופת־חולים לצמצם את היקף השירותים לחולים, בגלל האילוצים התקציביים, משום שהצמצום רק יגביר, לדעתו, את נטייתם של החולים לשוחד רופאים.

גדעון שגיא, שאינו מניח לנושא להשמט מדיון, מכה על החטא הקולקטיבי. „ההסתדרות פעלה לאט מדי לביעור הנגע", אמר בפורום של „חברינו" בהסתדרות. „ועדות שמונו כדי לגבש דרכים למלחמה ב„רפואה השחורה" לא תיפקדו ועכשיו מופיעה ההסתדרות כמתגוננת. במשך תקופה ארוכה נקטנו מדיניות של עצימת עין מול התופעה. על כך יש להוסיף את השירות הלקוי, המקצר את הדרך לשחיתות".

לפני שבועיים החליטה צמרת ההסתדרות לפעול ביתר מרץ נגד „הרפואה השחורה". הוועדה המרכזת המליצה על שורת צעדים – החל בקיצור תורים לניתוחים מתוכננים, דרך הענשה מזמרת של הפרריים ועד למיגוי של איש מיהול (יואב קריל) כסגן לפרופסור דוזן. אלא שאמצעים אלה עלולים להתגלות כחסרי ערך כל עוד לא תגבר התודעה של המטופלים לסכנות שטומנת כתובה רפואה מסוג זה בביקר כל עוד לא ישתפו פעולה לעקידתה מן השורש.

נוסע סמוי באניה

מאת יוסף מיכלסקי

יהיה גורלו האישי של רב־חובל אבנר גלעד אשר יהיה: פרשת הנוסע הסמוי באניה שבפיקודו דירבנה את משרד התחבורה לצרף לחוקה הקיימת תקנות חדשות. אלו מבוססות על הצעת אמנה משנות ה־50 שישראל היתה מוכנה לחתום עליה, אך לא נמצאו עוד תשע מדינות למניין הדרוש

נהוג לומר שרב־חובל הוא „הראשון אחרי האלוהים" באניה, אך לא הייתי רוצה להיות בעודו של קברנים, המגלה נוסע סמוי בשעת הפלגה בלב ים, דוגמת אבנר גלעד, לשעבר קברנים האניה „מורן". גלעד, שהדיר מאניתו נוסע סמוי, כושי, על־גבי רפסודה מאולתרת לים־סוף הדרשע שלשום בבית־הדין המחוזי בחיפה בשנים משלושת סעיפי האישום (ראה ידיעה ב„דבר", 26.11) עשוי לערער לבית־הדין העליון כנגר הרשעתו ולכן מעשיו הם עדיין בחזקת „סוב יחדיצה". לא אתייחס איפוא לפרשה זו אלא כדוגמה לדילמה העקרונית שכל רב־חובל נוצעו בעלי „הרעיון המקורי" עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, הקשור לישראל ולמדינאיה בקשרי ידידות מוכחים?

חיפוש התשובות מעורר שאלות מסקרנות. האם מושתתת מדיניות החוץ שלנו על עקרונות־יסוד, יעדים מוגדרים, נסיון מצטבר ושיטה יעילה של בחינת הבעיות בשעת היווצרותן? או שמא נהפכה היא לערבוב של אילתורים ומניפולציות, שכוח המשיכה שלהם נוכע ממכשם החשאי? אך לא מתשואתם הפוליטית לטווח ארוך? אחרי הכל, הרי אין משרד־החוץ מגרש הרפתקאות לשחקנים בודדים, ורזי־תגרעה, אלא מוסד שבו פעולות ותפיסות חייבות להיות מתואמות באמצעות עבודת צוות. הכללים הנוהגים בעולם המחתרתי של פעולות חשאיות שונים לגמרי מאלה המנחים את פעילותה של הדיפלומטיה שמעל־לשולחן. בעוד שהחסתרה התרמית הן נוהג מקובל – גם אם לא תמיד נעים במיוחד – בעולם הפגיון־והגלימה, הרי שטיפוח האמון, הבנה ושיתוף הפעולה הוא הדרך המועדפת בדיפלומטיה.

יתר על כן, מתעוררת שאלה כללית יותר: כיצר מתקבלות החלטות ברמג העליון, כמו, למשל, זו בדבר יצירת הקשר האיראני? האם נבדקה השאלה בקפדנות ובדקדקנות על־ידי הקבינט או על־ידי ועדה מיוחדת שנתמנתה לשם כך? האם נבדקו מקורות המידע ומניעיהם ביסודיות? האם התוצאות האפשריות נרונו ונשקלו מראש?

לדעת המזל, סבלה מדינתנו, מראשית ימיה, מכמה וכמה כשלונות בתחום הפעולות החשאיות. אין מצבה של ישראל בשטח זה גרוע יותר, כנראה, מזה של מדינות אחרות. נראה שאנו נבדלים מן האחרים בדרך שבה מספלת הממשלה באותם כשלונות, שאנו מעדיפים לקרוא להם „פרשיות". כאשר הן נחשפות, הן מעוררות התרגשות ציבורית רבה, ובמרבית המקרים, חקירה ממשלתית. העובדות והפגמים מתגלים, בדרך כלל, אך רק לעיתים נדירות מופנות האחריות והאשמה של הדרג המבצעי והמדיני לכתובות מוגדרות. פוליטיקאים, אם אינם חסרי השפעה, מוגנים, לרוב, מפני תוצאות מכאיבות, ואילו עובדי־ציבור או קצינים, האחראים במישרין למחדל, מקבלים דמי לא־יחרץ באותה העברה אל כרי־דשא ירוקים ורחוקים יותר, של משרות ששכרן בציבור, בארץ או בחו"ל.

הבעיה איננה בכך שהחקירה לוקה בחסר, אלא בהיעדר אחריות. אם אנו רוצים לחסוך מעצמנו כשלונות צורבים נוספים, על הממשלה הכנסת להדק את כללי הנשיאה באחריות. לא רק לגבי האנשים שטעו, אלא גם לגבי הדרגות הממשלתיות שכשלו.

חשובה לא פחות היא נקיטת אמצעים קפדניים ויעילים יותר לפיקוח על הפעולות החשאיות. ועדות חקירה שונות הגישו, במרוצת הזמן, המלצות ספציפיות, אך רובן ככולן עדיין לא יושמו. הקמת גוף מייעץ קטן, לא־פוליטי, שיהיה אחראי בפני ראש־הממשלה ושיהיה מורכב מאישים בעלי נסיון בתחומי הבטחון, המודיעין, החוק ויחסי־החוץ, תיצור מכשיר רב־ערך שיסייע למוסדות המוסמכים להמנע משגיאות מבישות, למקבלי־החלטות להימנע משיקולים מוטעים, ולמדינה כולה – להישמר מיחמות מיקות.

ואחרון־אחרון חשוב, על הממשלה להקפיד על סטנדארטים גבוהים של אמינות. אמון הוא במהותו של שגשוג היחסים עם מדינות אחרות. הכחשות תכופות ומטעות של עובדות שניתן להוכיחן בקלות חותרות לא רק תחת אמינות הממשלה בחוץ־לארץ, אלא גם תחת אמונם של אזרחי המדינה.

אחריות, אמינות, כושר אבחנה, פיקוח מוגבר, ושיפור תהליכי קבלת ההחלטות – אלה הם אמצעי־הבטחון הכהרחיים כדי להימנע מפעולות שלידתן בתפיסה לקויה וממחדלים בסתוניים, וכדי לשמר את יוקרתה של מדינת ישראל כדמוקראטיה נאורה.

(מתבר המאמר הוא מבכירי הדיפלומטים הישראליים ששימש בזמנו כמנכ"ל משרד־החוץ)

לתתם עליה. הסיבה בעלי אניות התנגדו.

הצורך באמנה כזאת התעורר בזמנו – הוא שריר וקיים כיום – בשל שכיחות התופעה של נוסעים סמויים, רובם בני עמי המדינות הלא־מפותחות, באניות של מדינות מפותחות, ובשל תופעות ההתאכזרות כלפיהם מצד קברנים שונים או אנשי צוותים של אניות שונות. די אם נציין שבשנות השבעים גילו יומאים שיכורים באניה גרמנית קבוצת כושים, נוסעים סמויים. הם היכו אותם באכזריות והשליכום לים שורץ כרישים. הפרשה התגלתה והיכתה גלים בעולם. על הקברנים ואנשי הצוות הוסלו עונשים כבדים.

יהיה גורלו האישי של רב־חובל אבנר גלעד אשר יהיה, פרשת הנוסע הסמוי באניות דירבנה את משרד התחבורה להגיש לוועדה המייעצת לחוק הספנות והימאים הצעה לצרף לחוקה הקיימת תקנות חדשות בעניין נוסעים סמויים. ההצעה החדשה מבוססת, בין השאר, על סעיפים רבים של אותה הצעת־אמנה בין־לאומית, שלא אושרה וישראל היתה מוכנה מזמנו לחתום עליה. המשמעות המעשית של ההצעות החדשות היא שנוסע סמוי הוא בעל זכויות כמעט שוות לזכויות איש צוות, כל עוד לא הוסדר עניינו. גם הצעת התקנות הזאת אינה מלהיבה את בעלי האניות הישראליות, משום שהיא מטילה עליהם את האחריות לכל נוסע סמוי שיתגלה באניה. יש להניח שבטופו של דבר יאושרו הצעות אלה, כי בתחום החוקה הימית – הנכונות לעדכן אותה ולתקן אותה – צועדת ישראל בשורה הראשונה של המדינות הנאורות. אגב, החוקה הימית הישראלית נשענה לא מעט על החוקה הימית האנגלית.

כאמור, עניינה של רשימה זו הוא מצבו האישי של רב־חובל שגילה נוסע סמוי באנייתו. כיחון שחובתו של קברניט למנוע כניסתו של נוסע סמוי לשטח האניה שהוא מופקד עליה, עורכים הצוותים חיפוש קפדני באוניות לפני שהן מפליגות מנמלים „פרובלמאטיים". לאחרונה צויידו קברניטי אניות בפצצות־גז קטנות, ועובדי האניה מסילים אותן לכל מקום שעשוי לשמש מחבוא לנוסע סמוי. לא תמיד עומדים אמצעים אלה כנגר רצונו הנחוש של איש מזוהרעב ומיואש, שהחליט להסתנן ויהי מה לעולם שבע יותר ופתוח יותר. גם אם הפרשה מסתיימת בגילוי האיש ובהורדתו בחוף או בנמל הקרוב, רושמים נקודות שליליות בתיק האישי של רב־החובל; משום שהטיפול בנושא גזל זמן, וזמן של אניה עולה כסף רב. קל וחומר אם אין מצליחים להדיר את האיש לחוף והוא מפליג באותה האניה חודשים שלמים.

לפני כשנה וחצי, למשל, התגלו באניה שבבעלות ישראלית שמונה נוסעים סמויים, שהסתננו אליה בנמל ג'נרג'טאון (גיניאה הבריטית לשעבר). הקברנים התייעץ עם בעל האניה ואחרי התלבטויות רבות החלט לא לחזור לנמל־המוצא משום שבלאו־הכי לא היו מצליחים להיפטר מהנוסעים האלה ושלטונות הנמל היו עוד מענישים על כך את רב־החובל. האחראים הביאו בחשבון גם את תחשיב ימי ההפלגה. משהגיעה האניה לנמל אנגלי, ואנשים אלה ידרו לחוף אחרי מרס מייגע, אולץ בעל האניה לשלם להם שכר בעד כל ימי ההפלגה ופיצויים בשיעור של שלושה חודשי שכר – לפי התעריף הרשמי של אגרון התובלה הבין־לאומית.

דוגמה אחרת שעשויה ללמד על קשיי הבעיה היא פרשת ששת הימאים ההודים, ניצולי אניה קפריסאית, שטבעה לא רחוק מחופי לבנון. הששה הצליחו להגיע בסירת־הצלה לחוף נהריה. הם היו באפיסת כוחות גמורה, בלי כסף וללא אמצע

מכתבים למערכת דבר

שני מיעוטים זה מול זה

אין ברצוני לסנגר על המשטר הסובייטי כמשטר המביא אושר לאנושות. לצערנו, עוד לא קם משטר כזה שישא בחובו חיים שוויוניים מבחינה חומרית ותרבותית לבני־אדם. ככל משטר יש מועדפים החיים על חשבון אחרים. אולם נעשה עוול להיסטוריה אם נשווה את המצב של אזרחי רוסיה מבחינה חומרית, תרבותית והשכלתית למצבם בימי הצאר הרוסי. קיים שוויון מינימלי לרוב אזרחי מדינה גדולה זו. אין שורר בה רעב כפי שזה תואר ברומנים של מקסים גורקי לפני המהפכה. בכל זאת משהו השתנה ויש לקוות, שבימינו מתחוללים מתחת לפני השטח תהליכים חברתיים לצד הליברליזם המחכים רק לגושפנקה חוקית במרוצת השנים בעתיד.

רוסיה הסובייטית מכילה בתוכה חרבה מיעוטים אתניים. היהודים המונים יותר משני מיליון נפש הם אחד המיעוטים האלה. ניתן לשאול: האם מצבו של המיעוט היהודי יותר גרוע מיתר המיעוטים? עובדה היא, שכל העולים יבואו ארצה במרוצת השנים היו ברובם בעלי השכלה. ביניהם רופאים, מהנדסים, רופאי שיניים, מנהלי חשבונות, פיזיקאים וכימאים ועוד. מעטים היו ביניהם בעלי מלאכה ועובדי כפיים.

מתופעה זו אפשר ללמוד שהמיעוט היהודי לא היה מקופח בשטח זה. האם מאפשרים למיעוט גרדף תנאים של התקדמות בהשכלה, שבצידה תנאים חומריים יותר טובים? יתידה מזאת, האם יש הגידה חופשית מארץ זו? האם רק היהודים רוצים לצאת ממנה? האם לפולנים, לאוקראינים, לארמנים אין קרובים בעולם החופשי? רבבות חיים בקנדה ובארה"ב שהיו רוצים לראותם לצידם. מדוע צריכים היהודים להיות מועדפים יותר בשטח זה משאר המיעוטים, שסובלים מהמשטר השרירותי הזה, המונע הגידה לעולם החופשי?

לא הייתי כותב את המכתב הזה לולא ראיתי את הכתבה בתכנית „מבט" בטלוויזיה (10.10) שתיארה את חייה העלובים של העיר הערבית אום אל פאחם, המונה 25 אלף נפשות ללא מערכת ביוב מסודרת, ללא בתי־ספר ראויים ללימוד, ללא מדרכות וצפיפות גדולה, כי אין בנייה נוספת לילדה המתרבה. אין תקציב לנקיון הסביבה, בכל פינה עוובה ולכלוך, ללא עובדים סוציאליים ביחס לאוכלוסיה. לא כך המצב ביישובים הסכנים היהודיים שבאיזור, הנהנים ביד רחבה מתקציבי הממשלה. ניתן לשאול: האם כך חיים היהודים ברוסיה הסובייטית? מדוע לא ניתן דוגמה דווקא אנו שמרעישים עולמות כדי לראוג ליהודים. כיצד אנו בעצמנו מתייחסים באדישות למיעוט הערבי החי בתוכנו במדינתנו הדמוקרטית?

חיים חצורי
איילת השחר

דברים המתייחסים למציאות אחרת

שמחתי מאוד לקרוא במכתבו של מר אברהם חצרוני המופנה אלי, שפורסם במדור „מכתבים למערכת" („דבר", 20.11.86), כי הוא אומר, כי הוא גאה על כך שבמדינת ישראל נושאים בתפקידים חשובים בני המיעוטים ובני דתות שונות ללא אפליה של מוצא או דת.

לא הבנתי איך הדברים האלה מתיישבים אצלו עם קריאתו לא לאפשר לערבים למלא תפקידים בכירים במדינת ישראל (בשם הרמב"ם כביכול), דברים שחבר הכנסת גרשון שפט עצה במכתב לעיתון הארץ (7.11.86) באומרו, כי דברי הרמב"ם מתייחסים למציאות אחרת ואינם נוגעים למשטר דמוקרטי של ימינו, שבו קבע הציבור עלידי נציגיו, כי מי שאינו יהודי יכול לבחור ולהיבחר לתפקיד ציבורי.

מר חצרוני חזר והדגיש במכתבו את הסבל והרדיפות אותם סבלו היהודים בקרב עמים אחרים ששאם היה בשואה. האם, מר חצרוני, ההיסטוריה המלאה בסבל ועינויים אותם עבר העם היהודי בגולה אשר אותם ציינת, ובצדק, אין בהם כדי לפתח תוש של צדק ואף הזדהות עם המיעוט הערבי בישראל החי בנאמנות שאין דוגמתה למדינה מאז היווסדה?

בתורה, שהיא ספר הספרים, כתוב „וגר לא תלחץ ואתם ידעתם נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים" (שמות כ"ג).

מגילת העצמאות מצהירה על כך, כי: „מדינת ישראל... תהיה מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל, תקיים שיווין זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין". על הדברים האלה תתומים נציגי כל המפלגות בישראל כולל המפלגות הדתיות (אגודת ישראל והמזרחי) ונציגיהם – הרב יצחק מאיר לוין, הרב פישמן, הרב קלמן כהנא, הרב דאב גולד, הרב ורהפטיג והרב צבי פנקס.

לבסוף, בספרו החדש „הכרעות גורליות", מביא האלוף (במילואים) פרופ' יחושפט הרכבי את תפיסתו של הרב הרצוג ז"ל, שהיה רב ראשי בארץ ישראל, כי פג תוקף תקנת „גרתושבי" לגבי מוסלמים החיים במדינת ישראל ויש על כן להתייחס אליהם כאל שאר האזרחים בישראל, מה שתואם בדיוק גם את הדברים במגילת העצמאות לגבי הערבים תושבי מדינת ישראל שתינתן להם „אזרחות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה המנניים והנבחרים".

עזמי מסאלחה
בית בריל

דבק ברמב"ם כשנוח לו

„הוויכוח על ח"כ דראושה כסגן שר". בכותרת הנ"ל התפרסמה ב־3.11.86 ב„דבר" במדור „מכתבים למערכת" מכתב של אברהם חצרוני, נשיא בית הכנסת הגדול בת"א ובה בקשה לח"כ דראושה שישים לב, ויסיק מסקנה מהחלכה שפסק הרמב"ם „לא תוכל לתת עליך איש נוכרי אשר לא אחיך הוא".

מחר הדבר שהנשיא הנכבד של בית הכנסת האורתודוקסי הגדול בת"א נזכר בהלכת הרמב"ם הנ"ל רק בעת, כאשר ח"כ דראושה הוצע לתפקיד סגן שר. הרי זה מכבר יש בצה"ל עשרות רבות, ואולי מאות, בעלי דרגות דרוזים, וביניהם גם קצינים בכירים ביותר, המפקדים על חיילים יהודים, לרבות דרוזים, וכאן לא מדובר בתפקיד אזרחי אלא בתפקידים שמחותם דיני נפשות. בכל זאת, לא שמענו שהנשיא הנכבד חצרוני יציע לגייס מישיבות צעירים כדי למנוע „לתת עליך נוכרים". בשטח של בישמון, לחימה וסיכון חיים אין הוא דבק בהלכות רמב"ם ואינו מבקש סליחה ממפקדים דרוזים השופכים דמם, בשעה שבחורי ישיבות משנגים בבטחה כתבי הרמב"ם, שעליהם מסתמך מר חצרוני בפנתו לח"כ דראושה ובבקשו סליחה ממנו על שהוא מפנה אותו לרמב"ם. מעניין לדעת גם, אם רביקותו ב„מב"ם של מר חצרוני מדריכה אותו רק כאשר הדבר נוגע לאיש ממוצא ערבי או שהוא דבק בו, למשל, גם בשטח של רפואה ומונע מעצמו ומבני משפחתו כל טיפול, ברזח זמנו, ושאינו מתיישב עם דעותיו של הרמב"ם ברפואה.

מר חצרוני הנכבד יודע מהאי היטב שרבנו משה בן מימון קיים יחסים ידידותיים ביותר עם ערבים וחי בתוכם. דבים מאוד מספרי נבחנו בערבית הוא היה מקורב לחצר צלח אדין. דומני שזו פגיעה חמורה ביותר ברמב"ם ובזכרו לבקש ממנהיג ערבי, תוך הסתמכות על הרמב"ם, שיסתלק ממשרה השובה שהוצעה לו עלידי חבריו היהודים. למר חצרוני ידוע מהראי שהרמב"ם מונה עלידי ערבים לנציב ליהודי מצרים ואם מר חצרוני כל כך דבק ברמב"ם עליו להציע נציב ערבי לערבי ישראל ולא לשלול הצעה על סגרשר ערבי. מחר שלא שמענו מפי חצרוני ומפי שותפיו לדעה קריאה „לא תוכל לתת עליך איש נוכרי" לעבר נסודי קרתא המבקשים להיות תחת שלטונם של המלך חוסיין או ערפאת.

ובקשה לי ממר חצרוני: אם יש לו השקפה גזענית־כהנאית אנא יאמר אותה בשמו שלו ולא בשם אחד מגדולי עמנו ויכתים במעשהו את שמו.

דוד בצלאלי
תל־אביב

דברים המתייחסים למציאות אחרת

השקיעו מיליונים – והתוצאות אפס

דובר משרד התקשורת וחברת „בזק" במכתבו ל„דבר" מ־4.11.86 מציע „לציבור להתאזר בסבלנות"... בעניין שירותי רואר וטלפון. הוא זורה חול בחדקו לחלל 9 מיליארד שיחות טלפון במקום 6 מיליארד. מרשים מאוד. אולם אין הוא עונה על שאלתנו מ־26.10, למה אין עוד טלפון ציבורי בהר הכרמל, ליד בית בנדורי. עלינו לציין, כי הטלפון הציבורי החדרי שם משרת גם את בעל קיוסק העיתונים.

שאלתנו – למה בזמן המנדט כשהיה ציוד עלוב ביותר ומספר עובדים מצומצם היה יחס ושירות אריב לקוח. החל"מ יודע מניסיון אישי, ויעידו על כך עובדים לשעבר במחלקת הטלפונים, כי על כל מכשיר מקולקל יותר משלושה ימים, היו חייבים הסבר למנהל המחוז... ומהנדס זה עסק בין השאר בשירות הבין הרישי ועיסוקו ברואר היה רק כיסוי... בכל זאת היתה משמעת והיה יחס לקוח.

וכיצד יגמק לנו הדובר את פשר התורים לאין סוף בכל סניפי הדואר. כאן כבר לא מדובר ברשת ותשתית וציוד וכו'. דוגמה נוספת: ברחוב סוקן, באבן גבירול בת"א, ישנה תיבת דואר לשלשל לתוכה מכתבים, בסניף פינת ארלוזורוב, ותיבה שניה בשדרות נורדאו.

כאן מדובר באוכלוסיה של קשישים שצריכים להתרוצץ כדי לשלוח מכתב מהלך כמה רחובות.

ומה עם המכתבים בת"א המגיעים במקרה הטוב ביותר באיחור של חמישה ימים. האם קשה להתקין תיבות מיוחדות כבהוג בעולם, עבור ת"א בלבד? בבית המיון הממוכן בת"א הושקעו מיליונים רבים, הכניסו את שיטת המיקוד והתוצאות אפס.

אריה ארז
תל־אביב

שווים ושווים יותר

מדי פעם מופיעה בעיתון יריעה על שר זה או אחר, או על פקיד בכיר, שעשה בדיקות שיגרתיות־תקופתיות בבית החולים.

אני מבקש ממזכיר ההסתדרות וממנכ"ל קופ"ח שיו־ר־עתי מדע תדיר אנו שומעים על אנשי השלטון שנכנסו לבתי חולים „לבדיקות תקופתיות־שיגרתיות" ומדוע, למשל, אני הקטן, חבר ותיק בקופת החולים ההסתדרותית מעולם לא הוזמנתי לבית חולים לעבור אותן בדיקות, וכב"ל לגבי אשתי וכל בני משפחתי.

האם עלי להבין מכאן שיש שני סוגי חברים בקופת חולים: חברים רגילים וחברים ששווים יותר ומקבלים יותר?

יהודה פלדמן
באר שבע

מה ההיגיון?

בזמן האחרון, אפשר היה לקרוא בעיתון, שהנה עוד מעט ובעיית קבלת התרופות בקופ"ח תיפתר. אבל לא כך הדבר לצערי. כבר החודש השלישי, שאני קונה חלק מהתרופות הדרושות לי בבית מרקחת פרטי.

באוגוסט שילמתי עבור 30 גלולות אדאלאט 20 ש"ח. בספטמבר שילמתי עבור 30 גלולות מבאלאט יותר מ־16 ש"ח ובאוקטובר שילמתי חלק מתרופות איזוטרד ואיזוקרדיד יותר מ־22 ש"ח. הכסף מוחזר לי בקופ"ח. אבל נשאלת השאלה: מה ההיגיון בדבר הזה? הלוא קופ"ח משלמת פי 3 או 4 בסופו של דבר. הרי, שאין אני יחיד. ישנם כאלה מאות ואולי אלפים. עד מתי יימשך הדבר הזה?

דב קוץ
פתח תקוה

נוסע סמוי באניה (המשך ממדור 7)

לא היו תעודות זיהוי. הששה שהו בארץ חצי שנה, על חשבון אינוחי הימאים, משטרת ישראל ומדינת ישראל, ובקשיים מרובים הצליחו לחזור לבני משפחותיהם המתגוררים בהודו.

קברניט ישראלי, המגלה בלב ים נוסע סמוי באניתו, חייב לנהוג בהתאם לחוק ספנות וימאים, שפורסם בשנת 1973 וכנכון לתוקפו כעבור שנה. הסעיפים הרלוואנטיים הם סעיף 52, המתייחס לאמצעים להבטחת הציוד, וסעיף 53 הנשען על סעיף 52. בסעיף 52 נאמר: שקברניט רשאי להשתמש בכל האמצעים הסבירים, בנסיבות המקרה, הנראים לו כדרושים להבטחת עניינם שכפופים להם האנשים שבכלי־השיט שבפיקודו. בסעיף 53 נאמר, שכל שימוש בכוח או כליאה או כבילה או סגירה או מעשה אחר כיוצא באלה, הנעשה נגד אדם שבכלי־שיט מכוח סמכות הקברניט לפי סעיף 52, חייב הקברניט להודיע עליו באמצעים המהירים ביותר שבידו למפקח על הימאים, לנציג החברה הקרוב ביותר למקום האירוע, ולבעלי כלי־השיט. אם המעשה נעשה נגד איש צוות, עליו להודיע לארגון היצג שלו (איגוד הימאים).

סעיפי החוק מתייחסים לכל האנשים שבאניה, לא רק לאנשי הצוות, ונשמר בהם כיבוד העקרון של מתן ערבות לחיי אדם. ככל הידוע, המתפק אבנר גלעד ברישום קצר של הפרשה ביומן אניתו.

פרשת אבנר גלעד והתפוצצה בעקבות

כתבה בעתון „הארץ" והדרשם הקשה שהתיזה אותה, כתבה. את הפרשה בדקה „רעות הדרום", הקברניט והשעה מתפקיד למשך 60 ימים, ובעקבו אבנר גלעד עידכר לפני ביולדרין המשלחתי לימאים בסענה שהשעיה איבה במעמדה, והוא, וכן בעדעודה, בלבד שלו, בהתאם לחוק ספנות וימאים, הצביר מנהל מיהול הספנות את הזיק לבדיקת המשמרת, משום שהיה חשד למעשה פלילי. גם היזעק המשפטי של הממשלה הינוה את פרקליטות המדינה לבחון את הזיק ומכאן היתה קצרה הדרך להגשת התביעה נגד הקברניט לבית־הדין המחוזי.

גם אם יוכבה רב־חובל אבנר גלעד במשפטו בבית־הדין העליון, הוא עתיד לעמוד לחקירת המועצה להסמכת הימאים, שתבחן אם הוא פעל בהתאם לכללי יומאות טובה. למועצה זו יש כלים וסמכויות לזכות יורדים או, להבדיל, להעניש בדרכים שונות, לרבות שלילת זכותו לעבודה בים.

חכמים, היזהרו במעשיכם!

בכל פעם שהאוצר מחפש פתרון לקיצוץ בתקציב קמים כמה באונים כלכליים בהצעה הבלתי־מוסרית ובלתי־צודקת על הטלת מס על קיצבאות הנימלאים שבעבר שולם.

מכל שכבות העם בחרו דווקא בשכבה החלשה ביותר כפתרון לבעייה. החישוב שלהם הוא – שבהטלת המס על הנימלאים יוריד את רמת החיים ומחוסר אמצעים מספיקים למחיה ולטיפול במחלותיהם יקצרו את חייהם ואז יהיו פחות קיצבאות לתשלום ובזה ישיגו את הפתרון.

לגאונים ויחמי ההצעה אומר: היזהרו במעשיכם, כי זאת בדשה ותרפה למדינה נאורה הגומלת לבניה שבצעירותם נתנו את הטוב היפה שבחייהם להקמתה, בקיפוחם מזכויות שרכשו במיטב כספם להבטחת עתידם המשולל מהם בשנות חייהם האחרונות ואישפוזם של אלה הזקוקים לבתי־אבות ומוסדות סיעודיים ולמנוע מהם האפשרות לרכוש כלי עזר ומכשירים למיניהם כעזרה חיונית להמשך תיפקודם.

אם טוכת המדינה והעם לנגד עיניכם עליכם לתת דוגמה לעם בכך שקודם תטילו מס על משכורותיכם השמנות בתוספות למיניהם, על שרים, חברי כנסת, מנכ"לים, שופטים, דיינים ועוד. כמוכן על בעלי היאכטות ומחזיקי המכוניות המפוארות בדגם 1987 וכתוצאה תשיגו סכום העולה על כל הסכום של קיצבאות הנימלאים ביחד. הנוגעים בדבר לא ידגישו ולא ינוקו.

אני מקווה, שגם הפעם כבעבר, נצליח אנו הנימלאים דהיום יחד עם אלה של מחר ובתמיכת דעת־הקהל והסתדרות ובעזרת השדולה של 65 חברי כנסת להעביר את רוע הגזירה אחת ולתמיד כך שהגולם לא יקום לתחיה.

משה רבינוביץ
תל־אביב

בתי קולנוע

■ תל־אביב

אמיר: יחיד נגד כולם 7.15 ,9.40
אורלי: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,4.30
סין (אלנבי מחודש): איפה העזינות?... לעזאזל! 5,7.15 ,9.30
הצילו את המציל 11.35
בית לשיק: היימן שלי עם אנני מן־יידה: אהבה בשוקים 4.30 ,7.15 ,9.30
גורדון: חמים וטעים 9.30 ,7.15 ,4.30
גת: אהבה מכושפת 7.15 ,9.30
דיזנגוף 1: מנה ליזה 11 ,1.30 ,4.45 ,7.15 ,9.40
דיזנגוף 2: מכבסה יפהפיה שלי 11 ,1.30 ,4.45 ,7.15 ,9.40
דיזנגוף 3: נשיקת אשת העכביש 11 ,1.30 ,4.45 ,7.15 ,9.40
דקל: צרות גדולות בציינה טאן 7.15 ,9.30
דריי־איר: ב"ט לשוטרים 9.30 ,7.30 ,חצות – סקס
הדר: שכט רב המערות 7.15 ,9.30
בית לשיק: שגעני 11.15
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 4.25 ,7.00 ,9.45
חן 2: גשרע אתמול והיום 5 ,7.25 ,9.45
חן 3: צבע ארגמן 6.15 ,9.15
חן 4: דוגה פלוד נשואה לשניים 11 ,2 ,5 ,7.40 ,9.50
חן 5: רומן של אתמול בלילה 11 ,2 ,5 ,7.00 ,9.45
לימור: שוברי הלבבות 7.15 ,9.30
לב 1: הנבל הכדורמי 2 ,5 ,7.30 ,9.40
לב 2: בעקבות הכרך 2 ,5 ,7.30 ,9.40
לב 3: מלכת הכיתה 2 ,5 ,7.40 ,9.40
לב 4: אותלו 9.45 ,7.30 ,5 ,2
מזרביה: מגור לרגל שיפוצים
מקסים: כנגד כל הסיכויים 7.15 ,9.30
סינמה 1: יפה בוודוד 4.30 ,7.15 ,9.30
סינמה 2: ניצוץ הדדים 4.30 ,7.15 ,9.30
ממדיה: מגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 7.30 ,9.30
פריז: עוברת אורח 11.30 ,9.30
מנהטן
אשף: הכרזות אהבה מפוקצה 7.00 ,9.30
תמר – רמת־אביב: סלם נפלו על הראש 7.15 9.30
11.45 מופע הקולנוע של רזקי
שחף: חנה ואחיותיה 7.00 ,9.30
הבלה: ראובן ראובן 5 ,7.15 ,9.30
תל־אביב: איש הנבחה 7.15 ,9.30

■ ירושלים

אדיסון: שכט רב המערות 4.30 ,7.00 ,9.00
אדיון 1: שובו של הנוסע השמיני 4.00 ,6.30 ,9.00
אורנה: הפיראטים 4.30 ,6.45 ,9.15
בית אבורן: גלישולי 5,30
קרמ נגד קרמ 7,30
פינק פלויד – הזמנה 8.00
חצות – הדוגר
הצלם הקטן בביתי האמתי: מנה ליזה 7.00 ,9.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30 ,7.15 ,9.15

אור 3: צרות גדולות בציינה טאן 4.30 ,7.00 ,9.00
ביל אור: אהבה מכושפת 4.30 ,7.00 ,9.15
בפיר: חנה ואחיותיה 4.30 ,7.00 ,9.00
סמרי: הכרזות אהבה מפוקצה 7 ,9.15
עדן: איש הנבחה 9, 7, 4.30
רון: הנבל הבקבוק 9, 7, 4.30
מיטשל: בעקבות הכרך 7.00 ,9.00

■ חיפה

אורה: שכט רב המערות 4.30 ,7.15 ,9.30
אורלה: הכרזות אהבה מפוקצה 4.30 ,7.00 ,9.15
אמפיתיאטרון: עיר ללא רחמים 4.45 ,7.15 ,9.30
ארמון: איש הנבחה 4.30 ,7.00 ,9.15
עצמון 1: אהבה בשוקים 4.45 ,7.15 ,9.30
עצמון 2: מנה ליזה 4.45 ,7.15 ,9.30
חן: שובו של הנוסע השמיני 4.30 ,7.00 ,9.15
מאיר: יחיד נגד כולם 4.30 ,7.00 ,9.15
קדיאור: עוברת אורח 7.00 ,9.15
רון: ניצוץ הדדים 4.30 ,6.45 ,9.15
רב גת 1: גשרע אתמול והיום 4.30 ,6.45 ,9.15
רב גת 2: כולם נפלו על הראש 4.30 ,7 ,9.15

■ קרית־ביאליק

כפיר: צרות גדולות בציינה טאן 7 ,9.15
מביון: הרמפיסט 7 ,9.15

■ קרית־חיים

בית העם: יחד רבש מכושף 7 ,9.15
הזומל: הנבל הבקבוק ורע וחלא נורא 4.30 ,7 ,9.15

■ קרית־ים

ניצן: צביטה בלב 7.00 ,9.15

■ קרית־מוצקין

אורנה: אלני 7.15 ,9.30

■ אשדוד

אסתר: שתי אצבעות מצידון 7.15 ,9.30
אשדודי: צרות גדולות בציינה טאן 7.15 ,9.30

■ אשקלון

אסתר: מוסל ושבו ניגבה 7.15 ,9.30
מאיר: חופשה מטורפת באיחוד 7.30 ,9.40
רוני: חסיפה הדמים 7.00 ,9.30

■ באר־שבע

חן: אהבה בשוקים 4.30 ,7.30 ,9.30

■ בת־ים

עצמאות: אהבה בשוקים 4.30 ,7.15 ,9.30

■ הרצליה

היכל: אהבה בשוקים 4.30 ,7.15 ,9.30

מלון דניאל: הרמפיסט 7.15 ,9.30

■ קרית אונו

מרכז קדיאלה:

■ עפולה

מסיתרון: סיפורה של אנגנס 8.30

■ דולון

אירמון: שתי אצבעות מצידון 7.30 ,9.30
הצילו את המציל 11.30
מגדיל: לאה 9.30 7.15 חשוך
מתנים קרית שרון:
סבי: הרמפיסט 4.30 ,7.15 ,9.30
רינה: רעם הנינה 7.15 ,9.30

■ טבריה

אביב: עולם הפורענות 7.15, 9.30

■ כפר־סבא

סמל: גברתי המאמן 7.00 ,9.15
חן: הנבע ארגמן 6.30 ,9.15

■ לוד

אורלה: יפה בוודוד 7.15 ,9.30
נוה זיו: שגעון של לילה 7.00 ,9.30

■ נהריה

נהר: נשיקת אשת העכביש 7.15 ,9.30

■ נתניה

סמרטיה: שכרון חושים 5 ,7 ,9.15
אפרי: יפה בוודוד 7.00 ,9.15
שרון: חנה ואחיותיה 5 / 7.00 ,9.15
לחזה המרבר

■ פתח־תקוה

שלום: הפיראטים 7.15 ,9.30
היכל 1: אהבה בשוקים 4.30 ,7.15 ,9.30
היכל 2: חנה ואחיותיה 4.30 ,7.15 ,9.30
היכל 3: הנבע ארגמן 4.15 ,6.45 ,9.30

■ ראשון־לציון

נעמה: היחפן מבוזולי הילס 7.15 ,9.30
ראשון: שובו של מקצוען 7.00 ,9.30

■ רחובות

בית העם: שתי אצבעות מצידון 7.15 ,9.30
הדר: הנבע ארגמן 6.30 ,9.30
חן: הנבל הבקבוק ורע וחלא נורא 7.15 ,9.30

■ רמת־גן וגבעתיים

אגאדיר: שובו של הנוסע השמיני 4.00 ,6.40 ,9.30
אירמון: שן תחת שן 4.30 ,7.30 ,9.40
לילה: חנה ואחיותיה 7.15 ,9.30
הדר: אותלו 4.30 ,7.00 ,9.30
רב גן 1: היחפן מבוזולי הילס 5 ,7.20 ,9.40
רב גן 2: נשיקת אשת העכביש 5 ,7.00 ,9.40
רב גן 3: 3 רווקים ותינוק 5 ,7.30 ,9.40
רב גן 4: גשרע אתמול והיום 5 ,7.30 ,9.40
שבוע: צביטה בלב 7.15 ,9.30

■ רמת־השרון

מרכז: מסעות גוליבר 4.00 ,7.00, רמז
מסע עסקים של אבא 9.30

■ רעננה

אורנה: הנבל הרע וחלא נורא 4.30 ,7 ,9

■ רמלה

אורן: קוד הרעם 7.15 ,9.30

אל־מנקש

בכל רחל החשפחה!

בתי מרקחת ליום חמישי 27.11.86

תל־אביב
כם – פרישמן 66 – 257326
מחור – מחור 3 – 442804
ירושלים
מרום – רח' בית לחם 82 – 717551
ואיפה
הניחה – הניחה 22 ב"ש – 281905
פתח־תקוה
כפר גנים – לחמי הגיבור 6 – 9227416
בר־יבנה – רמת־גן
ירושלים – ירושלים 62 בר־יבנה – 788515
הדסה – כצנלסון 151 רמת־גן – 722271
בת־ים – הלוון
מחור – הגיבור ריק 20 בת־ים – 583360
מכבי – שוקר 35 חולון – 895571
רעננה – בר־יבנה – הדר השרון
אבנר גלעד – ויצמן 34 בר־יבנה

מוקד מידע מלאכי
של קופות חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת והג וכן אינפורמציה על הנרמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אח"צ – ☎ 03*433800, 03*433800

טבע חמשיות
קוסמטיקה בטעם

שיקום עוד לא רואים

(המשך ממדור 7)

ההזקלאות: ברובם, אם לא בכולם, הושקע הרבה יותר משהיה דרוש, אלמלא נעשו שגיאות בהקמתם וביחולם. אז מה, נמנוע עכשיו את המרינה?

עם זאת, יש בהמשך קיומו של „מנועי בזבזשמש" סוכריה גם לכלכלני האוצר. מתוך החישובים הנעשים כלשכתו של שר־הכלכלה בר יעקבי נראה, כי סביחת המפעל תעלה הרבה יותר מהמשך קיומו. מתוך הסך הכולל של המתבות, רק 20 מיליון דולר הם חוב לממשלה. 80 המיליונים הנותרים הם למיגור העיסקי: 50 מיליון לבנקים ו־30 מיליון לספקים שונים. לא יעלה על הדעת, שהממשלה תתמסק מלשאת באחריותה לכספים אלה. אין זו שאלה מוסרית בלבד – אם כי גם משאלות מוסריות לא צריך להתעבר – אלא גם עניין מעשי מאד. איך אפשר לצפות, שהמיגור העיסקי והפרטי יוסיף לנהל עסקיו כתמול־שלשום עם המיגור העיסקי הממשלתי, אם המדינה, כבעלים, תתנער מהתחייבויותיה בבית־שמש? על כך יש להוסיף את התשלום המגיע ל„פרס אנר וסיסי" ולבסוף את פיצויי הפיטורים ל־700 עובדים. חשבון זה, אף שעדיין לא נעשה עד הסוף, עלול להגיע להרבה יותר מ־100 מיליון דולר, אולי פי שניים מזה.

בו בזמן, המשך קיום המפעל יעלה הרבה פחות. את החוב לבנקים אפשר לפרוס ולא יהיה צורך להחזיר כיו. בעת זו הדרש סכום של כ־30 מיליון דולר כדי לפרוע חובות לספקים ולהגיע את גלגלי הייצור. מרגע שכספים אלה לא יעיקו עוד על תחשיבי המפעל, הוא יוכלו ויוכל להתחיל בהדרגה לשאת רווחים. כבר עתה מגיעות המכירות לעובר ל־20,000 דולר בשנה, והרבה יותר מתפוקה הכמוצעת בתעשיה הישראלית. טובים הסיכויים שתוך זמן לא רב מרי יהיה „מנועי בית־שמש" למפעל תעשייתי בכל מפעל אחר.

במחיר ההשקעה הנוספת הנוכחית הקבל המרינה מפעל טכנולוגי עתיר ידע, בזה שקברניטי המשק מייחלים לו הטכם הוערב, ורזוקא בעיירת פיתות, שבעייתיותה תהיה בדרך זו לגאלת הקבר. אשר למערכת הבטחון, יוסיף בה נרבך חשוב לייצור מעטות חיוניות ולתעוזקנן. גם אם אין זה נראה הבריח כיום, הוא עשוי להיפך בהרי־ין לחיוני ביותר, כפי שכתב־מלאכה בלתי ידועים לפני מלחמת ששת הימים נהפכו אחריה למפעלים בשחוניים חיוניים, בלי שאיש חזה זאת.

פרשת „מנועי בית־שמש" לעולם לא היתה מגיעה לאן שהגיעה, אילו קיבלו מבשלה את ההזלאות הדרושות במועדן ולא המתינו עד המשבר. היה אפשר לפתור את הבעיה בפחות בסף, בפחות כאב ראש וגם תוך גמילת פחות סיכונים, אילו עשו ממשלות את שנדרש מזן לפני שלוש־ארבע שנים, אפילו לפני שנה. אבל ממשלות ישראל עוברות בשיטת ה„יהיה בסדר" הידועה. לגרבה המזל, השיטה מגליחה ברוב המקרים. הפעם היא נכשלה. חשוב שעכשיו תעשה הממשלה את הדרוש באומץ ומיד.

טלוויזיה

5.30 „מקרון 1" – שם הפרק: „סיפור אהבה".
5.55 „ביין איור" – פרק שלישי.
6.20 סרט מצויר.
6.25 מסוק של מקום – מבט אל בדשמן.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „שבועון טלוויזיה" – אירועים מן העולם (תרגום עברית).
7.00 מגאש – דיון בענייני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „אנתרופולוגיה במבחן" – סרט תעודה בעקבות מחקרה של האנתרופולוגית מרגרט מיד על פפואה־גינאה החדשה.
10.30 ראול ואלברה – פרק שלישי: אשת שר החוץ של הונגריה מסייעת גם היא לואלנברג, באמצעה מביאים לידי הפסקה זמנית של המשלוחים והחרג. אייכמן אינגו ענגר, גם כאשר מנקים רוסים מתקרבים לבודפשט.
11.15 „בלויזה" – אמנויות בארץ ובעולם. מנחה כרמית גיא.
11.55 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 סלסקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 קשת רבנו: אור הדרים (כ).
08.40 בלי מדחה: ביבים 3.
09.00 ארץ כולה (כ).
09.20 מדעי הטבע (חטה"ב): המצבים הנוגים של הנוגר.
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 עברית מדוברת (ר־ה).
11.30 אנגלית ז'.
12.00 מדעי הטבע (על יסודי: ירוסים.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 הסטוריה, עלי־יסודי, הנשרה: הרפורמציה, מאה מתקמת.
1.30 מפרחה: משפט הירושה.
2.00 סלסקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קשר משפחתי: שרוד חדר.
3.00 כאן כאן: נסיכי הגחליליות הדרקון.
3.25 רחוב סומסום: לדקר.
4.00 חדרה.
5.00 עדן ודנה. מנחה גרשון ריימר.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בוקאנה ניגוחה – קבינה: חמישיה לכל־נשיפה מעין סוי 2 בפה מג'ור (המוסיקה כליתנשיפה הבלגית); פרגולה: קונצרטו בסי מנול מג'ה, לכנור וכלי־קשת (ב. מוטומלי / המלגים מוגבה / ק. שיבוגה: מוצארט: אקוולסטה יובילה מוסס לסופראן וחזמורה, ק. 165 (א. קידקבי / תז. האקדמיה לכלים עתיקים / כ. הוגוודה: שוברט: פנטסיה אופוס 103 בפה מינור ד. 940 לפסנתר ב־4 ידיים ור. לופ / ב. פראיה).
09.00 קונצרט בוקר – בהתוכן: סימפוניה מס' 1 בדו מג'ור, אופוס 21 (תז. האלה / ג' לוגרבו ברהמס: 11 שירי מעגים, אופוס 103 למקהלה ולפסנתר (המקה. הקאמ. א. אריקסון); ם. פרנק: סונטה לפסנתר ולכנור בלה מג'ור ו. בדנמסן / ש. מיינץ: פרשינו: שלישיה בפה מג'ור לחליל, צלו ופסנתר ו. בנס / ם. אוהנס / ב. ברידיגן: שוברט: פתיחה, נגינת בינים מס' 3 ובלט מס' 2 מתוך רוזמונדה (הסיסט. של שיקאגו / ג. לוריזג פולנק: שיטה לפסנתר וכלי נשיפה (המוסיקה כלי הנשיפה מנדיזוק / עם גילברט קולישן: דבוראק: סימפוניה מס' 3 במי במול מג'ור (מזג). הפילה הצבית / ז. נרמון).
12.00 מן הסרטה – קונצ'ן: סונטה ל־3 חלילים (ב. אברהם / ר. ריינהרט / א. שהמן); צבי אבנרי „קשתות קדיר", רביעייה לכלי קשת.
13.05 בהאוזנה ניגוחה – בהתוכן: „ליאונורה", פתיחה מס' 3 בדו מג'ור (הפיל. של ניד־זיק / ל. ברנשטיין: רבנר: שנצרטו ברה מינור לחליל ולתזמורת אופוס 51.
15.00 מנגנים.
16.00 אתנוחתא – שליטיית בוסיקאבה. ע. צב. פסנטר / א מלמד, כנור / ש. לוריין, צ'לו, בהתנתפות ב. הרמן, ויולה. בסהוכן: סלייטיה במרבמול מג'ור, אופוס 1/1; ם. אבידזון מראלוג (1985: בסודה: שמאן: רביעייה בסי במול מג'ור, אופוס 47.
17.00 קשה של צלילים – מגוון בוסיקלי. פרסל

בעריכת תרזה איזנברג

עישון בהריון ונזקיו לעובר

מאת עלי כהן, דנמארק

בשנתיים־שלוש האחרונות ירד משקל התינוקות הנולדים בדנמארק ב־10 אחוזים – ממוצע של 3600 גרם בעת הלידה ל־3300. ארגון הבריאות העולמי, W.H.O., מציין שהמשקל הממוצע של הילודים בדנמארק הוא הנמוך ביותר במדינות הצפון הנordיות.

המיילדת גרטה פרישׁ מן העיר אודנסה המשמשת כמזקירת במחלקה הסוציאל־רפואית של האוניברסיטה המקומית בדקה תקופה ממושכת את הנושא וסקרה לצורך זה 10,000–12,000 לידות. מסקנותיה הן־משמעיות:

40 אחוז מן הנשים שילדו תינוקות ירודי־משקל עישנו בתקופת ההריון ר10 אחוזים מהן שתו יותר מכמות מסוימת של „5 מנות" (יחידות מדיה לשתיית אלכוהל), ממוקדה עולה גם, שכל סיגריה הנעשנת גורמת לרפיקות לב מוגברות אצל העובר בכמות שכמעט אינה ניתנת למדידה, לעומת 120–130 רפיקות־לב בדקה אצל עובר שאין הנושאת אותו ברחמה מעשנת.

נזק לעובר יכול להתבטא לא רק במשקל הידוד מן המקובל, אלא גם בחסר שיווי משקל בחומרים המזינים את העובר. כך, למשל, אסור לאשה בהריון לעשות רייאסות הרייה ועליה להקפיד על איזון נכון של וישאמינים.

מסקנות נוספות של המחקר: העישון והשתייה המוגברים בקרב נשים בהריון בדנמארק הם תוצאה של שחרור האשה. עתה מתכוננים שם לצאת במסע פרסום במקומות ציבוריים להסברת נזקים לעובר מחתונהות בלתי נבונה.

פדיון הבן סגולה למתגייס

מאת שמעון וייס

בצפת לא מתרגשים, כנראה, מאיחור של שמונה־עשרה שנה, העיקר – לשמור על המצוות והמסורת. לפני ימים אחדים נערך בעיר טקס יוצא דופן של פדיון־הבן לצעיר בן שמונה־עשרה, שהתגייס ממש בימים אלה לשירותו הצבאי.

פדיון הבן הוא טקס הנערך, כידוע, במלאת חודש ימים לבן הבכור, אם זוהי לידתה הראשונה של האם. הסיבה לאיחור קל זה שאירע בצפת היא: הדיר של הנער חוזר בתשובה בשנים האחרונות ומבקשים למלא אחר מצוות שלא הקפידו בהן כשהיו „חפשים", ר"ל.

ועל כן, כשהתקרב מועד גיזומו של הבן, פנו הוריו לרב ישראל סלן, רבה של הקודלה הטוניסאית בצפת, הביאו לפניו את שאלתם־בקשתם: האם מותר לערוך טקס פדיון־הבן באיחור כה רב? הרב שקל וסרב ומצא כי דחקא. על סף גיזומו של בנם לצבא, כראי גם כראי להם לערוך את הטקס, בסמיכות „סגולה לשמירת הנפש" של הצעיר המתגייס.

ככל הידוע, זהו תקדים, שבו נערך טקס פדיון־הבן לצעיר בגיל העשרה, אבל בצפת, כמו שאומרים זקניה, הכל יכול לקרות.

העור כְּבַד

ג'ינג'ט – חורף 87־88

מאת בתיה גבר

עד לא מכבר נחשבו בגדי העור לבגדי יוקרה שמחירם גבוה, ועל כן ניסו אופנאים, והצליחו חלקית, ליצור מבדים חיקויי עור, שרמו לנפה ולזאמש, ואשר מהם נתפרו בגדים חלקים יחדו.

היום אנו עדים לתופעה הפוכה: מנסים בכל דרך וצורה לשוות לעור מראה של בד. בהטבעת דוגמאות פרחים, במראה „משופשף". בצביעתו בכסף וזהב, בצבעים עזים ובפאסטלים.

הגדילה לעשות בשטח זה „ג'ינג'ט", שהציגה השבוע את הקולקציה שלה לחורף 87' עם רמזים לחורף 88', במסגרת ערב שאירגנו נשות נילי"ה, שהכנסותיו קודש להטסת תינוק לארה"ב כדי להציל את מאור עיניו.

בניגוד לרוב יצרני העור, המנסים לשוות לבגדים שלהם מראה אופנתי, אבל גם ספורטיבי־אלגנטי, כדי לייעדם לנשי המעמד הבינוני, בגדים שאפשר ללבשם בכל שעות היום וגם בערב בשיני אבזרים, הבגדים של ג'ינג'ט מוחדרים – הצעקה האחרונה של האופנה, בגוונים, בצבעים, ובעיבודי עור המותאימים לערב ולאירועים נוצצים. קשה להניח שבגד כזה יכול לשרת את הלובשת אותו יותר מעונה אחת.

הצללית של ג'ינג'ט, בחליפות, בשמלות ובמעילים היא מחוייטת וצמודה או גזרת הסרפז ההפוך, כלומר, מקסורנים רחבים מאוד בכתפיים, ההולכים ונעשים צרים כלפי הירכיים. הבלחון הספורטיבי נעלם לגמרי מקולקציה זו. הבגדים תפורים בנפה דקיקה, בזאמש אנטילופה, בצבעי הפסטל – ורוד, שנהב, סגול בהיר וטורקיז, וכמובן – בלבן ובשחור ובגוני החום, וכן בעור לבן מוטבע בכסף ובעור דמוי בר־פאיימים צבעוני.

הרוצג גם אוסף חדש לצעירים, "ג'ט" שמו. הדגמים של ג'ט נתפרו מעורות חזקים ועמידים יותר ויתחבבו על צעירים שאוהבים הרבה קישוטים ועיטורים על כל בגד. הקו: ג'ינס, חצאיות מיני ומכנסיים. בעורות חומים וחכולים משופשפים וכן בעור נפה שחור. הבלחונים והזקסים מקושטים בגדילים לרוב, במסמרות, שרשרות, שרוכים, רוכסנים, סמלים וכתפות. את שתי הקולקציות עיצבה חנה שלמן.

מי שרוצה לרכוש מוצרי עור קצת יוצאי־דופן, ללא ספק ימצא אותם בג'ינג'ט – לנשים או בג'ט לצעירים.

מארצות החום והכפור

מאת ורדה צימרמן

מה הקשר בין נמרים, זברות ורוסיה? קשר אופנתי בלבד שיצרה מגי דזברוביצקי, בעלת מפעל „מאג" לסריגים ומעצבת הדגמים שלו.

בקולקציה החורפית מערבות בשילובים כמר אפריקאיים (חולצות טוניקה ארוכות וחצאיות צרות) ומערבות בהשראה רוסית. שאת דגלה האדום הניף החורף המעצב הצרפתי ז'אן־פול גוטייה. אצלו מתבטא הדבר באותיות קיריליות המודפסות על פריטי לבוש שונים ואילו „מאג" פונה לצד ה־פולקלוריסטי יותר: חצאיות רחבות בשכבות המשלבות משבצות שחמט והדפסים גיאומטריים. החורים על עצמם בחלקה העליון של המערכת. וגם פטנט חדש ל„מאג" החורף: סריג שגם צידו השני מהווה דוגמה בפני עצמה, וכן קולקציה חדשה לצעירים, „גאנג". למבוגרים/ות יהדר מציע המפעל גוונים עשנים של דאקי. חום, אפור עם שחור ואילו לצעירים צבעים עליזים יותר בצהוב, אדום, כחול.

ארבע חברות לייצור מזון – לדין

מאת נתן רדני

בית משפט השלום בתל־אביב מאשים ארבע חברות לייצור מזון בעבירות של ייצור והעברתו מזון פגום ואי־שמירה על התקן הרישמי. ארבע החברות, המואשמות על־ידי שרה וויסמן, סגנית לפרקליט מחוז תל־אביב, הן: חברת "לחם חי בע"מ" מרחוב הנפח 4 בחולון ומנהלה יוסף לאופר; חברת "מעדנות־בע"מ" מאיחוד התעשיה גן־יבנה ומנהלה יהושע תבה; חברת "קרט – יצרני סחינה, חלבה וממתקים בע"מ" מרחוב ישמעאל 9 בבני ברק ומנהלה אלי פרנקל; מבשלת שיכר לאומית בע"מ במגדל־העמק ומנהלה חיים גולדשטיין.

תיק פלילי, "לחם חי בע"מ": על־פי כתב־האישום שהוגש, קנתה בתיה סביוס (המתלוננת) מוצר שיוצר על־ידי חברת "לחם חי" ונמכר לה בחודש מארס 1986 בסופרמרקט שברחוב דוד בן־גוריון בהרצליה. המתלוננת מצאה בתוך המוצר חוט חשמל שעבר תהליך אפיה. את המוצר בדקו אלה ריבק, מפקחת המזון במשרד הבריאות; ד"ר א.ליכט מן המעבדה המרכזית למזון ונחמה ווינברג, מפקחת מזון בלשכת הבריאות ברחוב הארבעה 14 בתל־אביב.

תיק פלילי, "מעדנות בע"מ": על־פי כתב־האישום שהוגש קנתה איילה סחרוב מוצר שיוצר על־ידי חברת הסלטים ומוצרי המאפה המוקפאים הג"ל ב־14 בינואר השנה במכולת הרברט שבכפר שמריהו. היא מצאה בו אום של בורג, שהינו גוף זר שאיננו צריך להימצא במוצר. מפעל "מעדנות בע"מ" מואשם על־כן בייצור מזון פגום והבעברתו.

תיק פלילי, "קרט יצרני סחינה, חלבה וממתקים בע"מ": על־פי כתב האישום, ב־5 בנובמבר או בסמוך ליום זה ביקרה במפעל ויולטה פיוצקייה, מפקחת מזון בלשכת שר הבריאות המחוזית בתל־אביב, ונטלה שלוש יחידות, 400 גרם כל אחת, מן המוצר "ממרח חלבה", שיוצר במפעל. על תווית המוצר מופיע שמו של המוצר "ממרח חלבה", שם שאיננו נכון. השם הנכון של המוצר הוא: חלבה שומשומים או חלבה בתוספת אגוזים או פירות קקאו בציפוי שוקולד. על התוויות של המוצר לא היו תאריכי ייצור המוצר כנדרש בחוק. על האריזה סומן הכינוי של המוצר: "24 קרט". כל הפרסים הללו הם בניגוד לתקן הישראלי הרשמי.

תיק פלילי, מבשלת שיכר לאומית בע"מ: בחודש ספטמבר 1985, נטען בכתב האישום, קנה יוסף אוסקר בחנות מכולת שברחוב ג'ט כהן 10 בחולון מוצר של מבשלת השיכר הלאומית. המתלונן מצא בתוך המוצר חיפושית. על־כן מואשמת „מבשלת השיכר הלאומית בע"מ" בעבירה של יצור מזון פגום והעברתו.

סינדרום ה„סופרוומן" ומחירו

יותר ויותר נשים, בשנות השמונים, מקבלות על עצמן מקצועות תובעניים ומנסות עם זאת, להיות „בסדר" גם בבית, במשפחה. התוצאה: יותר ויותר נשים נופלות קורבן למחלות לב ולתופעות אחרות המאפיינות מצבי דחק. מה הם הסימפטומים ואיך להשתחרר מלחצים

יותר ויותר נשים, צעירות, במדינות המתועשות, פונות בשנים האחרונות לבתי־חולים בשל חשד להתקף לב. הסימפטומים: כאבים חזקים בבית החזה, קשיי נשימה תמורים, דופק בלתי סדיר. ד"ר שהתפרסם זה לא כבר בארה"ב מלמד כי התופעה תרירה במיוחד בקרב אמהות עובדות, שיש להן שני ילדים ויותר. בקבוצת אוכלוסיה זו מספר הנשים שמתות במחלות־לב זהה למספר הגברים.

מחלות לב נקשורות, בדרך כלל, לגברים: הגבר שעובד קשה מדי, מעשן הרבה מדי, שותה; איש העסקים בעל־יהגוף, אדום־הפנים, הגורף אל קרבו סעודות עסקים רשנות, עמוסות כולסטרול, שאותן הוא מרסיב באי־אלה כוסיות של יין, אדום או לבן.

אבל אשת הקאריירה – האוכלת בכמות סבירה מזון בריא למדי, אינו שותה יותר מדי ושומרת על גיזרתה – שהיא תסכול ממחלת לב? אמנם יש לה ג'וב תובעני ושני ילדים, אבל עושה רושם שהיא מצליחה לתמרן בקלילות רבה בין כל הטיל עליה – אז מה קרה לזה? ומה על אותה אשה צעירה, העובדת ומבלה ללא ליאות, מצינה חזות מטופחת למשעי ומגלגלת במאהביה ובחשבון הבנק שלה באותה מיומנות, האם היא זו המוטלת במחלקה לטיפול נמרץ עם כאבי חזה קשים, משועות לנשימה?

שתיהן עשויות להיות קרבנות של מתח קיצוני. מתח איננו, כמובן, הסיבה היחידה למחלות לב. יש סיבות רבות אחרות. אך מתח (שמגילוייו אנו מערפים, לעיתים קרובות, להתעלם) הוא גורם נכבד, משום שהוא משפיע על חיינו ועל בריאותנו, בעדמומיות, עד מוות.

כולנו סבורים שיכולים אנו „להסתדר". במיוחד נשים. סינדרום ה„סופרוומן" – „האשה העליונה" – רווח מאוד בשנות השמונים, שבהן יותר ויותר נשים מקבלות על עצמן מקצועות קאריירסטיים תובעניים ומנסות בד בבד לשחק את התפקיד הישן של אשת הבית, המשגיחה, הדואגת. לא שהגברים מסרבים לחלוק עימן את מטלות הבית והמשפחה: נשים רבות פשוט מסרבות להודות שאין ביכולתן להסתדר. במקום העבודה הן מפחדות להביע כעס או רגשנות, מחשש שתיראינה 'חלשות' או בלתי מקצועיות. אם התנהגות מסוימת נחשבת אצל גברים „אסרטיבית" – אצל נשים היא תיקרא „אגרסיבית". גם בבית הן עושות מסכה. כיוון שנאבקו קשה כל־כך כדי להגיע למעמד כעולם שבשליטת הגברים, קשה להן להודות במאמץ. וכך הן רצות לקניות בצאתן מן העבודה, מכינות ארוחות ערב לבני ביתן או לאורחים, מנקות, מקשטות ומצחצחות את עצמן, את ביתן ואת הילדים והכל נראה כמו חיים „למופת".

עד שמופיעים הסדקים. נשים עמידות יותר בפני לחץ מגברים, טוען הפסיכולוג פרופסור קארי קופר. אך הוא סבור שחשוב מאוד להבחין מתי מתהווה צורך בעזרה. הסימפטומים הם: שי נויים בהתנהגות ובתביעות שינה, פרצי כעס ודמעות בלא סיבה ראויה, כאב בלתי פוסק באברים או בראש, עייפות מוגברת שאינה פגה לאחר שינה, ונטיה לפרישות, כמו שכיבה שעות על שעות מול הטלוויזיה או אי יכולת ואי־רצון להתרכז בעשיה כלשהי.

הנפש הנוף מסוגלים להתגבר להפליא על לחצים לתקופות ארוכות למדי. כי אם אין האדרנלין (המספק לגוף אנרגיה למקרים של מצוקה פתאומית) יכול להתגבר על לחצים ארוכי טווח, הקורטיקוסטרואידים עושים זאת, על־ידי פירוק השומן שבגוף לחומר דלק. אבל היתרות של הגוף מוגבלות: אם הגוף מצוי במצב זה זמן ארוך מדי, רמת האנרגיה יורדת והגוף נכנס לעייפות כרונית. כאבי ראש, בעיות עיכול, דלקות ופריחות בעור. כאבי שרירים ולילות לבנים יכולים להיות מסוג התקלות שאנו סבורים שהן „חלק מהחיים", אבל למעשה כל אלה הם סימנים למתח גובר והולך, מאותתים לנו כי משהו לא בסדר.

קארדיולוג כביר בבית החולים „צ'ארינג קרוס" שבאנגליה נוטה זה זמן רב לטפל בחולי לב (שמחלתם היא הקריאה הנואשת ביותר של הגוף, שהמצב כבר באמת בלתי אפשרי) באמצעות שיחות ייעוץ ולא באמצעות תרופות. „חולי לב מביאים בדרך כלל על עצמם את הדרדרות מצבם מתוך מאבק עז – ותמיד הרסני – לסגור את הפער בין מה שהם יכולים לעשות ומה שהם סבורים שהם צריכים לעשות.

אצל נשים, לא רק הלב נפגע. פרופ' קופר ואשתו השלימו לא מכבר מחקר המבוסס על סריקות חזה, שיפורסם בקרוב בבסאון „רפואה למצבי לחץ". „הממצאים שלנו מראים, כי גם סרטן השד עלול להתפתח בהשפעת עצירת רגשות.

„יש להאשים את הגברים משום שהם יצרו אותהסטריאוטיפ של האשה העובדת. הנשים, מצידן, מרגישות שהן חייבות להסתגל לתדמית זו. התנהגות 'מקצועית' איננה מחייבת הימנעות מהפגנת רגשות וככל שנשים יבינו את זה מהר יותר – כן ייטב."

הכרח הוא לבסא רגשות באופן ישיר וספונטאני, כאשר הם נוגעים, ולא ימים או שבועות אחר כך. עלינו להגדיר את צרכינו ומאוויינו וכך למנוע מהבעיות להתעורר.

ללמוד להגיד לא, זו אחת הדרכים החשובות ביותר לשליטה על הדרישות המוגזמות לנו והקסנת מספרן. בכך אפשר לנער חלק מהראגות והפהרים הגורמים לנו למצב תמידי של לחץ.

ויאן קולינס, שעיסוקה טיפול בסובלים מלחצי עבודה בבית החולים סט' ברתולומיאו בלונדון, מדגישה כי אנשים הנתונים בלחצים תמידיים ידעו לגלות לעצמם דרכים להרפות מלחצים.

איך לשלוט על לחצים

- היה מודע ליכולתך להתגבר. ארגן את סדר העדיפויות נכון ואל תראג לסוא לדברים שאינם בתחום שליטתך.
- למד להכיר את הסימנים הראשונים של מתח, כמו כאבי ראש, חוסר שינה. מצא דרך לטפל בהם באמצעות התעמלות, הרפיה ומנוחה.
- למד לקבל רגשות כמו עצבות וחרוז, הם נורמאליים. למד לבטא אותם בכבוד, רקע ברגלר, צעק, העיקר שתוציא אותם החוצה.
- זמן הוא עניין יקר. למד להגן על זמנך באמירת לא. אל תרגיש שאתה חייב לבזבז זמן על דברים האינך רוצה לעשות.
- כאשר הבתה הנואה אינו ניתן לעצירה, קח פסק זמן לטיול קטן בגן או ברחוב, בהפסקת צהריים או כאשר אפשר.
- מצא טכניקת הרפיה שעובדת עליך ולמד להרפות הדוב. הרפיה עמוקה הינה הדרך הרעילה ביותר לשליטה על דחק.
- התעמלות סדירה יכולה לשחרר רגשות כלואים ולאפשר שינה בריאה.
- עיסוי או בריסאצה אי יוגה, גם הם דרכים טובות להרפיית מתח.
- אל תסמוך על קסם, סדריות ואלכוהול שיעזרו לך לעבור את היום. אם אתה מרגיש סלא תוכל בלעדיהם, זה הזמן לעשות הפסקה. מעל לכל, נסה להימנע מלקחת סמי ארגעה. לחץ נגרם ברובו על ידי מצבים שאתה יכול לשלוט בהם. אם תנסה. סמי ארגעה או אלכוהול עשויים להקל את הסימפטומים אך רק באופן זמני. לבסוף תיגרם הרעה במצב, כיון שנוסף על הבעיה הפסיכולוגית שלא נפתרה תהיה לך בעיה של גמילה והלחצים שגרמו לך להזדקק לסמי הארגעה או האלכוהול יהיו עדיין עימך.

במצבים של לחצים קצוניים, כמו סכול, סמי ארגעה יכולים לעזור בהרפאות מהראמה, אך יש לקחתם לפרק זמן קצר ביותר – כדי למנוע התמכרות.

איזי לונג

ממליץ ולהיפך

כי מציון תצא תורה ועוגיות מבאר־שבע

מה אתה היית עושה, אילו היית רואה פרסומת לעוגיות שפותחת בסיסמה „כל ביסקויט – עוגה"? כלומר, משהו כמו „האוכל הוא מזונו של האדם" ובהמשך – שמפעלי מזון המייצרים את העוגיה הזאת בבאר־שבע הוקמו בהסכם ידע איסלקי־שוויצרי, סכנולוגיות חדישות, אוטומאציה מלאה, ללא מגע יד אדם וכו' וכו', ובסוף גם „תופיני האיכות יימכרו ברשתות השיווק הגדולות" וכן הלאה וכן הלאה.

מה אתה היית חושב? שעובדים עליך בעינים...נכון...? גם אני חשבתי ככה עד שטעמתי מהן. יופי של ביסקויטים, סליחה, עוגיות... ממש תופיני המאה!! תנסו, אני את שלי ניסיתי.

דבק יצירתי

שלא כמו בילדותי, כשהלכתי לבית הספר ולא למדתי מתמטיקה או לא למדתי הנדסה או שלא למדתי ספרות וכן הלאה...

היום הכל אחרת...

היום הילד שהולך לבית הספר לא לומד בדיוק את אותם המקצועות, אבל הכל בצורה יצירתית.

ואין יצירתיות בלי דבק ומספריים.

אז נחרים ומדביקים וקוראים לזה מתמטיקה או ספרות או תנ"ך והכל בשם היצירתיות, כי לא חשוב הנושא, העיקר שהילד ייצור. ואז, אם בכר דבק, אז למה לא תרסיס דבק?

„סן דביק" תוצרת „סן קולור" ממוליץ במיוחד על ידי היצרן ועולה 7 ש"ח.

מאוד שימושי למי שיש לו ילדים שלומדים עדיין...

מאכלי קארי

ששה עד שמונה תבלינים יסוד, הכנה לא מסובכת – והרי לכם תרפתקה הודית שתתקבל על אוכליה באהדה

אמת, קארי הוא הודי, אך לא כל המאכלים ההודיים מכילים קארי או נקראים בשם קארי, אם כי חלקם הניכר מתובלים היטב. אלה המוכנים להרפתקה ולנסות אוכל הודי במטבחה, כראי שידעו מה פירושם של מונחים מספר בתפריט.

קארי „משהו" (עוף, בקר, או כבש) – מבושל/צלוי ברוטב שמוזהה עם „טעם" של קארי.

מסלה מדראס – כר"ל אבל חריף יותר.

ויינדלו – כר"ל אבל הבשר הושרה במרינדה עם חומץ לפני ההכנה או שבושל עם חומץ. נחשב לחריף יותר מסדראס.

קורמה – כר"ל, אבל הרוטב סמיך ודבוק היטב למאכל.

טנדרי – בשר כלשהו, ברוב המקרים כנפי עוף שהושרו במרינדה מתובלת היטב ונאפו בתנור. הרוטב הנלווה הוא תצמר לבשר.

כמו רוב המאכלים אין הם מוכנים להכנה. במטבח המכיל 6–8 תבלינים יסוד, אפשר להכין נוסחים סבירים מאוד של מאכלים בטעם הודי, ואני משוכנע שיהיה בהם גוון שיתקבל באהדה. כל התבלינים שצריכים בהמשך ניתנים להשגה בשווקים או בחנויות תבלינים מתמחות. לתושבי תל־אביב – מקורות מצויינים הם שוק לוינסקי, שוק הכרמל ושוק התקווה (עצלנים יוכלו להשתמש בתערובת קארי מוכנה של COLMAN המצלחה סבירה למדי).

בוסטה קארי

הם כדורי בשר מתובלים, המבושלים ברוטב. מעניין לציין שהשם בוסטה מוכר בכפר־אפריקה כקפסה, בלאדינו כקוסקוס ויתכן שלקפסה הנכרית מקור זהה.

חומרים

750 גרם בשר בקר טחון, אפשר גם כבש, דג, עוף או תחליף בשר (בשר צמחוני)
1½ כפית מלח
¼ כפית קינמון (לא חובה)
½ כפית צטרון טחונה
1 ביצה

ההכנה

לערבב ולחכיר 16–18 כדורי בשר

לרוטב

1 בצל קטן
¼ כוס שמן
⅓ כוס מים
1 כפית כורכום
2 כפיות כוזברה טחונה
½ כפית כמון
1 כפית מלח
¼ כפית פלפל
½ כפית פפריקה חריפה
2 כפות רסק עגבניות

הכנה:

1. לטגן את כדורי הבשר, להחביא ולשמור במקום חם.
2. באותו סיר לאדות את הבצל הקצוץ יחד עם הכורכום 3–4 דקות.
3. להוסיף את שאר התוספים ולהביא לרתיחה.
4. להוסיף את כדורי הבשר ולבשל כ־20 דקות.

להגיש עם אורז

בצים קשות בקארי

1. להכין רוטב כנ"ל, לבשל 10 דקות על אש קטנה.
2. להוסיף 6–8 בצים קשות חצויות, לחצות ברוטב ולחמם לגמרי כמה דקות.
3. להגיש עם אורז וחמוצים.

בשר בקר וינדלו

1 קיג בשר כתף ראה חתוך לקוביות קטנות (1 סיגם)
1 בצל קצוץ
1 שן שום קצוצה
50 גרם מרגרינה
2½ כוסות מים רותחים
1½ כפית מלח
2 כפות מיץ לימון טרי

לרוטב

1 כפית כוזברה טחונה
½ כפית כמון
1 כפית כורכום
½ כפית אבקת חרדל
½ כפית פפריקה חריפה
½ כפית זנגביל
2 כפות חומץ (רצוי חומץ תפוחים)

הכנה:

1. מערבבים את חומרי הרוטב למשחה
2. מטגנים את הבצל והשום עד לצבע אחיד.
3. מוסיפים את משחת הרוטב, מבשלים תוך כדי בחישה כ־2 דקות.
4. מוסיפים את קוביות הבשר, בחשים היטב ומניחים לו שיתבשל במיצים שלו כ־10 דקות
5. מוסיפים את חומס הרותחים, בחשים היטב ומבשלים עד שהבשר רך.
6. מוסיפים את המלח ומיץ הלימון, בחשים ומבשלים כדקה נוספת.
7. מגישים עם אורז (אלא מרז)

(המשך יבוא)

תלמידי ביה"ס האמריקאי בכפר־שמריהו תורמים לאקי"ם

לרגל „חג ההדיה" האמריקאי החליטו תלמידי בית־הספר היסודי האמריקאי בכפר־שמריהו להקריש את סלי המזון שהם מלקטים כמנהגם מדי שנה, לזכיבי משפחות אקי"ם תל־אביב.

את הסלים יחלקו, החל ממחר, קבוצות תלמידים ואמהות בבתי הדיור של אקי"ם תל־אביב: בהוסטל ברח' ציד שמש בצהלה ובשתי דירות המגורים של הארגון, ברח' דבוטינסקי ובדרך השלום בתל־אביב.

מיכל גוטמן, מנכ"לית אקי"ם תל־אביב ציינה, כי בהוסטל ובדירות מתגוררים כ־30 חוסים בוגרים בעלי כושר תפקוד עצמאי חלקי. הם מועסקים כמפעלי אקי"ם או בשוק החופשי ומנהלים אורח חיים עצמאי למדי, בפיקוח מקצועי צמוד. תלמידי בית־הספר האמריקאי יזכו בתרומתם גם את תיכי אחיקם – מרכז להכשרה ושיקום של אקי"ם ברמת־החייל, בו לומדים ועובדים כ־100 מפגרים צעירים ומבוגרים. בבית־הספר היסודי האמריקאי לומדים 470 תלמידים מ־43 ארצות, רובם ילדי עובדים דיפלומטיים, אנשי או"ם, עובדי חברות זרות בישראל ובנים לישראלים חוזרים.

هكذا في الأصل

هكذا صدر الأصل

כל הארץ

לחנים מתוך הכאב

מאת אריאלה ראובני

באחרונה ציינו ידידים, בהגיגה משפחית גדולה, את יובל ה־50 ליצירתה של צאלינה לפובסקי, מלחינה חיפאית ותיקה. אולי אין היא מוכרת כל־כך לחובבי מוסיקת הפופ, אך היא מוכרת היטב לדור של זמרים ותיקים יותר, שהקדישו שעות רבות בהופעותיהם לשירי ילדים ושאוהבים מוסיקה טובה. היא הלחינה לטקסטים של יאנוש קורצ'אק, אפרים

חיפה

תלמי, פניה ברגשטיין, מיכאל דשא, לוין קיפניס, לאה גולדברג ואחרים וכן שירים שמלותיהם לקוחות מן המקורות.

צאלינה נולדה בפולין למשפחה מסורתית. בבית הורה ספגה צלילים בשפע, מילדותה. היא למדה בבית־ספר תיכון עברי ובסמינר ממשלתי לגננות והשתלמה בפסיכולוגיה, בפדגוגיה, ובכוראוגרפיה. כל משפחתה נספתה בשואה והיא נותרה לבדה.

לארץ עלתה ב־1950, וכאן נישאה. עבדה כגננת וניהלה סטודיו לתנועה ותיאטרון לילדים. עם מות בעלה נותרה עם שני ילדים, בן ובת. אחרי כמה שנים נישאה בשנית, אולם האסונות המשיכו לפקוד את משפחתה. בנה החורג, אורי לפובסקי, ארכיטקט, ונכדה החורג, נהרגו בתאונת־דרכים. „אהבתי אותם מאוד", מספרת צאלינה שהקדישה לזכרם את אחד מתקליטיה, כביצועה של אילנית. בתקליט יש שיר בשם „שיר ערש לאלדר", לזכרו של הנכד. לא מכבר נפטר גם בנה־יחידה, צביקה פלר, שעבד במשרד הבטחון בשיקום נכי צה"ל.

חוף הצרות שניתנו עליה, ממשיכה צאלינה ליצור ולהלחין. המוסיקה והזמר הם, בעיניה, אמצעי חינוכי חשוב. את תקליטה הראשון פרסמה ב־1974, בביצוע אילנית, והוא מכיל שירים פופולאריים, בהם השירים „מה עושות האיילות", „אצו רצו גמדים" ועוד. באחרונה הוציאה חברת „הד ארצי" תקליטים נוספים של צאלינה, בהם התקליט „אשרי האיש". עם מבצעי שיריה נמנים אילנית, מיכל טל, גליה יש, גבי שוה, ששי קשת, דודו אלהרר, לוסי ארנון, להקת „הכל עובר חביבי" ורבים אחרים.

אחד הלימנים – פיסות היער – של הקרן הקיימת בנגב – לאחר גשמי החורף הראשונים

על זנב זייפני הדולרים

מאת נתן רועי

סוכן משטרתי שפעל במשך תקופה ארוכה בין זייפני דולרים והביא לחשיפת רשתות להפצת דולרים מזויפים בולט בקרב כארבעים שוטרים שזכו השבוע בעיטורי המופת והשידות. זה אולי אחד המקרים הבודדים שבהם מסירה המשטרה את הלוט מפעילות חשאית שלה המכוונת ללכידת זייפני דולרים במדינת־ישראל.

המשימה מוטלת על בלשי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים בראשות תת־ניצב שמעון סביר, שחקרה בין היתר את מה שמכונה 'פרשת הקרקעות', שורת מעשי רצח בשטחים, את המאמצים לשבש החקירה בפרשת ח"כ עמר והיא שהביאה בעת האחרונה ללכידת אנשי עסקים ישראליים ויהודיים במערב־גרמניה שעסקו בזיוף

תל־אביב

דולרים ובהעברתם לישראל, כין יתר יעדי הפצה. את המידע בנושא העבירה היחידה לגרמניה, כנראה, לא באמצעות נציג משטרת ישראל שם דומן יגל (זה אף הכחיש כל קשר להעברת המידע למשטרת מערב ברלין שעצרה את החשודים).

הרשת שלכדו הבלשים הברלינאים עסקה בזיוף דולרים באיכות מעולה, אף כי בקרב זייפני הדולרים רק מעטים נחשבים למומחים. מדובר בכאלה שיודעים מהו סוג הנייר הנוח להדפסה המקשה על גילוי הזיוף. הנייר (תצרת־חרן) חייב להיות חסיקריעה, בעל ברק מיוחד וצבע אחיד. לאחר שמגיע הנייר לידי הזייפנים, פונים אלה לגרפיקאי שמתכנן את הגלופה המתכתית ('פלאטה') אשר תדפיס שטר דולרי של שני צבעים עיקריים.

דולרים מזויפים במספר לא קטן מחליפים ידיים בשוק השחור של תל־אביב ובין אנשי עסקים שאינם מודעים לזיוף. אולם הכמות הגדולה ביותר נמצאת בידי קומץ סוחרים שמערבבים דולרים מזויפים בחלאים רגילים. ראו והתרתם.

ספה מפעולות זייפני הדולרים ומפיצי השטרות המזויפים נחשף השבוע כשהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב כתב אישום נגד חמישה מעורבים בזיוף ובהפצה, זמן קצר לאחר שנתפסו. החמישה שהואשמו על־ידי סנגית בכירה לפרקליט מחוז תל־אביב ליה לב־ארן, הם שלום ציצאשווילי (כינוי: קיסינג'ר) בן 49 מאשדוד , ניסים דוד בן 52 מתל־אביב , רחמים זוגייר בן 31 מראשון־לציון, יצחק דונאשווילי בן 42 מאשדוד וגבריאל מצולא (ממוסי) בן 36 מלוד, העצור מאז חודש ספטמבר השנה על עבירות רומות.

ניסים דוד הוא בעל בית דפוס; רחמים זוגייר הוא פועל באותו מפעל. על פי כתב האישום פנה שלום ציצאשווילי בסוף שנת 1985 לניסים דוד והציע לו לזייף דולרים של ארה"ב בשביל אחרים. ניסים דוד פנה לשלום זוגייר שידפיס בשבילו ובשביל שלום ציצאשווילי דולרים מזויפים. מאוחר יותר קיבלו ניסים דוד ורחמים זוגייר מאברהם דונשווילי (ומכונה אברה), מרפאל צוציאשווילי (ומכונה עודד) וממורדכי שרון סכום של 10,000 דולרים לקידום הקשר והשלמת הזיוף. התשלום נעשה באיזור התחנה המרכזית בתל־אביב, בנוכחות שלום ציצאשווילי (קיסינג'ר), אשר קיבל באותו מעמד 2,000 דולרים מן הסכום הזה בעבור חלקו בפעולה כולה.

ליה לב־ארן מאשימה את רחמים זוגייר בהכנת גלופה של דולרים ובהצגתה לקיסינג'ר ולניסים דוד. שאר חברי הרשת, אברו ועודד, היו מאוכזבים מן הגלופה ודרשו את הכסף מקיסינג'ר ומבעל בית הדפוס ניסים דוד. הכסף החזור לשני השותפים המאוכזבים, אבל שלושת השותפים הראשונים – קיסינג'ר, ניסים דוד ורחמים זוגייר – מואשמים בקשירת קשר לזיוף דולרים. באישום השני שהוגש נגד החמישה נאמר כי בסמוך לחודש יוני 1986 קשר קיסינג'ר קשר עם יצחק דונאשווילי, אף הוא תושב אשדוד, כדי שזה יסייע לו לזייף דולרים. קיסינג'ר לקח את השותף החדש שלו, דונאשווילי, לבעל בית הדפוס וכן לרחמים וזוגייר והציגו בשם אחרון. דונאשווילי אמר לזוגייר בפגישה כי יש ברשותו פלטות ונייר מוכנים לזיוף דולרים והוא זקוק לסיוע בהדפסת הדולרים ובזיופם. מאחר יותר ובא דונאשווילי לזוגייר צילום פרם המדפס על שטר הדולר (העיגול שבמרכז) על מנת לעודד אמונו ולהוכיח לו שאמנם יכול הוא לספק לו אמצעים לזיוף, וכך הזל ניסיון הזיוף.

אחר כך הפגיש זוגייר את דונאשווילי עם בעל בית דפוס בשם אלי חלה כדי שזה יזייף בשבילם דולרים. אלי חלה סירב, למרות מאמצי השיכנוע מצד בעלי הנצעה. אבל השלושה – קיסינג'ר, זוגייר ודונאשווילי – החליטו למרות זאת לבצע את תוכנית הזיוף.

בכך לא נסתיימו נסיונות החבורה העליזה. בספטמבר השנה או בסמוך לכך, קשרו חמשת הנאשמים קשר לזיוף דולרים. קיסינג'ר מסר את מספר הטלפון של ניסים דוד לממוסי ואף עקב אחרי התקדמות המו"מ לזיוף הדולרים בין ניסים דוד, רחמים זוגייר וממוסי. לצורך הזיוף סיפק ממוסי לזוגייר ודוד גלופות מוכנות של שישיית שטרות בני 100 דולר וכן נייר סיתטי צבוע ומוכן להדפסה. ניסים דוד ורחמים זוגייר לא הגיעו לידי זיוף הקשר נותק. למרות זאת הואשמו זוגייר וניסים דוד בקשירת קשר לביצוע פעולת זיוף מסבע.

ומן מה אחרי כן חשפה היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים כמות בלתי מבוטלת של דולרים מזויפים שיוצרו בבית דפוס ליד התחנה המרכזית. לפחות אחד מבין חמשת הנאשמים, ממוסי, היה מעורב ב"זיוף הגדול".

בית־דבר הישן

מאחמד חליליה

עונת קטיף הזיתים בעיצומה – חג וגיבה אמיתית אצל החקלאים ובמיוחד אצל המגדלים. בכפרים הערביים והדרוזיים בגליל המערבי והעליון מקדימים את חופשת החורף בבתי־הספר כדי לאפשר לילדים לסייע לחורים בקטיף הזיתים.

בכפרי הגליל המזרחי מתחילה עונת הקטיף במחצית אוקטובר ונמשכת עד סוף נובמבר. בגליל המערבי והעליון מתחילה העונה במחדש דצמבר ומתמשכת עד סוף פברואר. מומחים ובעלי נסיון מאמינים שרצוי להתחיל בקטיף שבועיים לאחר הגשם הראשון – אראז הזיתים יבשילו היטב ואחוז השמן יהיה יותר גבוה וטעם הזית יהיה ערב יותר.

אם תסב עם החקלאים והמגדלים ובמיוחד עם הקשישים שבהם, תשמע סיפורים ואגדות אין־קץ על הזית.

עץ הזית עתיק מאוד בעולם כולו ובמיוחד באיזור ים התיכון. הוא מסמל את השלום ואת הדבקות של החקלאי הפלח בארמתו. פרי הזית נחשב כבעל מירב הסגולות הדרושות לגוף האדם. והעץ – כמתאים ביותר לגידול על־ידי משפחה דלת־האמצעים, כיוון שהוא עמיד בכל תנאי מזג אוויר, הטיפול בו פשוט, העץ דורש השגחה בלבד והוא גדל בכל סוגי הקרקע של המזרח התיכון. אם יודעים איך לטפל בעץ הזית – „לא לשבור את הענפים" בתקופת הקטיף – הוא מאריך ימים.

הגליל

מגכ"ל המועצה לייצור ושיווק הזיתים, עאז ערטול, תושב נצרת יליד כפר מו"אר ובעל מטעי זיתים, נחשב לאחד הבקיאים הגדולים בהיסטוריה של גידול עצי הזית בארץ – משפחת ערטול מגדלת אותם זה דורי דורות. ברשותה מטע עצ"ריות בן 20 דונם. גיל העצים נע בין 500 ל־800 (!) שנה. העצים מניבים יבול משובח הן בכמות והן באיכות.

עץ־הזית רגטבילי ביותר. הכפריים מבצלים את הפרי למאכל ולייצור שמן, ואת הפסולת (הגפט), להסקה. ענפי העץ יפים וטובים לחיטוב ולנר. העץ ידוע בעמידותו ובקשיחותו ומשום כך הוא מבוקש מאוד על־ידי אמנים רבים. העץ מהווה גם חומר בעירה מעולה ועליו משמשים מאכל לבהמות. שמן זית מטיב ידוד משמש לתעשיה. באחרונה הוכח יתרונו בין היתר בשימוש כלי־נשק.

ערטול מציג מחקרים מדעיים (שנעשו בארצות הברית, אך לא פורסמו ברבים) המלמדים שאין שמן הזית שומן במשמעותו המקובלת, כפי שטוענים רבים ובמיוחד האירופים. טיב השמן – יסביר ערטול – נקבע על פי טריות הפרי. ככל שיובא מהר יותר לבית־הבד, ייטב. „מן אלשגר ללוגבה – „מן הגע ישר לאבן ביתיהב" – יאמרו לך המגדלים בגוש לקר. הלוי טיב השמן בקיקון בית־הבד המתלוך הייצור. גם שיטת הקטיף משפיעה על הטיב. בשמן־הזית שנועד למאכל אמור שרטת. הזמיצות תעלה על 3.3 אחוזים, זה התקן הבין־לאומי. בנוסף לספיגתו הקלה במערכת העיכול ולהיותו נטול כולסטרול, הוא עזר לטיפול בטולואי עד שונים כגון קשקשיראש, עור יבש, ועל פי גירסתם של יודעי־דבר הוא אף משפר את כוח הגברא.

בארץ גדלים כיום זיתים על פני יותר מ־140 אלף דונם משטחה של מדינת ישראל, תשעים אחוז אצל מגדלים ערבים באיזור נצרת, בגליל המזרחי, המערבי והעליון. השנה נחשבת שנה טובה ומצפים ליבול של כ־30 אלף טון זיתים בתחומי הקו הירוק, ארבעה עד חמישה טון ילכו לכבישה והיתר להפקת שמן זית. במועצה לייצור ושיווק מצפים השנה ל־6 אלפים טון שמן. מאשתקד נותרו 650 טון עודפים שעדיין מאוחסנים אצל המגדלים והסוחרים. מחירו של ליטר שמן מהון הסודי, שהוא המעולה ביותר, נע בין 8 ל־9 שקלים.

באורנו גדלים שלושה סוגי זנים הנקראים כולם זן סורי. המעולה ביותר הוא הסורי הכלרי. הבינאלי, הוא זן חדש שנשתל לאחרונה בגליל. השלישי הוא המנולינו, שגדל בהשקה מלאכותית ושיבו יחוד.

בתי הבד הישנים הולכים ונעלמים בן האופנה הכפרית ואת מקומם תופסים מתקנים חדישים ומשוכללים. כיום ישנם בכפרים הערביים כ־27 בתי־בד כאלה שבהם כל תהליך הפקת השמן ממוכן. עם זאת יש עוד חקלאים ומגדלים שאינם מאמינים בחידושים, שומרים על בתי־הבד הישנים ודבקים בשיטת הייצור המסורתית. בתי־בד כאלה ניתן לראות בעין־מאהל. מי יודע כמה עוד יחזיקו מעמד מול הטכנולוגיה. אך יש מקום לשמור אותם כעתיקות למען ההיסטוריה.

עשרים וארבעה הדקלים, שניטעו לפני 50 שנה במבואות תשלובת „אתא" בקרית אתא היו במשך שנים רבות סימן היכר של המפעל – היימכרו או לא יימכרו במסגרת חיסול המפעל ומכירת תכולתו? זו השאלה המטרידה בימים אלה רבים מתושבי הקריה שנמנו עם עובדי „אתא" ונפלטו מכנו עם סגירתו. חלקם מובטלים עד עצם היום הזה. כמה מהם הכיעו את החשש, שעם סגירת המפעל, מכירת תכולתו ושיגור „יעד הקרקע, „יעקרו הדקלים הנאים המיתמרים לגובה רב ויימכרו לגורם עירוני מחוץ לתחום השיפוט של חיפה והקריות. יש היודעים לספר על כוונה למכור את הדקלים במחיר של 1,000 ש"ח האחד.

נציג של כונס הנכסים במפעל הכחיש כל כוונה למכור את הדקלים לרשות עירונית זרה. אולם נוכח השמועות הרחוחות בנושא זה הודיע בימים אלה ראש עיריית קרית־אתא יעקב בן־דניאל, לכונס הנכסים בתשלובת „אתא", כי העיריה מתנגדת לעקירת הדקלים ולהוצאתם מתחומי שיפוטה.

אריאלה ראובני

להתבגר ולעלות בצרפתית

מאת יקיר צור

יוסי ממרוקו, משה מבלגיה, ילנה מצרפת – שלושתם גרים בירושלים ולומדים לבגרות בצרפת. ל־150 התלמידים במוסד עליית הנוער 'המגמה הצרפתית' זו מציאות יום־יומית והזדמנות נדירה לשלב את לימודי התיכון וההכנה לבגרות בלימוד עברית ויהדות ובחיי פנימיה בירושלים. כ־70 אחוזים מבוגרי המוסד נשארים בתום לימודיהם בארץ וממשיכים לימודיהם באוניברסיטה ללא מכינה מקדימה.

'המגמה הצרפתית' החלה לפעול לפני 20 שנה ביוזמת מנהל הסטודנטים. הכוונה היתה לארגן קורסי הכנה מזורזים לבגרות בצרפתית לצעירים חברי גרעיני הכשרה, שנכשלו בבחינות הבגרות

ירושלים

בצרפת והוריהם התנו את הסכמתם לעלייתם לארץ בכך שיעמדו קודם בבחינות הבגרות. בניגוד לשיטה הישראלית המאפשרת השלמת מקצועות לבגרות בכל עת, הרי בצרפת אי השגת הממוצע הדרוש מחייבת את התלמיד להיבחן מחדש בכל המקצועות.

קורסי ההכנה התארכו, במרוצת הזמן, לשנת לימודים מלאה שהקבילה לכיתה י"ב ובהדרגה התוספה כיתה י"א ואחריה גם כיתה י'. הטיפול במוסד עבר ממינהל הסטודנטים לאחריותה של עליית הנוער וכיום לומדים בכיתה י' כ־30 תלמידים, בי"א 50 ובי"ב 70. תוכנית הלימודים במוסד היא זו של בית־ספר עיוני בצרפת, בתוספת 12–15 שעות שבועיות עברית ויהדות (תנ"ך, תורה שבעל־פה ותולדות עם ישראל). ייחוד נוסף: הפנימיה שיש בה אנשי דתי, ראנשי חילוני, דתיים ולא־דתיים לומדים בכיתה אחת. היחסים ביניהם מצוינים.

מדוע בעצם תוכנית־לימודים צרפתית? מנהל המוסד משה גוטל מסביר זאת בתפיסה המקובלת בקהילה היהודית בצרפת שהבגרות הצרפתית היא בעלת ערך גבוה יותר מזו הישראלית. הבגרות הצרפתית – אומר גוטל – אומנם קשה יותר אבל אין זה אומר שרמתה גבוהה יותר. משפחות רבות המכינות עצמן לעלות מעדיפות לשלוח תחילה את הילדים ללמוד בארץ כדי שיוכלו להתפנות לסידורים הרבים שלפני המעבר. הילדים מצידם נקלטים בארץ, לומדים עברית, רוכשים חברים ומקדימים בכך גם את קליטת הוריהם.

ילנה בת ה־17 מפאריס – שיער פרמני, עיניים חומות מבריקות – באה לפני כשנה וחצי לחופשה שבסיומה החליטה להישאר וללמוד במגמה. היום היא לומדת בכיתה י"ב ובסיומה השנה מקווה להמשיך באוניברסיטה בלימודי יהדות. שני אחיה למדו אף הם במגמה הצרפתית. האחד חזר לצרפת, השני נשאר והספיק לסיים לימודיו בטכניון בחיפה. ילנה מבקשת להישאר בארץ, לדכוש בה חברים. בחופשת הקיץ הספיקה לבקר בקיבוצים ובמושבים ולפתח קשרי חברות עם ישראלים רבים. כאשר היא נוסעת לביקור בצרפת היא מתקשה להסביר למי שלא היה בארץ שהמצב הבטחוני כאן לא נורא. „בפאריס אני פחדת הרבה יותר מאשר בארץ", היא מודה. „אבל שם חושבים שכאן כל היום מתפוצצות פצצות."

יוסי יליד קזבלנקה, גם כן בן 17, חוותיק בין השלושה, הגיע לבית־הספר לפני שלוש שנים. כיום הוא לומד בכיתה י"ב ומקווה לסיים השנה. המשפחה בקשירת קשר לזיוף דולרים. באישום השני שהוגש נגד החמישה נאמר כי בסמוך לחודש יוני 1986 קשר קיסינג'ר קשר עם יצחק דונאשווילי, אף הוא תושב אשדוד, כדי שזה יסייע לו לזייף דולרים. קיסינג'ר לקח את השותף החדש שלו, דונאשווילי, לבעל בית הדפוס וכן לרחמים וזוגייר והציגו בשם אחרון. דונאשווילי אמר לזוגייר בפגישה כי יש ברשותו פלטות ונייר מוכנים לזיוף דולרים והוא זקוק לסיוע בהדפסת הדולרים ובזיופם. מאחר יותר ובא דונאשווילי לזוגייר צילום פרם המדפס על שטר הדולר (העיגול שבמרכז) על מנת לעודד אמונו ולהוכיח לו שאמנם יכול הוא לספק לו אמצעים לזיוף, וכך הזל ניסיון הזיוף.

אחר כך הפגיש זוגייר את דונאשווילי עם בעל בית דפוס בשם אלי חלה כדי שזה יזייף בשבילם דולרים. אלי חלה סירב, למרות מאמצי השיכנוע מצד בעלי הנצעה. אבל השלושה – קיסינג'ר, זוגייר ודונאשווילי – החליטו למרות זאת לבצע את תוכנית הזיוף.

בכך לא נסתיימו נסיונות החבורה העליזה. בספטמבר השנה או בסמוך לכך, קשרו חמשת הנאשמים קשר לזיוף דולרים. קיסינג'ר מסר את מספר הטלפון של ניסים דוד לממוסי ואף עקב אחרי התקדמות המו"מ לזיוף הדולרים בין ניסים דוד, רחמים זוגייר וממוסי. לצורך הזיוף סיפק ממוסי לזוגייר ודוד גלופות מוכנות של שישיית שטרות בני 100 דולר וכן נייר סיתטי צבוע ומוכן להדפסה. ניסים דוד ורחמים זוגייר לא הגיעו לידי זיוף הקשר נותק. למרות זאת הואשמו זוגייר וניסים דוד בקשירת קשר לביצוע פעולת זיוף מסבע.

ומן מה אחרי כן חשפה היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים כמות בלתי מבוטלת של דולרים מזויפים שיוצרו בבית דפוס ליד התחנה המרכזית. לפחות אחד מבין חמשת הנאשמים, ממוסי, היה מעורב ב"זיוף הגדול".

המנורות בחורבת שקף

תמיד סברתי, שאם יש בארץ חורבות ששרדו בהם מבנים ביזנטיים על עומדם, הרי זה בגולן ובמקצת גם בערי הנגב. ובכן, חדשות: יש רבים נוספים כאלה גם בשפלת יהודה. הייתי בחורבת אום־שקף שברחום השפלה, הסתובבתי בין בתי כפר שהתקיים לפני 1,500 שנה ובתיו נשארו כמעט בלי שינוי. בדרך כלל אין לבתים גגות, אך הקירות קיימים ברובם, ובמיוחד שרדו המרתפים החצובים שהיו לכל מבנה מגורים עילי. מבנים עתיקים ויפים, שאפשר להראות וללמד באמצעותם כיצד חיו בעבר.

אבל האם היה זה יישוב יהודי? גם זאת הלכנו לברוק עם אבי נבון ומוריכים מהמרכז לחקר הסביבה ע"ש ג'ז אלון שליד קיבוץ להב. חורבת אום שקף נמצאת שלושה קילומטרים מדרום־מערב ליישוב הדרש שקף, הקרוי על־שם החורבה העתיקה. בחורבה נתגלו בעבר מערכות־מסתור אופייניות ליישובים היהודיים שהיו בשפלה. לא הרחק מאום־שקף נמצא היישוב אמציה ולידו אתר מערות חזן, ובו מערכות מסתור שהוכנו לביקורי קהל. בחורבת עיטון הסמוכה לאום־שקף נמצאו שרידים יהודיים. כלומר, היה כל הסיכוי למצוא גם באום־שקף שריד יהודי כלשהו.

אום שקף היא חורבה גדולה, שהיו לה שתי שכונות וגיא ביניהן. הבתים מאופיינים בכך, שכמעט בכל אחד מהם גרם־מדרגות צמוד המוביל לגג או לקומה שנייה. ידע מנהגם של אנשי האיזור עד ימינו לבלות בקיץ את הערבים והלילות על הגגות. שמנו לב שלכמה מרתפי מגורים משקפים ששרדו באתרים ובמרכזם קישוט אופיני: מעין כוכבון, או חישור, בתוך חצי מעגל דמוי קשת הפוכה. כל זה בחריתה. גם בחורבת תלה היהודית, שליד לתב, נמצא משקוף נושא עיטור זהה.

את העין משך מבנה גדול בדרום־מערב האתר. התקרבנו אליו והלב החסיר פעימה: מעל לחלון בקיר הצפוני של המבנה נמצא משקוף קשתי, עשוי שלוש אבנים. במרכז היה הקישוט האופייני רמור־כוכב ואילו משני הצדדים נראו על האבנים חריתות נאות של מנורות שבעת הקנים. הקנה המרכזי בשתי המנורות מסתיים בעיגול, סידור לא

דרום השפלה

שכיח, אך זהה לו מצאנו בין מנורות העיירה היהודית נוה בבשן, עתה בתחום הסורי. שם יש עוד משקופים עם מנורות משני צידי זה, תפיסה כללית המתאימה למשקוף אום־שקף. הבניין שכו היו המנורות נותר בשלמות. זה מבנה גדול מאוד ששימש בית המרחץ של היישוב. שרדו בו אפילו התנור וברכת המים שהזינה אותו. אפשר לתאר ברמיון את יהודי אום־שקף (את שמה המקורי העתיק איננו יודעים) הולכים ביום ששי אחר הצהריים לבית המרחץ. דגים בענייני היום. חבל שהאבנים לא אצרו את קולותיהם, אך טוב ששרד לפחות סימנם המובהק – המנורה.

נגיא שבין שתי השכונות הבחנו בעמוד ובכותרת מגולפת. האם היה כאן בית־הכנסת המקומי, או אחד מבתי הכנסת של שקף הקדומה? סקרים נוספים יגידו.

חריתות מנורות במשקוף קשתי של חלון מצידי עיטור מרכז בבית המרחץ של חורבת אום אל־שקף

ארץ חמדת / צבי אילן

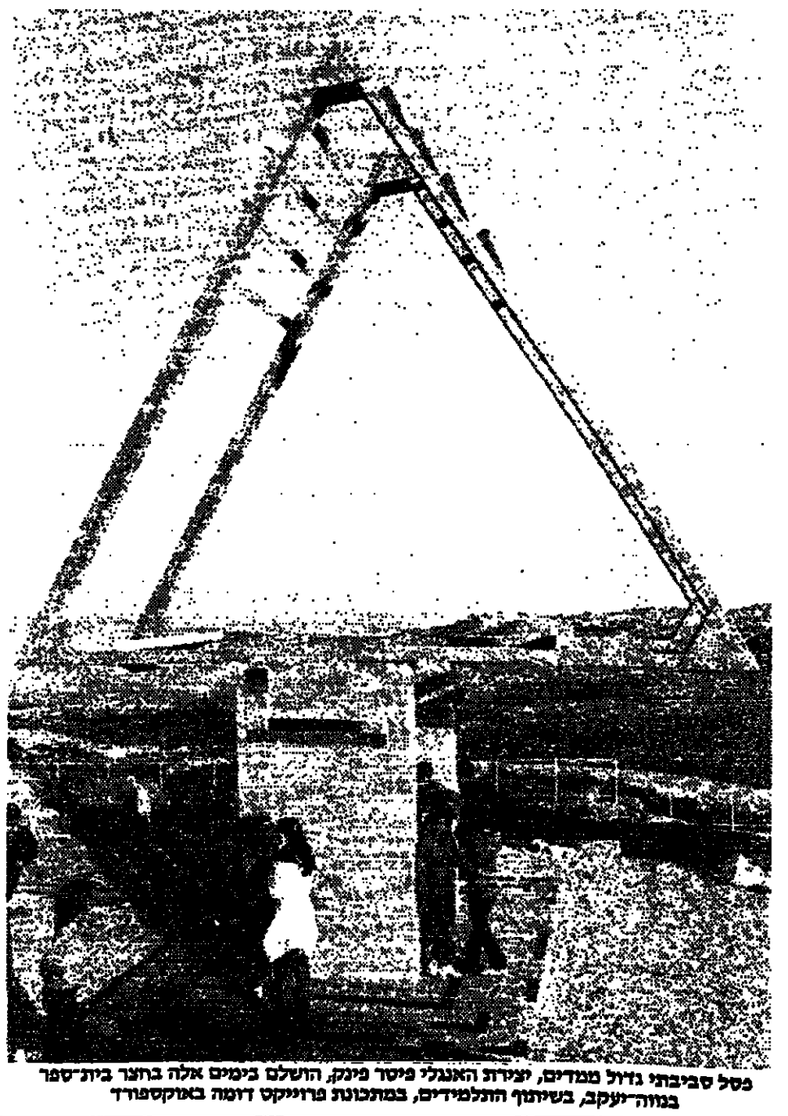

פסל סביבתי גדול ממדים, יצירת האנגלי פיטר פינק, הושלם בימים אלה בחצר בית־ספר בנווה־יעקב, בשיתוף התלמידים, במתכונת פרוייקט דומה באמקספורד

הערב יסתיים הסבוב הראשון בכדורסל:

אליצור נתניה תנסה לעצור את תנופת מכבי תל־אביב

מאת משה פרן

משחקי הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל יגעלו הערב במרכזם יעמוד המשחק בין קבוצות אליצור נתניה ומכבי תל־אביב.

בעשרת המחזורים שחלפו הוכיחו תביכיו של צבי שרף כי הם מהווים רמה בפני עצמה. כל הקבוצות שהתמודדו מול ברקוביץ', מגי חבריהם נחלו תבוסות צורבות ולא הצליחו לחזות ידיב הלם לאלופה הנצחית.

המכבים ישאפו לסיים את משחקי הסיבוב הראשון עם בצוען מרשים נוסף. שחקני אליצור נתניה ינסו במשחק מהיר ומלא התלהבות לבלום את התנופה המכבית. אך יכולתם הביצועית עדיכה לא מותירה להם סיכוי רב.

אליצור נתניה סובלת מחולשתם של שחקני הציר. ג'ים ג'נסטון לא הצליח להיכנס לנעליו של ג'ימי הול בעוד טרי פייר מגלה חולשה בלתי־מוכנה מתחילת העונה. למרות שעל הציר המכבים טובים יותר, יהנו הצופים ממשחק מהיר מצה ותוכן שגם שקול.

מאבק תחתית חשוב יערך בקיבוץ גבת, שם תארח הפועל איתן/גבת את הפועל חיפה. שתי הקבוצות שקועות עמוק בירכתי הטבלה. שחקני העמק וחיפה לוחמים בצבוען אם ברצונם להמשיך למאבק נגד הירידה לליגה הארצית. שחקני עיר־הכרמל זכו במחזור האחרון בצבוען חשוב מול הפועל ר"ג. אין ספק, החיפאים טובים יותר, אך הביתיות והשאפתנות הרבה של שחקני העמק יאזנו את הכוחות ויגרמו, קרב לראי, למשחק מרתק.

גם ביחוד יערך מאבק חריף בין קבוצות הפועל ר"ג ובית"ר ת"א. חניכיו של חמו ישאפו לזכות בנצחון, שישפר את מעמדם בתחתית. הרבר תלוי ביכולתם של בנת, ג'ונס ובעיקר ביכולתה של בית"ר ת"א. הבית"ריים סובלים מחוסר יציבות, אך לרשותם עומד שחקן מעולה כמו רון דייוויס, שמסוגל ביום טוב להכריע את המשחק בכוחות עצמו. הפסד בית"ר ירדיד את הקבוצה לתחתית הטבלה. לכן צפוי לנו משחק חריף, שהעצבים יעבוד בו כיצור ראשון.

קבוצת הפועל גליל־עליון תנסה להתאושש מהפסדה בחולון ע"י בצוען ביתי על קבוצת התחתית של הפועל ירושלים. שחקני הגליל טובים יותר וכל תוצאה פרט לנצחון מוחץ על הירושלמים תחשב להפתעה.

הפועל חולון תנסה לשמור על מקומה השני בטבלה. הערב בצפה לחולונים מאבק קשה בעיר־הכרמל, מול קבוצתה הלא יציבה של מכבי חיפה. החולונים מרעמדים לזכות בנצחון, אך השאפתנות הביתיות חופיאית וחוסר יציבותו של "חזיה", קני באניסטר, עשויים לגרום להפתעה.

כדורסלני הפועל ת"א, שנחלצו בצורה מעוררת הערכה מהמשבר הקיים אליו הם נקלעו, יגמו לזכות בצבוען ביתי מול מכבי ר"ג. שחקני עירוגים שקעים בתחתית הטבלה, עובדה שתגביר את שאפתנותם ורצבנותם. אין ספק, כי תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולתם של לארגי, מרסר וחבריהם.

צ'ארלס גונס מוושינגטון מנגר גבוה מעל קלייד דרקסלר ממורסלנד

אוננה ידריך היפואים בשבת

המנהל משה אוננה ישמש כאמנה של מכבי יפו במשחק הנוסף שלה בשבת עם בית"ר ת"א.

אוננה, שהעביר גם אתמול את איסון הקבוצה, יאלץ לשאת בהשעיה הכפול לאחר שמאמני היפואים להתים מאמן עלו בנוהה. ביפו מקווים, כי אוננה יוכל להעביר את הקבוצה לבצוען עד להזמנת מאמן קבוע, אולי בתחילת השבוע הבא.

שמשון — במנה הראשונה ולקינוח — ועידת פסגה

מאת ניסן פרידמן

שוחר הכדורגל המוב מתלבט, ודאי, לאיזה משחק ללכת בשבת. באיצטדיון „בלומפילד" תיערך ועידת פיסגה בהשתתפות סובילת המכבלה, בית"ר ירושלים, והשכיה הפועל בר־סבא. מנה ראשונה בתפריט – שמשון תיא, הנקרעת בסקום השלישי, נגד מסתיעת השבת שעברה, הפועל בר־סבע.

אכן, ההצגה הכפולה ב„בלומפילד" מפתה למרי, אולם באיצטדיון קיית אל־עזר יהיה שיחזור משחק האליפות בין מכבי חיפה להפועל ת"א. „אקשן" אמיתי יהיה גם בשכבת התקוה, שם תארח הקבוצה הצעירה והתוססת של בני־יהודה את מכבי ת"א שופעת הכוכבים והאכזבות.

תקלה טקטית

„אני מאמין שהיתה לנו תקלה מקרית ונגבצה את הפועל כפר־סבא בשבת", דברי ה„קפטן" של בית"ר ירושלים, חגן אזולאי. דומה, כי לפחות אימוני השבוע לא היוו הכנה כזנות של המובילה הלאומית. רבים משחקני הסרכב הראשון נעדרו כמו שלמה שירזי (טבל מפציה) ואהוד אשש (תולה). אולם, אם ניקח את רוגמת השבע שעבר, בו התאמנו הבית"ריים בשיא המרץ והרצינות וספגו את הפסדם הראשון, הרי שאין ללמוד מאופן ההבנה על התבשיל.

רוצים מקום ראשון

„זו לא בושה לוסר בפה מלא, שאנו רוצים לעלות השבוע למקום הראשון. אנחנו יכולים לבצח כל קבוצה בארץ, כולל את בית"ר ירושלים, עם כל הכבוד לה. אבל בדיר, שנסתפק בתיקו מבוסר ב„בלומפילד". רק שלא נפסיד הם יסרוד לנו", כך אומר החלוץ הכפר־סבאי, יצחק בימוני, בעל הקומה הקטנה והפה הגדול.

נת אינסטין ישתלב בהרכב לברות שלא התאמן במהלך השבוע עקב ישיבת „שבעה" על מות אמו, יהודית. אינסטין אמור להתאמן מעם לקראת המשחק. המאמן נסים בכר הבהיר כי, לאינסטין בושר מבני וכח רצון והוא יוכל לתרום לקבוצה, גם אם החסיר אימונים.

גילי רוצה לשחוד

לא ברור אם חלוץ הפועל ת"א הפצוע, גילי לנדאו, יוכל להשתתף במשחק קבוצתו נגד מכבי חיפה. הוא ביקש ליטול חלק במשחק, שמזכיר לו את השער היקר ביותר בקריירה שלו, אך החולכה, כמובן, בידי המאמן דוד שוחיבר.

דוד פינוסי חזר אתמול למסגרת אימוני הפועל ת"א לאחר שהיה קצרה בקלן לשם סידורים אחרונים. פינוסי מבטיח לחזור לעצמו ולתת הצגה מחיפה.

הרשא בשכבת הזהב

בשכונת התקוה לא מתלהבים מועידת הפיסגה ב„בלומפילד" ומתמרקים לקראת אירוח מכבי ת"א. סביב הקבוצה קיימת תחושה של משחק לא קשה במיוחד, נוכח כשלונותיה האחרונים של הירוקה. אולם, המאמן יצחק שניאור רוש מטחקניו לא להקל ראש במכבים ולהציג בפני הקהל הרב שיבוא רוח לחיפה ריכולה טובה. כיאה לקבוצת צמרת.

„הבריה שלי נאיבים מאד וכמו שהפסדנו נקודות לא מחויבות המציאות, אני רוצה להיות זהיר", מודה שניאור.

יוצאים למלחמה

במכבי ת"א רווית הכשלונות יוצאים למלחמה. ה„קפטן" אבי כהן מקווה, כי דווקא בגלל המשחק הקשה, הצפוי במגרש בשכונת התקוה, בעל האווירה הביתית המובהקת, ידעו חבריו להתעלות ולחזור לעצבם.

„לא שיחקנו רע גם במשחקים בהם הפסדנו", סוגן ה„קפטן". „הייתי הוא הנכון. הוא משחקים, בהם תקפנו, ובגלל צירוף מקרים חוסר מזל נצחנו. ברור שלא הכל חלק אצלנו, אך הדברים עוד יסתדרו. יש לנו קבוצה טובה".

הקבוצה הבתולה

כמעט כל 15.000 הכדרסים, שהוצאו למכירה בחיפה, כבר נמכרו. ניחוח המשחק בין מכבי חיפה להפועל ת"א מעורר את תיאבון אוהדי הכדורגל. הם מתכוננים להציף בהמוניהם את היצ'ים, לעודד את אליליהם ה„ירוקים" ולצפות, כדבריהם, בנקמה המתוקה על אבדן האליפות בגיל שער לא חוקי של גילי לנדאו.

ברוך ממן עדיין סובל מכאבי גב, אך ישתלב בהרכב. הבאמן שלבה שרף ניסה השבוע לשקם את הבאווה הפגועה של תגיביו ולייסר את ההדורים בקבוצה. בכל אופן, המתח גבוה באר.

ארי אשש

נת אינסטין

48 שעות לפני שבת

הסדר סופי בעניין שידור „שירים ושערים"

מאת אשר גולדשלגר

החל ממחרתיים יצולם משחק השבת בטלוויזיה ובנוסף לכך תשודר תוכנית הדיון "שירים ושערים".

הפרשה זו הגיעה אתמול לסיומה לאחר שיו"ר הנהלת התאחדות לכדורגל, שאול סוידר, קיבל הבטחה מעמודו של שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לפיה יצולם משחק השבת בטלוויזיה.

הסתבר, כי משרד העבודה הצליח להשיג 5 היתרים נוספים, מעבר ל־6 הקיימים, לסבנאים, ולפיכך הוריע גם מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, כי הטלוויזיה תצלם מחרתיים את שני המשחקים המרכזיים במסגרת המחזור ה־10.

מיד לאחר הודעת פורת התכנסו נציגי קבוצות הליגה הלאומית (11 מתוך 16), וסוידר ביקש לנוטחים על מציאת הסדר עם רשות השידור.

פרס נוסף למאראדונה: גביע ענק הוענק לו בברצלונה עם היבחרו לכדורגלן הלטינו־אמריקאי המצטיין

באטלנטה: בקר גבר על מקנרו

אלוף ויסבלוד, בחייב בקר בן ה־19 ממערב־גרמניה, ניצח את אלוף ויסבלוד בעבר הלא־רחוק, האמריקני גיל מקנרו 3:6, 5:7, 7:5, 5:.

המשחק נערך במסגרת תחרויות ההומנה באטלנטה בהשתתפות שמונה טניסאים כבירים ונמשך שעתיים וארבע דקות. איחזן לגדל ניצח במפגש כל־צ'כי, את מילוסלאב מצ'ר, 4:6, 3:6.

סכום הפרסים ב„סוניר הכוכבים", חצי מיליון דולר.

לבקר ולילנדל זו היתה הופעה מחודשת, לאחר שנעדרו כמה שבועות בשל מחלה ופציעה ולשניהם מהוה סוריגיר זה, הכנה טובה לקראת משחקי ה„גראנד באסטרס" שיחלו בעוד שבוע בניו־יורק.

אנדרס גומז מאקוודר, שאף הוא ברשימת שמונת הטניסאים ב„מאסטרס" פתח את הופעותיו באליפות דרום־אמריקה בדין, בנצחון על השחקן המקומי אצ'ולי 5:7, 4:6.

בליגה הלאומית בכדוריד

מאת י. חכם

במשחקי המחזור ה־10 בליגה הלאומית בכדוריד, שנערכו אמש, הוכנו התוצאות הבאות.

מכבי רחובות – הפועל פ"ת 15:18 (7:8); מכבי ראשל"צ – מכבי נתניה 12:21 (8:6); הפועל ר"ג – הפועל רחובות 18:19 (8:11); מכבי עתרים ר"ג – אליצור הרצליה 16:16 (8:9); הפועל ראשל"צ – הפועל נוף־ים 24:27 (11:13); מכבי פ"ת – אסא ת"א 20:27 (10:12).

הג'ודו קונה לו אחיזה בקיבוצים

מאת שמעון ריים

אחרי פתיחה קצת מהוססת וחובבנית החל באחרונה ענף הג'ודו לרכוש לעצמו יותר ויותר מעריצים בקיבוצי הגליל והוא אף הודר אל מעטות ועדים קטנות בצפון.

בהתחלה היה זה שגעון כמעט פרטי של ספורטאי חזיק, שהיה פעם מצטיין בזירה ופינה את מקומו לצעירים ממנו – עמוס גלעד, ג'ודוקא לשעבר, אלוף ישראל וכיום מורה לחינוך גופני בבית־הספר של קיבוצו, גונן.

גלעד לא ויתר לענפי ספורט פופולאריים והמוניים יותר כמו הכדורגל והכדורסל והוא הקים קבוצת צעירים מחבבי ג'ודו מבעדי קיבוצו. הצלחות הקבוצה האמירה הנוחה והנעימה, שבה התחרו התאמנו הצעירים מגונן, הביאו לה עוד ועוד סקרנים, שהמירו את הרשא הירוק ומגרש הכדורסל במזרנים תכיבים. בגונן הלכו לקראת תובבי הג'ודו והקימו אולם מיוחד לאימונים ולתחרויות בענף הג'ודו. גרכש ציוד מתאים ועמוס גלעד, המורה והמדריך, החל מדרבן את חניכיו. צעירי הגליל החלו לבוא, לראות, להתרשם ולהתרשר.

היום, כשלוש שנים לאחר שנפתח הענף לספורטאי הגליל, נדמה שאוזר זה הוא אלוף הארץ בג'ודו לפחות בכל מה שקשור למספר הספורטאים המתאמנים ומוזרים בו. בגליל מרגישים, כי הג'ודו נחשב עדיין כתחביב במלוא מובן המילה. המטרה היא להשתתף ולא לזכות באליפויות, אומרים חניכיו של עמוס גלעד. הוא עצמו מוען, כי תוצאות אליפות ההתיישבות העובדת, שנערכה לא מכבר, מלמדות שגם כשלא ראים בתחרויות גורם מרכזי ומטרה עליונה – ניתן להגיע לתוצאות יפות.

לא מכבר נערכה בראש פינה אליפות הגליל בג'ודו. היו שם ילדים ובני נוער מרבים מקיבוצי הגליל וישובים. באו חובבי ג'ודו מכפר־הנשיא, ממושב בית־הלל, מראש־פינה, מעמיעד, מעמיר, ממסילה ומלהבות־הבשן, שמנו בא רק ילד בודד שלא ניתר. אף שלא נערכה תחרות רשמית עם ניקוד כמקובל, נהל רישום וניקוד של המתחרים. במקומות הראשונים זכו ג'ודוקאי גונן וראש־פינה ואחריהם עמיר, בית־הלל וכפר־הנשיא.

עמוס גלעד, האיש שמאחורי, שומר על פרופורציות. הוא בהחלט שבע רצון באשר להתפתחות הענף בצפון, אבל לא נח על זרי הדפנה. „יש עוד הרבה מה לעשות ולהתקדם", הוא אומר.

פרט פיקנטי: אולי אופייני להתלהבות של הגלילים מהג'ודו היא העובדה, כי לתחרויות ולאימונים, הנערכים בדרך כלל באולם בגונן, ובמקרים אחרים באולמות ספורט ומתנ"סים ביישובי הסביבה, באים לא רק הספורטאים, אלא גם הוריהם וקרובי משפחותיהם.

נאור העפיל לגמר הטניס

עמית נאור העפיל לגמר סבב המאסטרס בדסת־השרון לאחר שגבר אתמול על הגרמני מורינג 6:1, 3:6, 3:6.

נאור יתמודד בגמר ביום ו' עם הגרמני ברנאו, שניצח את סנגגלי מאיסליה 5:7, 4:6.

בזוגות נכלם נאור, יחד עם האמריקאי היל, בחצי־הגמר, כשנכנע לאוסטינגר משוויץ וללואיס מגירדילנד 7:6, 5:7, 7:6. לגמר הזוגות, שיתקיים היום, עלה גם הצמד האנגלי רוברס ובייליי.

ברצלונה דוהרת לרבע גמר גביע אופא

בריחבי אירופה נערכו אמש משחקי שמיבית גמר בגביע אופא.

שער מרהיב ביופיו, שהובקע בדקה ה־18 ע"י החלוץ האיטלקי הברלאומי, אלכסנדרו אלטובלי, העניק לקבוצת אינטר מילאנו נצחון חוץ מול דוקל פראג – 0:1. בסיום המשחק חשו עצמם הצ'כים בצדק מקופחים מהתוצאה, שכן בדוב דקות המשחק הם תקפו כחמת זעם את השער האיטלקי, אך משחק הקרבה של הגנה האיטלקית, בראשותו של השוער וגנה הוחירו את התוצאה בעינה.

קבוצת, ספרשאק מוסקבה זכתה בנצחון בייתי מול הקבוצה האוסטרית, טירול – 0:1. בהולנד, גברה קבוצת פרוגינגן על הקבוצה הפורטוגזית, ויקטוריה גימארש 0:1.

המשחק המעניין ביותר אמש נערך בגלאנוו, שם נפגדו קבוצות רנג'רס ובורוסיה מינשנגלאדבך בתיקו 1:1. תוצאת המשחק נקבעה כבר במחצית הראשונה, לאחר שרודאנגס (דקה 14) וראן (דקה 44) הבקיעו את השערים.

הקבוצה הספרדית, ברצלונה, זכתה בנצחון חוץ נאה בגרמניה מול קבוצת אורדינגן – 0:2. שני השערים הובקעו תוך שלוש דקות בשלהי המשחק (דקות 76, 79) ע"י פרנגרו והאנגלי, מרק יזו.

קבוצת טורינו זכתה בנצחון בייתי דחוק מול הקבוצה הבלגית, בהרואדן 1:2. הקבוצה הסקוטית ראנגרי לא התקשתה לגבור בביתה על הקבוצה היוגוסלאווית היידוק ספליט 0:2.

מעריב. להיות בעניינים.

קרא מחר במעריב יום ו':

ריינן

חמיני

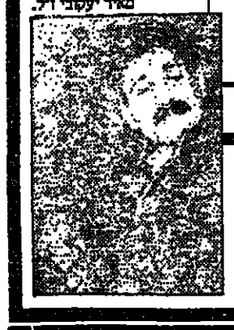

מאיר יעקבי ז"ל.

הפרשה: בסבך השק האיראני. עפרה ישרעה־ליית – עורכים ראשים בארה"ב. יוסף חריף – ירושלים מסתבכת. שמואל שנב – האישים בפרשה.

עימות: בפצצת זמן 86. גרשון סלומון רוצה את הר הבית – בילי מוסקונה־לרמן. ערבי טירה חונקים תחושות אפליה בסמים – עמוס לבב. עם משפחת אליהו עמדי ז"ל, אחרי השבעה – אהרון דולב.

תיק אישי: מאיר יעקבי דל. פצע פתוח. שרית מוקם על המיתוס שמאחורי מותו של סמל הצנחנים שנפל בשבי הסורי ונהרג ב„קדש".

עסקים: בם של אורי צבי גרינברג. אבי מורגנשטרן כותב על פרטומאי בראש אחר.

אמנון אברמוביץ – דו"ח ★ שלום רוזנפלד – מן המרף ומן המגרה ★ יאיר לפיד – השופטת הביתה ★ מרק סגל – אנשים השבוע ★ מנחם הדס – גוש אמונים לאן? ★ ישראל נכבעת לטרוד במר"מ, תחקיר – ראומה דיסקינד ★

סמידה – סימני נמס ★ לשון הרע ★

מעריב

משרד הבטחון - יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על **מכירת מבנן**. כל פרט מהזה סעיף נמוך לכל אחד מהמכרזים המפורט בסמוך. המציע רשאי להגיש הצעה לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% במזומן בקאיה, 40% הנותרים בערבות בקאיה שתן. פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.

מכירת ספחי המכרזים תחל ביום שני 1.12.86 בירחדת המכירות. רח' האלוף א. מנדלר 12/א הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א' – ה' בשעות 08.30 – 12.30 בימים א' ו ג' גם בשעות: 14.00 – 15.00.

מכרז מס. 194/86/12

שפפרת שגן, כנן ריסק + כנן בקרה, ציוד אלקטרוני, מערכת אוזניות, תא־כסף־אבן, מכשירי טלפון, מצברי אלקלי (כמח), קפסה שקע + תקע טלפון, צב"מ, מד סמפ' + מפסק לחץ + כבל שפן + סמרטר, שעוני בריקה + מרי חום, שפפרות, גרוטאות אלומיניום, מנעי חיצון לסידות תוצרת מרקורי 50 כ"ס, גנרטורים ריהל, יחידות כח נידות, מטעי מצברים.

ימי סיור: 10,8 בדצמבר 1986. כמפורט במכרז להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.12.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 195/86/12

מכשירי הבדקה, עגלות הרמה, מקדחות סלע, סנבהים, רי הרבה ושרשראות הרמה, משר בנין, משאבות גרז, מכשירי מדיה עם שרשרת, מספרי חיתוך, מיקרומטרים, שרטת חולצים, מקסות, מפתחות פתוחים, מיכנה הדראוליה, מקדחות ומשחזות, רשמיקל מטלטלים, אחזיות, סלידיות, ידאו טיפים סלילים ומצלמות סלידיה, מקרנות ומסרטות, מצלמות, משקפות, מכשירי מדידה ומפבדה, כלי עבודה, גנרטורים ניידים, גלילי ניר למפסנר, קפסות לרשמיקל, שלטן אלחוטי, מכונה להפרדת ניר מחשב, ציוד מחשבים.

תאריכי סיור: 3, 4 בדצמבר 1986.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־08.12.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 196/86/12

כלי רכב מסוגים שונים כמפורט להלן:

נוסעים הרשמיים מתוצרת: פורד אסקורט, קרייזלר סיטה, קרייזלר S3DC1 קרייזלר DC1100, סובר AM2, פיאט 504, קרייזלר 3E1, הום סרטל 1301, קרייזלר DC. מסחריות: פורד פרנטים 100, מיניבוס פורד פרנטים 150, דטלר בנץ L407D, פורד פרנטים 100 וא נה כפל, פיאט 404.

מנהיגים: פיאט 404, רכב שדה: ג'יפ CJ6.

המציעים יוזמו לבדוק את כלי הרכב ולהתניע את מנועיהם בלבד. בשל כן יוזמו לעיין בספרי הרכב.

ימי הסיור: 11,9 בדצמבר 86, בשעות: 14.00 – 10.00. בכביש חיפה־עכו, הכניסה לקטרם הנעייה, מול ביתרה־אלוביץ' כאור תעבורה קרית ראליק.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־15.12.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 197/86/12

מנהיגים רכב מסחרי מרגוים, D200, פיאט 404 ועוד. ג'יפים בשונים שונים.

ימי סיור: 3, 4 בדצמבר 1986. בין השעות 11.30 – 08.00.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־08.12.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 198/86/12

משאיות תוצרת לילנד, דודג', מסחרי ומנהיגים דודג', רכב נג. נהגים – הנהגים שונים.

ימי סיור: 3, 4 בדצמבר 1986. בין השעות 11.30 – 08.00.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־08.12.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

בית ליסין

תוך רוון בהסכיתו „אל תחפוש אותי במלה" הערב 27.11 ב־20.30 „שמנה אף קומדיה" אותה מצחיק אותה על הבמה – משחקים: אבי קושמרו, רמי שטרן, שמעליק חלזלי ואחרים הערב 27.11 ב־22.00 „ציבוטי־פופ" ה־28.11 ב־21.00, ג' 2.12 ב־20.30 (הצגות מאתגרים רק בהפסקה)

אשר פרפוט ב„שוקולד קרמיצר" „עפי" לב. סולסטוי מחר ו' 28.11 ב־22.00

„שיפים" מיני אלמוני שרה ומשחקת ברכבו מחר ו' 28.11 ב־23.30

„זוג פתוח" עם יונה אליאן ושמון בבאי מחר ו' 28.11 „שביטי חיפה" ב־22.00 מרביע 29.11 צוחה ראשליב ב־21.00

„תגנבת של פיפורים" עם עירית הנוראה דגן לילדים שבת 29.11 ב־11.30

„לשיר בהיסטוריון" עם „הרידה הראשון מרביע 29.11 ב־21.00

הפסטיבל השלישי לתשרה שקר־אביב מוקדה מרביע 29.11 ב־20.30

פסיכיבל שרטי ודני אלן „הזמנו שלי עם אמנו" הערב 27.11 ב־23.15, מחר ו' 28.11 ב־14.30, א' 30.11 ב־23.15. „בגמות" מחר ו' 28.11 ב־23.30 „שמנה" מרביע 29.11 ב־23.15.

תגיון מרחוב פתוח לקהל

מופת

רוקרדיאו עם יואב קוטר מוקדש ללקחת „החיפשיות", מחר ו' 28.11 ב־22.00 בסופת כרמיאל.

„האנפטיפיסט" הצגת תלאסרון חיפה עם מחמד בכרי. בשפה הערבית ד' 3.12 ב־18.00 בסופת עכו.

„אני ומשקשקתא הכי בטלים" לילדים, ד' 3.12, ב־16.30 בסופת טבריה, שבת 29.11, ב־11.00 בבקר בסופת עפולה.

מועדון אמר ומחול מחר ו' 28.11, ב־22.15 בסופת חולון.

„בשל פיחוי" מאת קיסף מוגבי. מחר ו' 28.11, ב־22.00 בסופת חדרה.

„רומן ורומנטה" קטעי משחק ורומנטה מפרדיות מאת: יצחק נרמאנו, בהשתתפות הזמרת דליה צחור. מחר ו' 28.11, ב־21.30 בסופת רעננה.

„בגדי המלך החדשים" לילדים, מחר ו' 28.11 ב־17.00 בסופת אילת; ה' 4.12 ב־16.30 בסופת רחובות.

„לצון מופל על לצון" עם יוגל ריפל, מוצי אביב וחתי הולצמן, מחר ו' 28.11 ב־22.00 בסופת אשקלון.

„איך להיות אמא יהודיה בעיירה שעורים" עם רבקה מיכאלי ומוצי פאר, מחר ו' 28.11 ב־21.30 בסופת אשקלון.

„מה זה סבחיקה" ערב של חומר – הרצאה מאת פרופ' אבנר אין, ניר הקונגרס לחומר יהדר, בליווי והדגמות על מסך וידאו ענק. ד' 3.12 ב־20.30 באולם אריוביץ' בפקולטה לחקלאות ברחובות. (מופת רחובות).

ערב ריקודי שנות השישים עם להקת „סוגר", מחר ו' 28.11 ב־22.00 בסופת נס ציונה.

קוטמרס גיז עם חמשיות „הקולי", ד' 3.12 ב־20.30 באולם ויקס, מופת רחובות.

„ניגון עתיק" ערב שירי ידיש עם תבורת ניגון עתיק מערד, מרביע 29.11 ב־22.00 בסופת פתרזקות.

מועדון השירה של הים האדום מארח את אמן הגיטרה חוזה אורלנדו, מרביע 29.11 ב־21.00 בסלון מוריה (מופת אילת).

„לשיר זה כמו להיות עידון" ערב אמר עם יוסי לב וגמיר. מחר ו' 28.11 ב־22.00 בסופת רחובות – בית מרדכי.

ויצמן 34 (תל־אביב) כיכר המדינה
טל הקופה: 257966, 216653

מופת אילת מה.

הפועל ת"א

מתאבל על פטירתו של

ישראל יעקובוביץ

אפסנאי וארם מסור
ומשתתף בצער המשפחה

מחלקת כדורגל
ההנהלה והשחקנים

אבלים על מותו של יקירנו

דב בס

(קיפטאון דרום־אפריקה)

ומשתתפים בצער המשפחה

בית מעין צבי

עירית טבריה
מרכז למכירת נכסים

מוצעים למכירה הנכסים הבאים: א. חלקה 8 בגוש 15032 בשטח 630 מ"ר.
ב. דירה בסכון ב' בשטח של 50 מ"ר.
המעוניינים יוכלו לקבל פרטים ומפרטי מכרז במחלקת העירייה.
המועד האחרון להגשת הצעות לא יאחר מיום ששי 5.12.86 שעה 12.00 בצהריים.
אין העירייה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או על הצעה שהיא.

בכבוד רב
יואל ביבי – ראש העירייה

עירית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הודעה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה ותשכ"ה 1965

נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק ונ"ל כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה ע"י: שמעון שסטוביץ. כתובתו: רחוב הורדים 24, כפר שמריהו בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום שם הישוב כפר שמריהו, רחוב הורדים מספר 24 גוש 6666 חלקה 667 ומהווה הקלה/לגבי המחוור באזור בו מבוקשת ההקלה/האמור דהיינו: בקשה להעברת 3.7% מקומה א' לקומת קרקע ללא תוספת אחוזי בניה בסה"כ.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל וכל הרוצה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנגר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

קרא מחר ב־ ידיעות אחרונות

הפלונטר האיראני
מאת רון בן־ישי ואראל גינאי

תקרה מיוחדת: שיחה בריטי בדיסקו
שהיה עד דאיה לסות מתוכנן לח"ן, מפר קשר־השתיקה ומגלה:
„איש לא ניסה לברוח – הוא נרצח בדם קר"
מאת אילנה צור

ירושלים:
אנטומיה של הידרדרות
מאת חיים שיבי, גבי ברון, רוני שקד, ויצחק רביחיא

„הגנבים שלי" וה„גנבים שלך"
המשך החקירה המיוחדת על „אגד"
מאת שרה ארנון, מרדכי גילת ומרסל אוחר

דיאטת רצח
מערה שנפגעה ב„אנורקסיה נרבודה" – הרעבה עצמית, נחשפת בפני הטלוויזיה ו„7 ימים". איך נלחמים בתופעה?
מאת דבורה נמיר

לא נחמדים
הפנטרים השחורים, איפה הם היום?
מאת נוריה מאנה

נוצצים ברין
חנס שטרן, „מלך אבני החן הצבעוניות", בביקור בישראל
מאת עדית נעמן

שמפניה על הבוקר
שלום קיטל, גבי גזיה, אלכס אנסקי צובעים את הבוקר הרדיומי בצבעים אישיים־תחרותיים
מאת עמנואל בר־קדמא

אנטיפים בחורף
עליית אנטיפה, לאן נעלמו החלוטות?
מאת יגאל סרנה

לילה אמריקני
חצלמים חדשים של טרלין מונרו. האמנה לא מוגה
מאת אדם ברוך

לתפוס אמריקה
ציפורות השיגוק לארה"ב נפתרים. מי יאכיל את האמריקנים יותר איטריות כחול־לבן?
מאת נוריה ארד

השקל שלך
מרוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת, אהרון בכר ויוה יריב

במוסף לתרבות ספרות ואמנות:
יואל תומרקין מדבר בגילוי־לב על עצמו ועל אחרים, בראיון עם עמוס הדרי־דמר

هكذا من الأصل

פקיסטנים בלונדון

קולנוע

מאת יגאל משיח

„המכבסה היפהפיה שלי", קולנוע „ריזנבוף", ת"א.

משך חצי שעה מייגעת ניסיתי למצוא בסרט את מה שמצאו בו הרבה מבקרים אנגליים, ולא גיליתי אפילו שמץ מתחילתו. „המכבסה היפהפיה שלי" הוא לדעתי אחד מפלאי השיזוק הקולנועי של השנים האחרונות. אם להודות באמת (בהשפעתן של הביקורות) נכנסתי גם אני אל האולם בצפיה למשהו מיוחד. במקום יחוד מצאתי בילבול תמים, סלט בלתי ערוך של נושאים וסיסמאות, הכל בדילוגי סגנון תמוהים: ריאליזם, תיאטראליות ומפעם לפעם גם שטויות בטעם אגדות הידאו.

סיפור „המכבסה היפהפיה שלי" (במאי סטפן פרירס), הוא פחות או יותר סיפורה של משפחת גולים פקיסטניים בלונדון. דור האבות שנמלט אל העולם החופשי ודור הבנים שנולד והתחנך באנגליה לאחר שהתפכחו הוריהם את המשפחה אנו פוגשים באמצעות עומר (גורדון וורנק), צעיר שאפתן וציני שהחליט לחטוף מהר את כל מה שמעניקה ארץ האפשרויות. אביו היה בפקיסטן אינטלקטואל רב השפעה, סופר פורה, קרוב אצל הדיקטטור בוטו. עכשיו אנו מוצאים אותו בסוף הדרך, שיכור מוכה בדידות גטו עצובה מול מסילת הרכבת. לעומתו, נאסר, אחיו (פעיד גיפרי), היה למיליונר. „אני לא פקיסטני מקצועי, אני קפיטליסט מקצועי" הוא מצהיר באחת הסצינות, לאחר שהשליך אל הרחוב את אחד מדידיו העניים שלא עמד בתשלום שכר הדירה. נאסר הוא מאפיונר פארודי, סטריאוטיפ של גנגסטר אבהי שאינו מסתדר לגמרי עם סמלי ההצלחה. ריצ'ל אחותו האנגליה האריסטוקרטית (שירלי אן פילד שהיתה נערה צעירה מאוד ב„מצאי שבת וכוכר יום א"), נראית לידו כמו הגברת עם משרתה. בתו, שחונכה באנגליה, מנסה לממש את האמנסיפציה הנשית, בתוקפנות מינית מצחיקה. בסופו של ענין ברוחה הנערה מהבית שיש בו הכל ואשתו של נאסר מנסה לחסל את צרתה הבריסית באמצעות כישוף.

בין כל המבולבלים האלה, בני הדור הראשון והשני, מתרוצץ גבורנו עומר ומנסה להכניע את העולם, כמו ניבורן השאפתן של הנובלות האמריקאיות על הדרך מסמרטוטים לתהילה. דודו מעניק לו מכבסה אוטומטית ועומר מנסה להפוך אותה לבנק בחליך יומה מערבי מאוד, שבסופו נראית המכבסה כמו מספרת צמרת.

לו היה מסתפק הסרט בשירה זו ניחא. אבל, פתאום באמצע הפרודיה, מגיע גיני (דניאל די לואיס), חבר נעורים של עומר, בריון פאנק אלים. מה שהתחיל כקומדיה על התאקלמות והלם־תרבותי, ממשיך כסיפור אהבים הומוסקסואלי. פתאום מתערבב הכל בכל: גזענות אנגלית עם שורשים פקיסטניים וסנטימנטליזם הומוסקסואלי באלימות. לסיום אפילו שולפים את האב האלכוהוליסט ממיטתו על מנת שיוכל להשמיע לנו נאום התפכחות קצרצר על מות הסוציאליזם ועל פריחת הניאופשיזם. סרט אינו צריך להיות רק דבר מסוים אחד, אבל אין הוא יכול להיות כל הדברים כולם. בסגנון צילום אחר ומוסיקה מתאימה, אפשר היה אולי להתייחס להרבה מהקסמים כאל אגדת ידאו. לי מזכיר הסרט מסען כביסה שלא הופרד בקפידה על פי צבעיו ובערבול נמרח הכל על הכל.

הצלם של תנועת העבודה

השבוע נפטר אפרים ארדה

מאת מאיר בראלי

כשם שהצלם סוסקין ידוע כצלמה של „תל אביב הקטנה", כך אפרים ארדה, שנפטר השבוע, היה הצלם של תנועת העבודה. האיש חדל ממלאכתו לפני שנים לא מעטות. תחילה נסגרו החנות והמעבדה שלו ברחוב אלנבי, ליד רחוב ברנר. הוא עצמו המשיך למכור מעט תצלומים מביתו. אחר כך גם זה דעך. מכיון שהזכרון קצר, עברה פטירתו של אפרים ארדה בלי תשומת לב ראויה – דומה חלף לפני מותו.

הוא צילם את הועידות ההיסטוריות של ההסתדרות ושל מפא"י, כשלשולחן הנשיאות הסבו הדמויות הגדולות, אלה שקוראים להם היום „דור הנפילים". הוא צילם את תהלוכות האחד במאי בתל אביב. צילם את אירועי בית־ברנר וצילם עבור עיתוני תנועת העבודה, שהחלו מפרסמים יותר ויותר תצלומים.

„דבר השבוע" בעריכתו של משה בן־אהרון ז"ל, היה לקוח חשוב מאד של ארדה (אגב, לא זוכרים כבר שמשה בן־אהרון היה החלוץ של שימוש נרחב בתצלומים בעתונות). גם „אשמורת" במאון הדור הצעיר של מפא"י, הידבה לרכוש תצלומים ממנו. היו בהם לא מעט תצלומים מפורסמים. זכור תצלום צלילת של נשיאות ועידה, בו אפשר להבחין בבירור בצלליותיהם של בן־גוריון, ומן האחרים. יש לו תצלום של בן־גוריון ושרת במכוניה פתוחה בתל אביב. ארדה ידע „לתפוס תצלום".

לא פתחתי את דברי אלה באמירה שאפרים ארדה „הלך לעולמו", מפני ש„עולמו" של ארדה הלך ממנו כבר מזמן. הוא הנטרף עתה אל מצולמיו.

הורוביץ במוסקווה

תקליט

מאת ישראל דליות

הפסנתרן המהולל ולאדימיר הורוביץ, שנולד במשפחה יהודית מקייב שבאוקראינה, עזב את בריה"מ ב־1925, בהיותו בן 22, והשתקע במערב. ביקורו במולדתו, כעבור 61 שנה, באפריל השנה, זכה לסיקור נרחב בעתונות, ברדיו ובטלוויזיה בעולם כולו. שבועונים מכובדים הקדישו לסיור ההיסטורי כתבות שער, תופעה נדירה לגבי אירוע מוסיקלי. הסובייטים ערכו להורוביץ ולרעייתו וונדה, בתו של טוסקאניני, קבלת פנים נלהבת, בפי שעונשים לראשי מדינה. הורוביץ, מוקף במעריצים, נפגש עם קרובי משפחה של צ'ייקובסקי והבת של סקריאבין. ביקר ב־בית צ'ייקובסקי, המוחזק כמוזיאון לאומי, ניגן בפסנתר של המלחין ועיין בתווים בכתב ידו.

הפסנתר האישי של הורוביץ הטס כמיהר מניו יורק. הכרטיסים לרסיטלים המעטים נחטפו מיד. ב־20 באפריל התקיים רסיטל באולם המפורסם של הקונסרבטוריון במוסקווה, ששודר ישירות בטלוויזיה בארה"ב ובמדינות אירופאיות.

יומיים לפני כן, בחזרה הכללית, היה האולם מלא עד אפס מקום, בעיקר בסטודנטים ובמורים למוסיקה. רבים עמדו. הקהל האזין ביראת קודש והגיב בהתלהבות. הורוביץ התעלה בנגינתו. בתום ההופעה רדפו מעריצים צעירים אחר מכוניתו בנוסח פולחן „אלילי הפופ" במערב. חברת ההקלטות הבין־לאומית „פולידור" (ווישטה גרמופון), ששיתפה פעולה בהפקת השידור עם „קולומביה ארטיסטס" האמריקאית, הודרזה להוציא לאור מהדורה מוקלטת של הרסיטל (גם בקומפאקט דיסק). ההקלטה כוללת מבחר מגוון, אופייני להורוביץ: יצירות מאת דומניקו סקארלטי, מוצארט (סונטה ברו מג'ור), רחמנינוב, סקריאבין, ליסט, שופן, שומאן („הירחדרים" מתוך „תמונות ילדות") והמלחין היהודי־פולני מושקובסקי.

נגיעתו האצילה של הורוביץ מצטיינת, כרגיל, בטכניקה מופלאה. הצלילים ועיצוב הצורה והקווים המלודיים – נדירים ביופיים. הורוביץ מגלה רגישות מיוחדת לשינויים דינמיים. פרשנותו לקטעים מעידה על אמן חכם ורב־נסיון. למרות זאת חסר משהו מהותי, שאפשר לתארו כזמרתיות ספונטאנית והשראת הרגע. אישית, הייתי מעדיף, למשל, את שופן בפרשנותם של רובינשטיין או אשכנזי ואת מוצארט עם מארי פרחזה. האזנה ראשונה לתקליט מעניקה: תחושה של חוויה בלתי חוזרת. ההקלטה, המוסרת מאחידות התרחשות באולם, בהירה ומרשימה כאיכותה. למעריצי הורוביץ זהו תקליט חובה.

כדי לקבל טעם מקיף על גדולתו של הפסנתרן הישיש כדאי להאזין גם לאחד מתקליטיו המוצלחים הקודמים: „הורוביץ במט" (רסיטל בבית־האופרה מטרופוליטן), מהדורה דיגיטאלית מ־1982 (אר.סי.איי.). אין ספק שהדרך הטובה ביותר להקליט את הורוביץ היא בהופעות פומביות.

בקרוב

מאת אמיר רותם

סרט במדבר

„אוזאנבי פטרולי". במאי: רפי בוקאי. ישראל 1986. קולנוע „גורדון", ת"א.

הסרט המדובר של התקופה האחרונה רואה סוף סוף מסך ועומד לביקורת בפני הקהל הרחב וקורא לו: „אוזאנבי פטרולי". בנ"צ יכריע ביום שלישי בענין תוכן המשלוח הישראלי לאוסקר, בינתיים נאזכר רק את הסרט בתקווה שבכך אין עבירה, חלילה, על חוק הטוב יודיצה. רפי בוקאי כתב הפיק וביים את סיפורם של ראסן וחאלד (מיהאל חדד וסלים דאו), שני חיילים מצרים העושים דרכם במדבר סיני חזרה הביתה בימים שלאחר מלחמת ששת הימים. בדרכם הם פוגשים ברחוי נעלם, חייל או"ם הרוג, סתם צמא קרב של צוות טלוויזיה זר והוליית סיור ישראלית משועממת. סרט מסע מעט סחרורי המקפל בתוכו אמיתות על מלחמות, על החברה שלנו, על האמנות.

הסרט, שהוא הראשון של בוקאי, הופק בעלות מינימלית בעזרת שיתוף פעולה עם יישובי דרום הנגב, שם צולם. צילם: יואב קרש, עריכה: זהר סלע, מוסיקה: אורי אופיר. בשחקנים הנוספים: דני רוזן, דני שגב, טוביה גלבר, באדי לנגפורד ומיכאל בורש.

נעים מאוד

„חמישה נעימות". במאים: גיים אברהמס, דייוויד זוקר וצדי זוקר. ארה"ב 1986, „רב חן", ת"א.

הדבר היחיד המעמיד בספק את מוכנותה של בט מידלר בסרט זה הוא בֵיתה. מעצבי הסרט הפכו את ביתם הפיקטיבי של סאם ברברה סטון (מידלר ודני דה ויטו) למחסן עמוס ברהיטים בסגנון קבוצת אמני „ממפיס" ממילנו, כלומר לא פחות צבעוני מפתיע ומלא הומור ממידלר.

ברברה סטון נחטפת ממקבץ רהיטיה כנקמה על עוול שעשה בעלה, יצרן בגדים מצליח, לחוטפים. החטיפה משבשת תכנית מקורית של הבעל לחסל את אשתו וליטול לזרועותיה של קרול (אניטה מורים החוזרת כאן על תפקיד המפתה שעשתה ב„מלון ניו המפשיר"), לה, בעצם, יש תכנית אחרת. מוכן שהאנשים התמימים, הסובים והאורבים ביותר בפרשה כולה הם החוטפים (גשורג' ריינהולד והלן שליידר), המבינים המוחלטים של בני הזוג סטון. סאם, אין צורך לציין, אינו מעוניין כלל לשלם את דמי הכופר בתקווה שהחוטפים יבצעו את איומם ויחסלו את אשתו.

התופעה הנדירה בה שלושה במאים אוראים על סרט אחד, ותחרות זו הפעם השלישית עם השמות החתומים על סרט זה. לאחר „סרט מטוגן" שנעשה על פי תסרים של השלושה, באה „טיסה נעימה" סרט ראשון אותו ביימו במשותף, שהיה לאחת הקומדיות הקופתיות ביותר. סרטם השני היה „סודי ביותר" וכעת הם שבים לסגנון הפארודי־חזוק שהביא להם את מעמדם ההוליוודי הרם.

בט מידלר מבססת את ה„קאם בק" המשמח שלה שהחל ב„יחפן מבוהלי הילס". בסרט זה היא יכולה לבבל את הפה, לקפץ ולהתייפות, השילוב הדריך עליה. דני דה ויטו הקומפקטי וכמו כאן מסדרת הטלוויזיה „מנית" ומסדרת „בעקבות אחד הילוס" הקלטעית.

תכסים שוויצרי

„צעדים ממוכנים". במאי: ויצשרד דמבו. שוויצריה 1984. קולנוע „לב", ת"א.

הרבה לפני שחוצג כאן, היה הסרט הזה אחד הפחות פופולריים בישראל. הוא נודע כסרט שנגב ל„מאחרי הסורגים" את פרס האוסקר שהגיע לו. אריזור בחן, מפיק הסרטים השוויצרי, יחדו הם, „אוסקרים" מיומן, הצלית, תוך הבנת חוקי המשחק, לגרוף את האוסקר הרביעי שלו עבור סרטו זה. העלילה נשמעת אבטי קלנועית לחלוטין: תחרות שחמט על אלישות העולם. המתמודדים הם האלוף הנוכחי, יהודי סובייטי בשם עקיבא ליבסקינד (מישל פיקולי) והטוען לכתר, עריק רוסי בשם פאביזס פרום (השחקן הרוסי שעדיין למערב אלכסנדר ארבט). שתי הדמויות הבדיוניות שואבות הרבה ממאפייניהם מהמתמודדים האמיתיים על אליפות העולם: קספרוב הצעיר, ותוסס והמעט קאפרדי, מול קארפוב השקול, הבאמן למימשל. בדמותו של פרום הצעיר רקוד עוד מעט מדמותו של בובי פישר האגדי, להרשיב את הגיגודים. במהלך הסרט אמורים הצופים לעבור מהפך של הזדהות ולהעדיף דווקא את המבייטי הסולידי על פני מתחרהו האנרגטי.

שחקניות בעלות שם מגלמות את הנשים שבוקע הגברים הלחומים. לפלי קאין הצרפתיה היא הניה, רעייתו השקטה והעילה של ליבסקינד וליב אולמן הנורבגית מגלמת את מארינה רעייתו של פרום, אותה השאיר מאחוד במזרח הסגור. שחקנים נודעים אחרים בתפקידי משנה הם דניאל אולבריצסקי הפולני כ„מאק טאקי" החבכן הסבייטי ובריגיד ויקי הגרמני כשופט ותחרות. הבריגיד של הצוות הבינלאומי לסרט אחד הצריך ריבוב לשפה בינלאומית. אלמנים נתנו קולם לטקסט האנגלי.

ממוכן או לא

„חמושים ולא ממוכנים". במאי: מרק ל. לסטר. ארה"ב 1986. קולנוע „אמתי".

במקור נקרא הסרט דווקא „חמושים וממוכנים". מדובר בקומדיה שלא זכתה להקרנות מוקדמות ועוסקת ככל הנראה בשני מאבטחים עלומאלים (גין קנדי ויצ'ין לוי) והרפתקאותיהם במאבק נגד השחיתות. הבמאי לסטר הוא האיש שהביא לנו לאחרונה את „קומנדו". כן משתתף דוברים לוביה.

שעון השחמט

שחמט

בעריכת אליהו פשר

פעמים רבות אנו עוברים על מסעי האמנים וקשה לנו להבין מדוע הם לא מיטיבים לשחק ומדוע הם לא נכנעים גם אם המצב אבוד. אנו שוכחים שלא מציינים לנו את מצב השעון – מרכיב חשוב בשחמט ותחרותי. כל שחמטאי מכיר את המושג „ציטנוט" המקובל בכל השפות ובעברית – דחיק זמן.

מאז 1862 בו הונהגה לראשונה הגבלת הזמן בתחרות לונדון (20 מסעים בשעתיים), ניסו רק פעם אחת לבטל את הגזרה בשנת 1886 בגלל התנאי שהציג טאראש. הנסיון נכשל ומאז נהוג להגביל את השחמטאים בזמן קצוב, המשתנה בהתאם לזמן ולתנאי התחרות.

אף על פי שהשעון הומצא כבר לפני יותר מ־400 שנה, הרי רק במחצית המאה ה־19 התחילו לחשוב על הגבלת זמנם של השחמטאים, כי לעתים היה המשחק נמשך ימים רצופים. תחילה שיחקו בשעון נפרד לכל שחקן, אח"כ ניסו שעוניחול ורק בשנת 1887 הומצא באנגליה השעון שצילומו מופיע כאן.

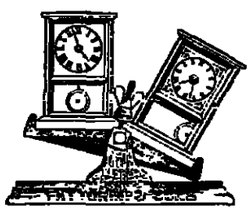

השינוי בין שעון זה לשעון שאנו משתמשים בו כיום (עם הכפתורים) הוכנס גם הוא באנגליה בשנת 1895. בראשית־שנות ה־70 הופיעו ראשוני השעונים הדיגיטאלים, אבל הם עדיין אינם מאושרים לתחרויות רשמיות.

השימוש בשעון הפך גם לנשק סודי בידי שחמטאים המפורסם מכולם הוא ילד הפלא לשעבר, רב האמן שמואל רשבסקי, החוגג בימים אלה את יום הולדתו ה־75 (26.11.86). בתחרות אבדו 1938 במשחקו נגד קפבלנקה חשב רשבסקי 58 דקות על המסעים הראשונים בעוד הגאון מקובה ניצל רק 2 דקות.

מפורסם מאד משחקו של רשבסקי נגד בוטביניק בתחרות לאליפות העולם בשנת 1948. כבר במסע ה־24 נקלע רשבסקי ל„חוסר זמן" קריטי, אבל הצליח לבצע את כל מכסת המסעים בזמן הקצוב וגם לזכות במשחק.

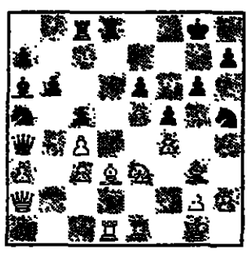

רשבסקי – בוטביניק
(דיאגרמה)
המסע לשחור
24. – פ:ז3 25. ח:ז3 ח5 26.
ר:ח2 מ7 27. מ:ב2 מ:ב3 28.
מ:ב3 פ:ב3 29. ר:ד3 מ:ח7 30.
מ:ח2 פ:א5 31. צ:ד3 צ:ג7 32. צ1
צ:ג7 33. ה:ד5 ח:ד5 34. צ:ה1 ח4
35. מ:ח1 פ:ב3 36פ:ד5+

בוטביניק מנסה לנצל את העובדה שליריבו נשארו רק שניות ספורות לסיים את מיכסת 40 המסעים.

36. – ה:ד5 37.ר:ד5 פ:ד5
38.צ:ד2 ד:ג4 39.ר:ד7 צ:ד7
40.צ:ד2 מ:ח4 41.צ:ג3 צ:ד3 42.מ:ח2

ו„שעונו של רשבסקי נפל" בטלגג של השחמטאים, אבל הוא הספיק לבצע בשניות הספורות אפילו מסע אחד יותר. בוטביניק נכנע ללא המשך. בכל זאת זכה בתחרות והיה אלוף העולם הראשון אחר מלחמת העולם השניה.

ידיעות מקצרה

● תחרות בין־לאומית בירושלים נפתחה בראשית השבוע. התחרות היא תחרות מחאה על אי הזמנת ישראל לאולימפיאדות דובאי המתקיימת החודש. בתחרות משתתפים שחמטאים מארבע מדינות צפון אירופה המחרימות את האירוע (דנמרק, הולנד, שווריה ונורוגיה) וכן מספר שחמטאים נודעים נוספים.

● בצמרת הרשימה החדשה של מר הכושר העולמי חלו תזוזות קטנות בלבד. הקפיצה הגדולה היא של הצעיר האנגלי ניגל שורט עם 2615 נק. גארי קספרוב בראש עם 2740, אנטולי קרפוב 2705, ארתור יוסיפוב 2660 וויקטור קורצ'ני 2650. עם 2620 נק' נמצאים יאן טימן, רוברט היבנר, אנדרי סוקולוב ובוריס ספסקי.

● מאולימפיאדת הסטודנטים בפורטוריקו נערכו ארה"ב וברה"מ (גם ישראל) ובבכורה זכו האנגלים.

● בתחרות הבנים בעמיר, ה־18 במספר, השתתפו השנה 100 שחמטאים מכל הארץ. בבכורה זכה הצעיר מחיפה אילן מגור לפני מלכיאל פרץ ומגדל קולים.

בridג'

קוניאק „מרטל"

מאת ארנונה שמאן

באמצעות הבridג', אנו הופכים למומחים במשקאות יוקרתיים (אולי גם יצרני המשקאות מתוצרת הארץ יחקו את עמיתיהם הזרים ויתמכו בבridג'). אחרי שחולקו פרסי „בולס" למשחק היד היפה ביותר, חילקה גם חברת „מרטל" פרסים לביצוע היפה ביותר, והנה לפניכם היד שזכתה במקום הראשון ושוחקה ע"י דאמיאן לאסקוס בפריז.

♠ 9 × × × ×
♥ A K
♦ 8
♣ A Q × × ×

♠ K ×
♥ × × ×
♦ × × × ×
♣ K × × ×

צפ
מז מע
דר

♠ Q J × ×
♥ Q × × ×
♦ Q
♣ J × × ×

♠ A ×
♥ J × × ×
♦ A K J 10 × × ×
♣ – – – – –

מחלקי דרום
פגיעים: צפון דרום
התכרזה:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 דיאמונד	---	1 ספייד	---
3 דיאמונד	---	4 קלאב	---
4 דיאמונד	---	4 הארט	---
4 ספייד	---	4 בלי שליט	---
5 ספייד	---	6 דיאמונד	---

מערב הוביל בדיאמונד. ולאחר הציאה נראה שלכרוז יש מפסיד בספייד, ומפסיד בהארט. ישנן כמה אפשרויות לביצוע החוזה, ראשית אם המלך קלאב שני באחת הידים (× K), במקרה זה משחק הכרוז הארט, ממשיך באלוף קלאב ובקלאב קטן שנתתך בידו, מגביה את המלכה, חוזר לדומם בהארט, ומשליך את המפסיד השני על המלכה קלאב. אפשרות נוספת היא שבידי המתנגדים × × Q בהארט, במקרה זה, משליך הכרוז את המפסיד בספייד על האלוף קלאב, מוסר הארט אחד, והנסיך הארט מוגבה. ושנה אפשרות נוספת לביצוע החוזה, מה בחר הכרוז. הכרוז המשיך בארבעה סיבובים של דיאמונד, כשהוא משליך מפייד ושני קלאבים מידומם, ומזרח השליך קלאבים. מהלך זה של מזרח חוליך את האפסרות שבידי מזרח ארבעה הארטים ארבעה ספייד ואז תיתכן אפשרות של משחק להכ. הכרוז מגיע למצב הבא:

♠ × × × ×
♥ A K
♦ – – –
♣ A Q

♠ K ×
♥ × × ×
♦ – – –
♣ K × ×

צפ
מז מע
דר

♠ × × × ×
♥ Q × × ×
♦ – – –
♣ – – –

♠ A ×
♥ J × × ×
♦ × ×
♣ – – –

הכרוז משחק דיאמונד ומזרח נכנס ללחץ. אם ישליך ספייד, ישחק הכרוז את האלוף ספייד וספייד נוסף, המתנגדים זוכים וחוזרים בהארט, הכרוז זוכה בדומם, חוזר מפייד בידו (עם הדיאמונד האחרון) חוזר לדומם בהארט, ומשליך את הארט אחד על האלוף קלאב, והארט נוסף על הספייד האחרון שבדומם. במקרה ומזרח משליך הארט, משחק הכרוז את המלך הארט, ממשיך באלוף קלאב בשמא יזרק מידו את הספייד הקטן, ממשיך באלוף הארט, ובאלוף ספייד לידו, משחק הארט קטן, מזרח זוכה, אולם הנסיך הארט מהבה בידו.